

Najčešća pitanja

Provedba Uredbe EU-a o deforestaciji

Verzija 5 – travanj 2026.

Ovaj je dokument radni dokument koji su sastavile službe Komisije kako bi pružile informacije nacionalnim tijelima, gospodarskim subjektima i drugim dionicima za provedbu Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određene robe i proizvoda povezanih s deforestacijom i degradacijom šuma te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 995/2010 (u ovom dokumentu „ta uredba” ili „Uredba”). Ovaj dokument odražava samo stajališta službi Komisije. Nije pravno obvezujući i Komisija ne snosi odgovornost za njega.

Ažuriranja i dopune četvrte verzije ovog dokumenta (objavljene u travnju 2025.) označeni su pojmovima „(AŽURIRANO)” i „(NOVO)”.

Sadržaj

1. Sljedivost	12
1.1. Zašto gospodarski subjekti moraju prikupljati koordinate i kako to čine? (AŽURIRANO)	12
1.2. Bi li sva roba (uvezena, izvezena, kojom se trguje) trebala biti sljediva? (AŽURIRANO)	13
1.3. Kako to funkcionira za proizvode kojima se trguje u rasutom stanju ili mješovite proizvode? Što je s mješovitim proizvodima koji sadržavaju više vrsta robe? (AŽURIRANO)	14
1.4. Jesu li dopušteni lanci nadzora na temelju masene bilance?	14
1.5. Što ako dio proizvoda nije usklađen?	14
1.6. Koja se pravila primjenjuju na zemljište koje nije nekretnina? (AŽURIRANO) ..	15
1.7. Koja veličina područja (u hektarima) može biti obuhvaćena poligonom?	15
1.8. Treba li se geolokacija uvijek navoditi na temelju poligona?	15
1.9. (IZBRISANO)	16
1.10. Što ako nema zemljišnih knjiga, vlasničkog lista ili drugog dokaza o vlasništvu? (AŽURIRANO)	16
1.11. Može li gospodarski subjekt upotrijebiti geolokacijske podatke proizvođača? 16	
1.12. Trebaju li gospodarski subjekti provjeravati geolokaciju (ili poštansku adresu u slučaju mikro ili malog primarnog gospodarskog subjekta)? (AŽURIRANO)	17
1.13. (IZBRISANO)	17
1.14. Može li poligon obuhvatiti više zemljišnih čestica?	17
1.15. Što ako se relevantna roba proizvodi na zemljišnoj čestici unutar jedne nekretnine koja obuhvaća i druge zemljišne čestice? (AŽURIRANO)	17
1.16. Trebaju li se poligoni navoditi kao opseg?	18
1.17. Kako bi trebalo prijaviti mjesto proizvodnje pomiješane robe? (AŽURIRANO)	18

1.18.	U kojim okolnostima gospodarski subjekti u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom mogu navesti više zemljišnih čestica od onih na kojima se stvarno proizvodi određena roba stavljena na tržište? Koje su posljedice „prijave viška“?	19
1.19.	Kako će geolokacija omogućiti provjeru tvrdnji u praksi? (AŽURIRANO)	20
1.20.	Kako će nadležna tijela država članica EU-a provjeravati valjanost tvrdnje da nije došlo do deforestacije? (AŽURIRANO)	20
1.21.	Koje vrste provjera mogu provoditi nadležna tijela država članica EU-a u trećim zemljama ako se proizvod smatra potencijalno neusklađenim s Uredbom?	21
1.22.	Hoće li nadležna tijela koristiti definicije iz Uredbe?	21
1.23.	Što je sljedivost lanca opskrbe? (AŽURIRANO)	21
1.24.	Kako će sljedivost funkcionirati za proizvode iz više zemalja? (AŽURIRANO) ...	22
1.25.	Što je „datum ili razdoblje proizvodnje“? (AŽURIRANO)	22
1.26.	Kako se u lancu opskrbe govedima postiže usklađenost s propisima? (NOVO)	22
1.26.1	Na koji bi način gospodarski subjekti trebali ispuniti obveze povezane s „hranom za životinje koja se upotrebljava za stoku“? (AŽURIRANO)	23
1.27.	Što ako dobavljači na početku lanca opskrbe ne dostave potrebne informacije? (AŽURIRANO)	23
1.28.	Treba li navoditi koordinate ako se zemljište nalazi u zemljama niskog rizika? (AŽURIRANO)	24
1.29.	Primjenjuje li se zahtjev u pogledu zakonitosti na zemljište koje nije povezano s deforestacijom? (AŽURIRANO)	24
1.29.1	Roba se bere u zemlji A i prevozi u zemlju B radi daljnje proizvodnje (npr. kakao u zrnu iz zemlje A prerađuje se u kakao prah u zemlji B prije nego što se kakao prah stavi na tržište EU-a u zemlji C. Zakoni koje zemlje su relevantni?	24
1.30.	Postoje li pravne obveze za treće zemlje? (AŽURIRANO)	24
1.31.	Kako proizvođači mogu dijeliti geolokacijske podatke ako određene vlade zabranjuju njihovo dijeljenje?	24
2.	Područje primjene	25
2.1.	Koji su proizvodi obuhvaćeni Uredbom? (AŽURIRANO)	25
2.2.	Što je s navedenim proizvodima koji ne sadržavaju navedenu robu? (AŽURIRANO)	25
2.3.	Primjenjuje li se Uredba bez obzira na količinu ili vrijednost? (AŽURIRANO) ...	26
2.4.	Što je s robom koja se proizvodi u EU-u? (AŽURIRANO)	26
2.5.	Kako se Uredba primjenjuje na drvo i papir koji se upotrebljavaju kao ambalaža? (AŽURIRANO)	26
2.6.	Bi li se povrat relevantne prazne ambalaže od trgovca na malo dobavljaču smatrao „stavljanjem na raspolaganje na tržištu EU-a“ ako je predmetna ambalaža	

samostalno stavljena na tržište EU-a (tj. samostalna ambalaža) prije povrata? (AŽURIRANO)	27
2.7. Je li trgovanje relevantnim rabljenim proizvodima na tržištu EU-a obuhvaćeno područjem primjene Uredbe? (AŽURIRANO)	27
2.8. Je li reciklirani papir / karton obuhvaćen područjem primjene Uredbe? (AŽURIRANO)	28
2.8.1 Primjenjuje li se Uredba na obnovljene i rabljene gume? (AŽURIRANO)	28
2.9. Što su oznake KN i HS i kako ih koristiti? Gdje mogu pronaći više informacija o primjenjivim mjerama TARIC-a? (AŽURIRANO)	28
2.10. Kad se smatra da se relevantni proizvod isporučuje, odnosno stavlja na tržište ili stavlja na raspolaganje na tržištu u okviru trgovačke djelatnosti? U kojoj su mjeri poduzeća obuhvaćena područjem primjene Uredbe kad koriste relevantne proizvode u vlastitom poslovanju ili ih prerađuju? (AŽURIRANO)	29
2.11. Koje se obveze primjenjuju ako ista fizička ili pravna osoba u okviru svoje trgovačke djelatnosti više puta prerađuje relevantni proizvod? (AŽURIRANO)	31
2.12. Je li bambus obuhvaćen područjem primjene Uredbe? Što je s drugim proizvodima koji ne sadržavaju relevantnu robu ili nisu proizvedeni uz upotrebu relevantne robe, ali su navedeni u Prilogu I.? (AŽURIRANO)	32
2.13. Podliježu li razmjene pisama i drugih predmeta korespondencije zahtjevima Uredbe? (AŽURIRANO)	32
2.14. Jesu li uzorci i proizvodi koji se upotrebljavaju za preglede, analizu ili testiranje obuhvaćeni područjem primjene Uredbe? (AŽURIRANO)	33
2.15. Obuhvaća li Uredba iznajmljivanje relevantnih proizvoda?	33
3. Subjekti koji podliježu obvezama	34
3.1. Na koje se dionike odnosi Uredba i gdje mogu pronaći više informacija o njihovim obvezama? (NOVO)	34
3.1.1. U kojoj mjeri promjena oznake robe HS ili KN utječe na to da poduzeće bude određeno kao gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac? (AŽURIRANO)	35
3.2. Što znači „u okviru trgovačke djelatnosti”? (AŽURIRANO)	35
3.3. Što znači „relevantno zakonodavstvo zemlje proizvodnje”? (AŽURIRANO)	35
3.4. Koje obveze imaju gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci? (NOVO)	36
3.5. Mora li se gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac identificirati ako je prvi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili prvi trgovac? (NOVO)	37
3.6. Hoće li gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovci koji nisu MSP-ovi moći u informacijskom sustavu pristupiti geolokacijskim informacijama u izjavama o postupanju s dužnom pažnjom ili informacijama o poštanskoj adresi u	

pojednostavnjenim izjavama koje su podnijeli gospodarski subjekti na početku lanca opskrbe? (AŽURIRANO)	38
3.6.1 Jesu li gospodarski subjekti dužni klijentima priopćiti „verifikacijski broj” svoje izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave? (NOVO)	38
3.6.2 Koje korake trebaju poduzeti gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci ako u lancu opskrbe postoje naznake neusklađenosti, uključujući potkrijepljene sumnje? (NOVO)	39
3.7. Što ako gospodarski subjekt sa sjedištem izvan EU-a stavlja relevantni proizvod ili robu na tržište EU-a? U kojim će okolnostima gospodarski subjekti sa sjedištem izvan EU-a imati pristup informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)	40
3.8. Može li osoba biti i gospodarski subjekt i gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe za isti proizvod u istom lancu opskrbe? (NOVO)	42
3.9. Jesu li organizacije koje nisu MSP-ovi i prodaju proizvode potrošačima (trgovcima na malo) klasificirane kao trgovci? (AŽURIRANO)	43
3.10. Tko je MSP na temelju Uredbe? (AŽURIRANO)	43
3.10.1. Poduzeće sam koje je oslobođeno obveze podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom. Mogu li poduzeća kojima isporučujem ipak zahtijevati da podnesem izjavu o postupanju s dužnom pažnjom? (AŽURIRANO)	44
3.10.2. Mogu li podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom / pojednostavnjenu izjavu za proizvod koji se stavlja na tržište treće zemlje i koji će se u konačnici uvesti u EU? (NOVO)	44
3.11. Tko je odgovoran ako proizvod nije usklađen s člankom 3. Uredbe? (AŽURIRANO)	44
3.12. Tko je gospodarski subjekt u slučaju neposječenih stabala ili prava na sječu? (AŽURIRANO)	44
3.13. Kako se Uredba primjenjuje na grupe poduzeća? (AŽURIRANO)	44
3.14. Tko je gospodarski subjekt ili trgovac kad jedno poduzeće sklopi ugovor s drugim poduzećem za isporuku relevantnih proizvoda povezanih s njegovim trgovačkim djelatnostima? Primjer toga je kantina, mala trgovina ili kiosk koji posluju uz glavnu djelatnost. (AŽURIRANO)	45
3.15. Kako su definirane uloge „ovlaštenog zastupnika” iz članka 6. Uredbe i „carinskog zastupnika” iz članka 18. Uredbe (EU) br. 952/2013 (Carinski zakonik Unije)?	46
3.16. Što znači izraz „nisu namijenjeni privatnoj upotrebi ili potrošnji na carinskom području Unije” u definiciji iz članka 2. točke 38. Uredbe? (NOVO)	47
3.17. Primjenjuje li se Uredba na isporuke u kontekstu internetske prodaje (e-trgovina) ili druge prodaje na daljinu? (NOVO)	47

3.18.	Koje obveze imaju poduzeća kao što su internetski distributeri i trgovci na malo koji isporučuju relevantne proizvode kupcima u EU-u u okviru isporuke B2B ili B2C putem interneta? Koje obveze imaju internetske platforme za trgovanje? (NOVO)	48
3.19.	Može li potrošač biti „gospodarski subjekt” u slučaju uvoza u kontekstu internetske prodaje B2C (e-trgovina) ili druge prodaje na daljinu? (NOVO)	49
3.20.	Može li zadruga ili udruga podnijeti pojednostavnjenu izjavu ili izjavu o postupanju s dužnom pažnjom umjesto svojih članova? (NOVO)	49
3.21.	Tko se može smatrati mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom? (NOVO)	50
3.22.	Može li se zadruga ili udruga smatrati mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom? (NOVO)	51
3.23.	Može li fizička ili pravna osoba istovremeno biti mikro ili mali primarni gospodarski subjekt i uobičajeni „gospodarski subjekt”? (NOVO)	51
3.24.	Kako poduzeće utvrđuje koliko je veliko i što ako se njegova veličina s vremenom promijeni? (NOVO)	51
3.25.	Mogu li se poduzeća smatrati mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektima ako u dijelu svojeg poslovanja koje se odnosi na relevantnu robu i proizvode ne prelaze relevantne pragove? Kako se relevantne aktivnosti uzimaju u obzir? (mješovito poslovanje) (NOVO)	53
3.26.	Kako poduzeća ili fizičke osobe koje nisu obvezne sastaviti bilancu mogu utvrditi jesu li mikro ili mali primarni gospodarski subjekt na temelju Uredbe? (NOVO)	53
3.27.	Kad trebam ažurirati pojednostavnjenu izjavu? Postoje li situacije u kojima moram podnijeti novu pojednostavnjenu izjavu? (NOVO)	54
3.28.	U kojem slučaju mikro ili mali primarni gospodarski subjekt može koristiti poštansku adresu umjesto geolokacije zemljišnih čestica ili objekata? (NOVO)	55
3.29.	Može li mikro ili mali primarni gospodarski subjekt u pojednostavnjenoj izjavi prijaviti više relevantnih proizvoda (npr. goveda i drvo)? (NOVO)	55
3.30.	Na koji način mikro ili mali primarni gospodarski subjekt treba prijaviti „jednokratnu procijenjenu godišnju količinu relevantnih proizvoda” u slučaju neredovite ili promjenjive proizvodnje? (NOVO)	55
4.	Definicije	56
4.1.	Što znači „globalna deforestacija”?	56
4.2.	Što znači „zemljišna čestica”?	56
4.3.	Koje kriterije treba ispunjavati drvo?	57
4.4.	U kojoj je mjeri sječa usklađena s Uredbom?	57
4.5.	Kako treba tumačiti izraz „da nije došlo do degradacije šuma” iz definicije pojma „koji nije povezan s deforestacijom” za relevantne proizvode koji sadržavaju drvo ili su proizvedeni uz upotrebu drva?	57

4.6.	Kako se može utvrditi da drvni proizvod nije povezan s deforestacijom i koje se relevantno vremensko razdoblje razmatra?	58
4.7.	Može li drvni proizvod biti nepovezan s degradacijom šuma ako je posječen u šumi u kojoj je nakon 31. prosinca 2020. došlo do strukturnih promjena koje nisu izazvane sječom? 59	
4.8.	U nekim slučajevima neko vrijeme nakon što je drvni proizvod stavljen na tržište Europske unije (ili je stavljen na raspolaganje na tom tržištu ili izvezen s njega) možda neće biti dokaza da je sječa drva uzrokovala „degradaciju šuma”. Mogu li gospodarski subjekti biti odgovorni za događaje koji se dogode nakon podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom?	60
4.9.	Ima li definicija „degradacije šuma” odvrćajući učinak na plansku sadnju i sjetvu stabala, što bi moglo biti važno za zaštitu i obnovu šuma? (AŽURIRANO)	60
4.10.	Kako primijeniti klauzulu „stabla koja mogu dosegnuti te vrijednosti <i>in situ</i> ”? 61	
4.11.	Koja je prenamjena šumskog zemljišta usklađena s Uredbom?.....	61
4.12.	Bi li se prirodna katastrofa smatrala deforestacijom?.....	61
4.13.	Hoće li „drugo pošumljeno zemljište” ili drugi ekosustavi biti obuhvaćeni?	61
4.14.	Smatra li se uzgoj kaučuka „upotrebom u poljoprivredne svrhe” u skladu s Uredbom?	62
4.15.	Što je „potkrijepljena sumnja” na temelju Uredbe? (NOVO)	62
5.	Dužna pažnja	63
5.1.	Koje su moje obveze u svojstvu gospodarskog subjekta? (AŽURIRANO)	63
5.1.1.	Može li gospodarski subjekt koristiti svoje sustave dužne pažnje uspostavljene na temelju Uredbe za usklađenost s drugim zakonodavstvom EU-a o dužnoj pažnji, kao što je Direktiva o dubinskoj analizi za održivo poslovanje ili Uredba o prisilnom radu? (NOVO) 65	
5.2.	Tko može ovlastiti „ovlaštenog zastupnika”? (AŽURIRANO)	65
5.2.1.	Tko je ovlašteni zastupnik? Može li jedan ovlašteni zastupnik zastupati više gospodarskih subjekata? Koje obveze iz Uredbe može ispuniti ovlašteni zastupnik? (AŽURIRANO)	66
5.3.	Mogu li poduzeća postupati s dužnom pažnjom u ime društava kćeri? (AŽURIRANO)	66
5.4.	Koje su moje obveze ako ponovno uvozim proizvod koji je prethodno izvezen iz EU-a? (NOVO)	66
5.5.	Na koje carinske postupke utječe Uredba?	67
5.6.	Je li za stavljanje na tržište proizvoda koji nisu proizvedeni u EU-u potrebno carinjenje?	67
5.6.1.	Kako se Uredba primjenjuje na izvoz i koje obveze imaju izvoznici? (NOVO)...	68

5.7.	Koja je uloga programa certificiranja ili provjere? (AŽURIRANO)	68
5.8.	Koliko dugo treba čuvati dokumentaciju? (AŽURIRANO)	68
5.9.	Koji su kriteriji za „proizvode zanemarivog rizika”?	69
5.10.	Jesu li „proizvodi zanemarivog rizika” izuzeti?	69
5.11.	Može li se određena roba iz određene zemlje smatrati „robom zanemarivog rizika”?	69
5.12.	Za koje razdoblje bi se trebale provoditi provjere usklađenosti sa zahtjevom nepovezanosti s deforestacijom?	70
5.13.	Za koje proizvode gospodarski subjekti moraju imati dokumentaciju u kontekstu njihovih obveza dužne pažnje?	70
5.14.	Kad će gospodarski subjekti koji nisu MSP-ovi morati izraditi svoja prva godišnja izvješća u skladu s člankom 12. stavkom 3. Uredbe? (AŽURIRANO)	70
5.15.	(IZBRISANO)	70
5.16.	Hoće li postojati skup pitanja u unaprijed utvrđenom formatu ili popisu u svrhu postupanja s dužnom pažnjom?	70
5.17.	Moraju li se gospodarski subjekti (i/ili njihovi ovlašteni zastupnici), gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci koji žele staviti relevantne proizvode na tržište EU-a, staviti ih na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvoziti ih s tržišta EU-a registrirati u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)	71
5.18.	Hoće li Komisija objaviti dodatne pojedinosti o alatima za izradu satelitskih snimki koji će se upotrebljavati za provjeru usklađenosti relevantnih proizvoda (npr. pojedinosti o minimalnoj rezoluciji)? (AŽURIRANO)	71
5.19.	Koliko često bi se izjave o postupanju s dužnom pažnjom trebale podnositi u informacijski sustav i mogu li obuhvaćati više pošiljaka/serija? Kako treba postupati kad se relevantni proizvodi uzastopno stavljaju na tržište u određenom razdoblju? (AŽURIRANO)	71
5.20.	Koji je najkasniji rok za podnošenje izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave? (AŽURIRANO)	73
5.21.	Koji je najraniji rok za podnošenje izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave? (AŽURIRANO)	74
5.22.	(IZBRISANO)	74
6.	Ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima i partnerstva	74
6.1.	Što je ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju? (AŽURIRANO)	74
6.2.	Koja se metodologija upotrebljava? (AŽURIRANO)	75
6.3.	Razvoj sustava ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima na temelju Uredbe EU-a o deforestaciji redovito se predstavlja na sastancima Platforme s više dionika o deforestaciji i drugim relevantnim sastancima. Kako dionici mogu doprinijeti tome? ...	75

6.4.	Mogu li zemlje podijeliti relevantne podatke s Komisijom?	75
6.5.	Hoće li se uzeti u obzir rizici od nezakonitosti?.....	76
6.6.	Kako se podržava zemlje proizvođače i maloposjednike?	76
6.7.	Od kojih se elemenata sastoji inicijativa Tima Europa?	76
6.8.	Kako je inicijativa Tima Europa povezana s Direktivom o dubinskoj analizi za održivo poslovanje? (AŽURIRANO).....	77
6.9.	Kako možemo smanjiti rizik od toga da gospodarski subjekti izbjegavaju određene lance opskrbe ili određene zemlje/regije proizvođače koji su ocijenjeni kao visokorizični?.....	78
6.10.	Kako će se EU pobrinuti za transparentnost?	78
7.	Digitalna provedba (informacijski sustav Uredbe EU-a o deforestaciji)...	78
7.1.	Što je informacijski sustav i jedinstveno sučelje EU-a?	78
7.2.	Koje će mjere zaštite sigurnosti podataka imati?	79
7.3.	Kako se gospodarski subjekti, gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovci koji nisu MSP-ovi mogu registrirati? (AŽURIRANO)	79
7.4.	Može li sustav pohraniti često korištene podatke? (AŽURIRANO).....	79
7.5.	Može li sustav pomoći poljoprivrednicima da utvrde geolokaciju? Hoće li u alatu za mapiranje u informacijskom sustavu biti dostupne ortofotografije ili satelitske snimke? (AŽURIRANO)	80
7.6.	Može li se izjava o postupanju s dužnom pažnjom izmijeniti? (AŽURIRANO) ...	80
7.7.	Tko može pregledavati geolokacijske podatke pohranjene u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)	80
7.8.	U kojem se formatu geolokacija učitava u informacijski sustav?	80
7.9.	Je li informacijski sustav spreman? (AŽURIRANO).....	81
7.10.	(IZBRISANO).....	81
7.11.	Hoće li informacijski sustav uvijek biti dostupan ili se mogu očekivati opetovana razdoblja prekida rada sustava? (AŽURIRANO).....	81
7.12.	Koja su ograničenja pri unosu podataka u izjavu o postupanju s dužnom pažnjom? Drugim riječima, koja je najveća količina sadržaja koju korisnik može unijeti u jednu izjavu o postupanju s dužnom pažnjom? (AŽURIRANO)	81
7.13.	Je li moguće prijaviti mjesto proizvodnje koristeći datoteku GeoJSON koja se sastoji od više koordinata u više zemalja?	82
7.14.	Koliko će dugo podaci iz izjave o postupanju s dužnom pažnjom biti pohranjeni u informacijskom sustavu? Je li potrebno izvoziti i pohranjivati podatke u svrhu arhiviranja? (AŽURIRANO).....	83

7.15.	Kako se geolokacijske koordinate mogu dijeliti duž lanca opskrbe ako prethodni dobavljači nisu odobrili dijeljenje geolokacijskih informacija putem referentnog broja u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO).....	83
7.16.	Što ako je izjava o postupanju s dužnom pažnjom veća od najveće dopuštene veličine datoteke od 25 MB?	83
7.17.	Što ako datoteka s geolokacijom ima drukčiji broj znamenki od broja propisanog Uredbom? (AŽURIRANO)	84
7.18.	Mora li se pri uvozu ili izvozu proizvoda deklarirati neto masa iako se proizvodom obično trguje u drugim jedinicama? (AŽURIRANO).....	84
7.19.	Mogu li izjava o postupanju s dužnom pažnjom i pojednostavnjena izjava sadržavati tekst koji nije na engleskom jeziku (npr. na jeziku države članice)? (AŽURIRANO)	84
7.20.	Je li potrebno izraditi zasebnu izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu za svako tržište na koje se proizvod izvozi? (AŽURIRANO).....	85
7.21.	Je li referentni broj ili identifikacijsku oznaku izjave na temelju Uredbe potrebno navesti u otpremnim dokumentima, kao što su dostavnica ili račun, i slati dokumente zajedno s pošiljkama? Je li to obvezno za carinjenje uvoza/izvoza? (AŽURIRANO)	85
7.22.	Odnosi li se „neto masa” u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenoj izjavi na masu cijelog proizvoda, samo na dio relevantne robe unutar proizvoda ili na cijelu pošiljku (tj. proizvod i paletu/ambalažu)? (AŽURIRANO)	85
7.23.	Mogu li se u informacijskom sustavu dijeliti dodatne informacije, kao što su pravni dokumenti? (AŽURIRANO)	85
7.24.	Koju razinu oznaka HS treba navesti u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)	86
7.25.	Je li u informacijskom sustavu moguće provjeriti valjanost referentnih i verifikacijskih brojeva izjava o postupanju s dužnom pažnjom? (AŽURIRANO)	86
7.26.	Zašto je za učitavanje geolokacijskih podataka u obliku datoteke dopušten samo format GeoJSON?	86
7.27.	Koji se popis znanstvenih naziva koristi u informacijskom sustavu? Je li dovoljno navesti samo rod ili se mora navesti određena vrsta? Je li znanstveni naziv obvezan za sve proizvode obuhvaćene robom „drvo”, kao što su proizvodi od papirne mase ili papira? (AŽURIRANO)	86
7.28.	(IZBRISANO).....	87
7.29.	Koji su zahtjevi u pogledu računa gospodarskog subjekta za osobu koja obavlja više funkcija, kao što su gospodarski subjekt, gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe koji nije MSP, trgovac koji nije MSP i ovlašteni zastupnik? Može li se račun jednog subjekta upotrebljavati za sve funkcije ili svaka funkcija mora imati namjenski račun gospodarskog subjekta u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)	87

- 7.30. Što bi trebalo učiniti u slučaju tehničkog problema s informacijskim sustavom?
87

8. Vremenski okvir 87

- 8.1. Kad Uredba stupa na snagu i kad se počinje primjenjivati? (AŽURIRANO) 87
- 8.2. Što je s razdobljem između tih datuma? (AŽURIRANO) 87
- 8.3. Kako dokazati da je proizvod proizveden prije stupanja Uredbe na snagu? Koja su pravila za proizvodnju proizvoda dobivenih od goveda? 88

9. Druga pitanja 88

- 9.1. Koje su obveze gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i trgovaca kad stavljaju na tržište EU-a ili stavljaju na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvoze relevantni proizvod izrađen od relevantnog proizvoda ili relevantne robe koja je stavljena na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju (tj. razdoblju od stupanja na snagu Uredbe (29. lipnja 2023.) do početka primjene (30. prosinca 2026.))? (AŽURIRANO) 88
- 9.2. Koji su dokazi potrebni kako bi se dokazalo da je proizvod stavljen na tržište EU-a prije datuma početka primjene (tj. koji su dokumenti prihvatljivi kao dokaz „stavljanja na tržište”)? Trebaju li takvi proizvodi biti navedeni u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO) 90
- 9.3. Mogu li se proizvodi stavljeni na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju miješati s proizvodima koji su u skladu s Uredbom i koji se stavljaju na tržište EU-a nakon prijelaznog razdoblja ako se može dokazati da je svaka serija stavljena na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju ili je usklađena s Uredbom? 90
- 9.4. Kako će miješanje robe uskladištene u prijelaznom razdoblju s robom koja će se staviti na tržište EU-a nakon 30. prosinca 2026. funkcionirati u praksi, posebno u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO) 91
- 9.5. Kad prijelazno razdoblje počinje i završava u praksi? 91
- 9.6. Kako bi nadležna tijela trebala provoditi provjere proizvoda koji su stavljeni na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju kako bi se zajamčila usklađenost s Uredbom? 91
- 9.7. Hoće li Komisija izdati smjernice? 91
- 9.8. Hoće li Komisija izdati smjernice za pojedinu robu? (AŽURIRANO) 91
- 9.9. Koje obveze izvješćivanja imaju gospodarski subjekti? 92
- 9.10. Što je Opservatorij EU-a za deforestaciju i degradaciju šuma? (AŽURIRANO) .. 92
- 9.10.1. Može li se karta globalnog šumskog pokrova za 2020. upotrijebiti kao konačni izvor informacija za usklađenost s Uredbom EU-a o deforestaciji ili su za dokazivanje usklađenosti potrebni dodatni koraci i izvori podataka? 93
- 9.10.2. Koja se razina točnosti može očekivati od globalnih i nacionalnih prostornih karata i jesu li pouzdan izvor za postupke dužne pažnje i provjere usklađenosti? (AŽURIRANO)

9.10.3. Je li roba automatski neusklađena ako je proizvedena na području označenom kao šuma na karti globalnog šumskog pokrova za 2020.?	94
9.10.4. Mogu li dionici upotrebljavati nacionalne karte šuma zajedno s kartom globalnog šumskog pokrova za 2020.?	94
9.10.5. Što je svjetska karta vrsta šuma za 2020.? (NOVO)	94
9.10.6. Koje alate mogu upotrebljavati za procjenu podudaraju li se moji geoprostorni podaci s lokacijom šume na karti? (NOVO)	95
9.11. Što se smatra visokim rizikom i koliko dugo može trajati suspenzija?	95
9.12. Kako je Uredba povezana s Direktivom EU-a o energiji iz obnovljivih izvora?..	95
9.13. Kako se u Uredbi uzimaju u obzir države EFTA-e/EGP-a? (AŽURIRANO)	96
10. Sankcije	97
10.1. Što znači da se sankcijama koje su utvrdile države članice EU-a ne dovode u pitanje obveze država članica na temelju Direktive 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća?	97
10.2. Koji je najveći iznos novčane kazne? (AŽURIRANO)	97
10.3. Uzimajući u obzir Direktivu o javnoj nabavi, je li na državama članicama EU-a da pri provedbi Uredbe odluče treba li omogućiti samokorigiranje?	97
10.4. U skladu s člankom 25. stavkom 3. Uredbe „države članice obavješćuju Komisiju o pravomoćnim presudama” i sankcijama izrečenima pravnim osobama. Komisija će objaviti popis tih presuda na svojim internetskim stranicama. Odnosi li se to na sve upravne ili sudske odluke?	97
10.5. Posjekao sam nekoliko malih stabala na svojoj nekretnini gdje sad uzgajam krave. Namjeravam prodavati drvo i meso krava na lokalnom tržištu u EU-u. Hoće li mi biti izrečene sankcije za prodaju zbog posječenih stabala? (AŽURIRANO)	97

1. Sljedivost

1.1. Zašto gospodarski subjekti moraju prikupljati koordinate i kako to čine? (AŽURIRANO)

Uredbom se od gospodarskih subjekata koji na tržište EU-a stavljaju obuhvaćene proizvode ili ih izvoze zahtijeva da prikupljaju geografske koordinate zemljišnih čestica na kojima je roba proizvedena. To se ne primjenjuje na gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe koji stavljaju na tržište ili izvoze takve proizvode (za više informacija o gospodarskim subjektima niže u lancu opskrbe vidjeti poglavlje 3. ovog dokumenta).

Sljedivost do zemljišne čestice (tj. zahtjev za prikupljanje geografskih koordinata zemljišnih čestica na kojima je roba proizvedena) potrebna je **kako bi se dokazalo da na određenoj proizvodnoj lokaciji nije došlo do deforestacije**. Dio industrije i niz organizacija za certifikaciju već upotrebljavaju geografske informacije koje povezuju proizvode sa zemljišnom česticom. Informacije dobivene daljinskim istraživanjem (fotografije iz zraka, satelitske snimke) ili druge informacije (npr. fotografija polja s povezanim lokacijskim i vremenskim oznakama) mogu se upotrijebiti kako bi se provjerilo je li geolokacija deklarirane robe i proizvoda povezana s deforestacijom.

Geolokacijske koordinate trebaju se navesti u izjavama o postupanju s dužnom pažnjom ili, ako je primjenjivo, u pojednostavnjenim izjavama koje su gospodarski subjekti dužni podnijeti u informacijski sustav prije stavljanja proizvoda na tržište EU-a ili njihova izvoza iz EU-a. To je stoga ključan dio Uredbe, kojom se zabranjuje stavljanje na tržište EU-a ili izvoz bilo kojeg proizvoda obuhvaćenog njezinim područjem primjene za koji geolokacijske koordinate još nisu prikupljene i podnesene u okviru izjave o postupanju s dužnom pažnjom. Jedina je iznimka pojednostavnjena izjava mikro ili malih primarnih gospodarskih subjekata, čija se geolokacija može zamijeniti poštanskom adresom ako odgovara geografskoj lokaciji dotičnih zemljišnih čestica ili objekta (za više pojedinosti vidjeti pitanje 3.28.).

Geolokacijske koordinate zemljišne čestice mogu se prikupiti mobilnim telefonima, ručnim uređajima povezanim s globalnim navigacijskim satelitskim sustavom (GNSS) i raširenim besplatnim digitalnim aplikacijama (npr. geografski informacijski sustavi (GIS)). Za to nije potrebna pokrivenost mobilnom mrežom, već samo dobar signal GNSS-a, kao što su signali koje emitira Galileo.

Za zemljišne čestice veće od četiri hektara koje se upotrebljavaju za proizvodnju robe osim goveda, geolokacija se mora navesti na temelju poligona, odnosno točaka geografske širine i dužine sa šest decimalnih mjesta za opis opsega svake zemljišne čestice. Geolokaciju zemljišnih čestica manjih od četiri hektara gospodarski subjekti mogu navesti na temelju jednog poligona ili jedne točke geografske širine i dužine sa šest decimalnih mjesta. Objekti u kojima se drže goveda mogu se opisati na temelju jedne točke geolokacijske koordinate.

Imajte na umu da se Uredbom ne nameću izravne obveze proizvođačima u trećim zemljama (osim ako izravno stavljaju proizvode na tržište EU-a).

Za obveze gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i trgovaca vidjeti pitanje 3.4.

1.2. Bi li sva roba (uvezena, izvezena, kojom se trguje) trebala biti sljediva? (AŽURIRANO)

Zahtjevi sljedivosti primjenjuju se na svaku seriju uvezene ili izvezene robe ili robe kojom se trguje.

Uredbom se zahtijeva da gospodarski subjekti slijede svaku relevantnu robu do njezine zemljišne čestice prije nego što relevantni proizvod stave na raspolaganje na tržištu EU-a, stave ga na tržište EU-a ili ga izvezu. Zato je za uvoz (carinski postupak „puštanja u slobodni promet”) i izvoz (carinski postupak „izvoza”) relevantnih proizvoda i za transakcije unutar tržišta EU-a propisano podnošenje izjave o postupanju s dužnom pažnjom koja uključuje geolokacijske informacije (ili, u slučaju mikro ili malog primarnog gospodarskog subjekta, informacije o poštanskoj adresi pod uvjetom da odgovara geografskoj lokaciji dotičnih

zemljišnih čestica ili objekta). Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci omogućuju sljedivost tako što prikupljaju informacije o svojim izravnim poslovnim partnerima (dobavljači i komercijalni klijenti) i na zahtjev ih stavljaju na raspolaganje nadležnim tijelima (vidjeti članak 5. stavke 3. i 4. Uredbe).

1.3. Kako to funkcionira za proizvode kojima se trguje u rasutom stanju ili mješovite proizvode? Što je s mješovitim proizvodima koji sadržavaju više vrsta robe? (AŽURIRANO)

Za proizvode kojima se trguje u **rasutom stanju**, kao što su soja ili palmino ulje, to znači da se gospodarski subjekt treba pobrinuti da su identificirane sve zemljišne čestice s kojih potječe roba iz pošiljke i da se roba ni u kojem koraku postupka ne miješa s robom nepoznatog podrijetla ili robom s područja na kojima je došlo do deforestacije ili degradacije šuma nakon krajnjeg roka 31. prosinca 2020.

Za relevantne **mješovite** proizvode, kao što je uvezeni drveni namještaj s različitim drvenim komponentama, gospodarski subjekt treba geolocirati sve zemljišne čestice na kojima je proizvedena relevantna roba (npr. drvo) upotrijebljena u procesu proizvodnje. Komponente relevantne robe ne smiju biti nepoznatog podrijetla ni s područja na kojima je došlo do deforestacije ili degradacije šuma nakon krajnjeg roka.

Kad je riječ o **mješovitim** proizvodima koji sadržavaju više vrsta relevantne robe ili proizvoda (npr. čokolada u rebrima koja sadržava kakao prah, kakao maslac i palmino ulje), gospodarski subjekt koji stavlja takav proizvod na tržište EU-a ili ga s njega izvozi morat će postupati s dužnom pažnjom samo u odnosu na glavnu robu i (dobivene) proizvode koji se smatraju relevantnima na temelju Uredbe, a to je roba navedena u lijevom stupcu Priloga I. Na primjer, za čokoladu u rebrima (oznaka 1806) povezana relevantna roba je kakao. To znači da se obveza dužne pažnje i zahtjevi u pogledu informacija odnose samo na relevantne proizvode navedene u desnom stupcu Priloga I. pod relevantnom robom koju čokolada u rebrima sadržava ili je proizvedena od nje, što je u ovom slučaju kakao prah i kakao maslac pod primarnom robom „kakao”.

1.4. Jesu li dopušteni lanci nadzora na temelju masene bilance?

Uredbom se zahtijeva da se roba koja se upotrebljava za sve proizvode obuhvaćene područjem primjene može slijediti do zemljišne čestice.

Lanci nadzora na temelju masene bilance u kojima je dopušteno da se u bilo kojem koraku lanca opskrbe roba koja nije povezana s deforestacijom miješa s robom nepoznatog podrijetla ili robom koja je povezana s deforestacijom **nisu dopušteni** na temelju Uredbe jer ne jamče da roba koja se stavlja na tržište EU-a ili izvozi s njega nije povezana s deforestacijom. Stoga se u svakom koraku lanca opskrbe roba koja se stavlja na tržište EU-a ili izvozi s njega treba odvojiti od robe nepoznatog podrijetla ili robe koja je povezana s deforestacijom. Budući da zato treba isključiti masenu bilancu, potpuno očuvanje identiteta nije potrebno.

1.5. Što ako dio proizvoda nije usklađen?

Ako dio relevantnog proizvoda nije usklađen, **potrebno ga je identificirati i odvojiti od ostatka** prije nego što se relevantni proizvod stavi na tržište EU-a ili izveze, a taj se dio ne smije staviti na tržište EU-a niti izvesti.

Ako identifikacija i odvajanje nisu mogući, na primjer jer su proizvodi koji nisu usklađeni pomiješani s ostalima, cijeli relevantni proizvod nije usklađen jer se ne može zajamčiti da su ispunjeni uvjeti iz članka 3. Uredbe i on se ne smije staviti na tržište EU-a niti izvesti.

Na primjer, ako je roba u rasutom stanju koja je u cijelosti pomiješana povezana s nekoliko stotina zemljišnih čestica, činjenica da je na jednoj zemljišnoj čestici došlo do deforestacije nakon 2020. znači da je cijela relevantna serija neusklađena.

Međutim, proizvod je usklađen ako su cjelokupna relevantna roba ili relevantni proizvodi stavljeni na tržište EU-a (1) sljedivi do zemljišne čestice, (2) zakoniti i nisu povezani s deforestacijom u smislu Uredbe i (3) ni u jednom trenutku nisu pomiješani s robom nepoznatog podrijetla ili robom koja je povezana s deforestacijom.

1.6. Koja se pravila primjenjuju na zemljište koje nije nekretnina? (AŽURIRANO)

Što s javnim zemljištem ili zemljištem u vlasništvu zajednice koje nije obuhvaćeno pojmom „nekretnina“?

Uredbom je propisano da roba koja se stavlja na tržište EU-a ili izvozi mora biti proizvedena na zemljištu koje je označeno kao zemljišna čestica ili, u slučaju goveda, kao objekt. Nepostojanje zemljišnih knjiga ili vlasničkog lista ne bi trebalo spriječiti označivanje zemljišta koje se *de facto* upotrebljava kao zemljišna čestica ili objekt (vidjeti u nastavku).

1.7. Koja veličina područja (u hektarima) može biti obuhvaćena poligonom?

U Uredbi nije određena fiksna najmanja i najveća veličina zemljišne čestice, već da ona mora obuhvaćati točno područje proizvodnje i imati dovoljno homogene uvjete kako bi se na agregatnoj razini mogao procijeniti rizik od deforestacije i degradacije šuma povezan s relevantnim proizvodima proizvedenima na tom zemljištu. Vidjeti i pitanje 1.2. o geografskim koordinatama za čestice manje od četiri hektara.

Područje poligona koje se može prenijeti u informacijski sustav nije ograničeno, ali ukupna veličina datoteke izjave (pojednostavnjenje izjave ili izjave o postupanju s dužnom pažnjom) ne može biti veća od 25 MB.

1.8. Treba li se geolokacija uvijek navoditi na temelju poligona?

Ne. Geolokacija zemljišnih čestica manjih od četiri hektara može se opisati na temelju jedne točke geografske širine i dužine. Geolokacija se za „objekte“ (kako su definirani u članku 2. točki 29. Uredbe) u kojima se drže goveda ne mora navesti na temelju poligona, nego je dovoljno navesti samo geolokacijske koordinate jedne točke.

1.9. (IZBRISANO)

1.10. Što ako nema zemljišnih knjiga, vlasničkog lista ili drugog dokaza o vlasništvu? (AŽURIRANO)

Kako gospodarski subjekti mogu pribaviti geolokacijske podatke u zemljama u kojima su zemljišne knjige nepotpune ili ako poljoprivrednici nemaju ni posjedovne ni vlasničke isprave? (AŽURIRANO)

Poljoprivrednici mogu prikupljati geolokacije svojih zemljišnih čestica neovisno o tome jesu li upisane u zemljišne knjige i imaju li dokumente s informacijama o zemljištu ili dokaz o vlasništvu nad njim. Osim ako su izravni dobavljači gospodarskih subjekata ili su i sami gospodarski subjekti, od poljoprivrednika se ne traže osobni podaci, već je dovoljna geolokacija zemljišne čestice koja se upotrebljava za opskrbu robom koja se stavlja na tržište EU-a.

Kad je riječ o zahtjevu u pogledu zakonitosti u smislu prava na upotrebu zemljišta (članak 2. točka 40. podtočka (a) Uredbe), Uredbom se zahtijeva usklađenost s relevantnim nacionalnim zakonima. Ako je na temelju nacionalnih zakona (u zemljama u kojima možda ne postoje zemljišne knjige i ako neki poljoprivrednici nemaju posjedovne isprave) poljoprivrednicima zakonski dopušteno da prodaju svoj proizvod, to bi značilo i da gospodarski subjekti ispunjavaju zahtjev u pogledu zakonitosti pri nabavi od tih poljoprivrednika. Ako u skladu s nacionalnim pravom vlasništvo nad zemljištem nije obvezno za proizvodnju i komercijalizaciju poljoprivrednih proizvoda, to se ne zahtijeva Uredbom. Međutim, gospodarski subjekti trebali bi provjeriti postoji li u njihovim lancima opskrbe rizik od nezakonitosti, odnosno poštuju li se relevantni zakoni koji se primjenjuju u zemlji proizvodnje.

Mnogo je različitih sredstava kojima se gospodarski subjekti već sad služe za prikupljanje informacija o zakonitosti (i geolokacijskih informacija). Neki izravno mapiraju svoje dobavljače, a drugi se oslanjaju na posrednike kao što su zadruge, tijela za certifikaciju, nacionalni sustavi sljedivosti ili druga poduzeća. Gospodarski subjekti pravno su odgovorni za točnost geolokacijskih informacija i informacija o zakonitosti, neovisno o sredstvima ili posrednicima kojima se služe kako bi prikupili te informacije.

1.11. Može li gospodarski subjekt upotrijebiti geolokacijske podatke proizvođača?

Može, ali za točnost podataka u konačnici je odgovoran sâm gospodarski subjekt, a ne proizvođač koji ih pruža. Uredba se ne odnosi na proizvođače koji ne stavljaju izravno proizvode na tržište Europske unije (i stoga nisu obuhvaćeni definicijom gospodarskih subjekata i trgovaca).

U tom slučaju gospodarski subjekt mora se pobrinuti da je područje na kojem je relevantna roba proizvedena ispravno mapirano i da geolokacija odgovara zemljišnoj čestici. Mjere koje može koristiti uključuju potporu dobavljačima, posebno maloposjednicima, u obliku izgradnje kapaciteta i drugih ulaganja kako bi ispunili zahtjeve te uredbe.

1.12. Trebaju li gospodarski subjekti provjeravati geolokaciju (ili poštansku adresu u slučaju mikro ili malog primarnog gospodarskog subjekta)? (AŽURIRANO)

Gospodarski subjekti **trebaju provjeriti i moći dokazati točnost geolokacije ili poštanske adrese (u slučaju mikro ili malog primarnog gospodarskog subjekta).**

Istinitost i preciznost informacija o geolokaciji ili poštanskoj adresi ključan je dio odgovornosti koje gospodarski subjekti moraju ispuniti. Kad bi dostavili netočne informacije, prekršili bi svoje obveze na temelju Uredbe.

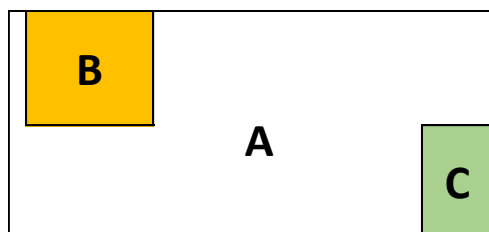
1.13. (IZBRISANO)

1.14. Može li poligon obuhvatiti više zemljišnih čestica?

Poligone je potrebno koristiti kako bi se opisao opseg zemljišnih čestica na kojima je roba proizvedena. **Svaki poligon trebao bi označivati jednu zemljišnu česticu, neovisno o tome graniči li s drugom česticom.** Ako su relevantni proizvodi proizvedeni od robe s više zemljišnih čestica, u jednoj izjavi o postupanju s dužnom pažnjom mora biti navedeno više poligona. Poligon se ne može koristiti kako bi se opisao opseg neke površine zemljišta koja bi mogla uključivati zemljišne čestice samo na nekim dijelovima.

1.15. Što ako se relevantna roba proizvodi na zemljišnoj čestici unutar jedne nekretnine koja obuhvaća i druge zemljišne čestice? (AŽURIRANO)

Takvu situaciju najbolje opisuje crtež u nastavku.

A → Jedna nekretnina

B → Zemljišna čestica na kojoj se
proizvodi relevantna roba
(npr. soja)

C → Područje na kojem je došlo do deforestacije

i) Ako se relevantna roba (u navedenom primjeru soja) proizvodi na području B, koje bi područje trebalo navesti?

U skladu s prilogima II. i III. mora se navesti geolokacija ili, ako je primjenjivo, poštanska adresa zemljišnih čestica na kojima je proizvedena relevantna roba.

Zemljišna čestica definirana je kao „zemljište unutar jedne nekretnine, kako je priznato pravom zemlje proizvodnje, i koje ima dovoljno homogene uvjete kako bi se na agregatnoj razini mogao procijeniti rizik od deforestacije i degradacije šuma povezan s relevantnom robom proizvedenom na tom zemljištu” (članak 2. točka 27. Uredbe). U skladu s tim zemljišna čestica može obuhvaćati cijelu nekretninu (ako je dovoljno homogena) ili samo dio zemljišta unutar jedne nekretnine. Na primjer, ako je cijela nekretnina poljoprivredno gospodarstvo, ali se samo polovina koristi za proizvodnju radi stavljanja relevantnog proizvoda iz Uredbe na

tržište, može se prijaviti u cijelosti ili upućivanjem na određeno obrađeno područje. U navedenom primjeru mora se prijaviti područje B ili cijela nekretnina A ako je homogena.

Osim toga, u konkretnom slučaju plodoreda moguće je prijaviti više zemljišnih čestica (vidjeti pitanje 1.18.). Treba napomenuti da deforestacija ili degradacija šuma na prijavljenim zemljišnim česticama automatski isključuje svu relevantnu robu i sve relevantne proizvode koji potječu s tih zemljišnih čestica iz stavljanja na tržište ili stavljanja na raspolaganje na tržištu ili izvoza (članak 9. stavak 1. točka (d) Uredbe).

ii) Što ako je deforestacija na području C zakonita i nakon krajnjeg roka?

- Ako se na području C ne proizvodi relevantna roba, deforestacija na njemu ne utječe na usklađenost soje proizvedene na području B ako je prijavljeno samo područje B.
- Ako se na području C proizvodi druga relevantna roba (npr. goveda), ta goveda nisu usklađena (povezana su s deforestacijom), ali je soja s područja B u načelu usklađena ako je za soju prijavljeno samo područje B.
- Ako se ista roba proizvodi na područjima B i C (soja), gospodarski subjekt morat će postići zanemariv rizik, posebno uzimajući u obzir visok rizik od miješanja unutar jedne nekretnine (članak 10. stavak 2. točka (j) Uredbe).

iii) Što ako na pravni status nekretnine A utječe nezakonitost u smislu Uredbe (npr. u slučaju nezakonite deforestacije na području C)? Utječe li to na soju proizvedenu na području B?

Soja proizvedena na području B nije zakonita i stoga nije usklađena jer pravni status područja proizvodnje (ne područja B, već cijele nekretnine u skladu s člankom 2. točkom 40. Uredbe) nije u skladu s relevantnim zakonodavstvom zemlje proizvodnje.

1.16. Trebaju li se poligoni navoditi kao opseg?

Ne postoji ni obveza ni mogućnost pružanja informacija o zemljišnoj čestici u obliku opsega. **Za zemljišne čestice veće od četiri hektara** (koje se upotrebljavaju za proizvodnju relevantne robe, osim stoke) geolokacija se mora navesti pomoću poligona (a ne jedne središnje točke s opsegom) koji sadržava dovoljno točaka geografske širine i dužine za opis opsega svake zemljišne čestice.

1.17. Kako bi trebalo prijaviti mjesto proizvodnje pomiješane robe? (AŽURIRANO)

Gospodarski subjekt mora prijaviti mjesto proizvodnje sve robe koja je poslana u EU.

Na primjer, ako se usklađena roba iz više mjesta proizvodnje miješa u istom silosu, stogu, hrpi, spremniku itd., a zatim se dio te robe stavlja na tržište EU-a:

- Prijavljeno mjesto proizvodnje trebalo bi **obuhvaćati mjesta proizvodnje sve robe koja je ušla u silos otkad je posljednji put ispražnjen** (i stoga je mogla biti uključena u pošiljku).

- Ako se silosi ne prazne redovito, gospodarski subjekt trebao bi prijaviti mjesta proizvodnje sve robe koja je ušla u silos u određenom razdoblju u kojem se može osigurati da nije došlo do miješanja robe iz nepoznatog mjesta proizvodnje. Na primjer, kod preuzimanja dijela robe uskladištene u silosu to bi se moglo sigurno postići navođenjem geolokacije sve prethodne robe koja je ušla u silos do najmanje 200 % kapaciteta silosa, pod uvjetom da se u silosu koristi sustav „prvi unutra, prvi van” ili jednakovrijedan sustav u kojem se sirovine kronološki koriste redoslijedom kojim su ušle. Taj se pristup primjenjuje na relevantnu robu ili proizvode uskladištene u stogovima, spremnicima itd. i na svu kontinuiranu preradu.
- Moguće je primijeniti i druge pristupe za sustav „prvi unutra, prvi van” i za druge sustave skladištenja, pod uvjetom da se roba iz nepoznatog mjesta proizvodnje ili roba koja nije u skladu s Uredbom ne miješa.
- Prijavljivanje mjesta proizvodnje x količine robe koja je ušla u silos, pri čemu je x količina koja je stavljena na tržište EU-a, **nije dopušteno** na temelju Uredbe jer bi se time prekršila zabrana na temelju Uredbe o stavljanju proizvoda nepoznatog podrijetla na tržište Unije.

Time se ne dovode u pitanje prijelazne odredbe opisane u poglavlju 9.

1.18. U kojim okolnostima gospodarski subjekti u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom mogu navesti više zemljišnih čestica od onih na kojima se stvarno proizvodi određena roba stavljena na tržište? Koje su posljedice „prijave viška”?

Temeljna je ideja Uredbe povezanost robe/proizvoda stavljenih na tržište i zemljišnih čestica na kojima se stvarno proizvode (stoga se Uredba temelji na načelu stroge sljedivosti, pri čemu gospodarski subjekti moraju prikupljati točne geolokacijske koordinate koje odgovaraju zemljišnim česticama na kojima se odvija proizvodnja). Međutim, gospodarski subjekt u posebnim okolnostima može navesti geolokacijske koordinate za ograničeni broj zemljišnih čestica veći od broja čestica na kojima je roba proizvedena.

Gospodarski subjekti mogu prijaviti „višak” samo u situacijama u kojima se roba u rasutom stanju može u potpunosti slijediti do zemljišne čestice i ne miješa se s robom nepoznatog podrijetla ili neusklađenom robom. Ako se takva roba u rasutom stanju miješa tijekom logistike ili proizvodnje, na primjer u silosima za skladištenje, na brodovima radi prijevoza ili u tvornicama tijekom proizvodnog postupka, gospodarski subjekt može prijaviti višak ako i kad se na tržište stavlja samo dio cjeline. Gospodarski subjekti dužni su pribaviti što detaljnije podatke o sljedivosti.

Veći broj zemljišnih čestica moguće je prijaviti i u slučaju plodoreda na skupu poljoprivrednih zemljišta na poljoprivrednom gospodarstvu na kojem se, primjerice, soja svake godine proizvodi na drugom dijelu ukupne obradive površine poljoprivrednog gospodarstva.

Ako gospodarski subjekt u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom navede „višak” zemljišnih čestica, preuzima punu odgovornost za usklađenost svih zemljišnih čestica za koje je navedena geolokacija, bez obzira na to jesu li uključene u proizvodnju robe/proizvoda koji se u konačnici stavljaju na tržište. Ako jedna zemljišna čestica „geolocirana” u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom nije usklađena, cijeli „geolocirani” skup zemljišnih čestica nije usklađen. U

tim slučajevima gospodarski subjekt koji prijavljuje višak zemljišnih čestica mora u potpunosti postupati s dužnom pažnjom u skladu s obvezama iz Uredbe za sve prijavljene zemljišne čestice (pa i one koje su višak) i mora dostaviti dokaze (1) da je rizik od neusklađenosti (sa zahtjevima u pogledu zakonitosti i nulte stope deforestacije) procijenjen za sve zemljišne čestice u skladu s člankom 10. stavkom 2. Uredbe, (2) da je pri toj procjeni gospodarski subjekt posebno uzeo u obzir kriterije (i) i (j) iz članka 10. Uredbe i (3) da je takav rizik zanemariv za sve zemljišne čestice. Konkretnije, gospodarski subjekt mora razmotriti postojanje rizika ako je povezivanje relevantnih proizvoda sa zemljišnim česticama na kojima je relevantna roba proizvedena otežano u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (i) Uredbe i ako rizik od izbjegavanja Uredbe ili miješanja s relevantnim proizvodima nepoznatog podrijetla nije zanemariv u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (j) Uredbe. Gospodarski subjekt mora smanjiti te rizike na zanemarivu razinu prije nego što te proizvode stavi na tržište, stavi na raspolaganje na tržištu ili ih izveze.

Ne dovodeći u pitanje prethodno navedene scenarije, prakse sljedivosti u okviru kojih se nastoji prijaviti prekomjerna količina zemljišnih čestica (npr. na razini regije ili cijele zemlje) općenito nisu u skladu s pravilima te uredbe. Takve prakse spriječile bi gospodarske subjekte da ispune temeljne obveze dužne pažnje, posebno obvezu smanjenja rizika od izbjegavanja Uredbe (tj. postupanje s dužnom pažnjom u skladu s člankom 8. Uredbe nije moguće u cijeloj zemlji). To bi ujedno otežalo rad nadležnih tijela država članica EU-a, zbog čega bi im bilo teže (ili čak nemoguće) ispuniti obveze provođenja provjera u skladu s člankom 16. Uredbe.

1.19. Kako će geolokacija omogućiti provjeru tvrdnji u praksi? (AŽURIRANO)

Kako će geolokacija omogućiti da se u praksi provjeri valjanost tvrdnje da nije došlo do deforestacije? Usklađuju li se satelitsko određivanje položaja i karte deforestacije? Hoće li postojati osnovne karte sa šumskim područjima ili područjima na kojima je došlo do deforestacije i degradacije šuma? Što ako nije dostupna geolokacija poljoprivrednih gospodarstava, nasada ili koncesija?

Gospodarski subjekti snose odgovornost za prikupljanje geolokacijskih koordinata zemljišnih čestica na kojima je roba proizvedena. Ako gospodarski subjekt ne može prikupiti geolokaciju svih zemljišnih čestica s kojih potječe relevantni proizvod, tad u skladu s člankom 3. Uredbe ne bi trebao staviti taj proizvod na tržište EU-a niti ga izvesti.

Gospodarski subjekti (i gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovci koji nisu MSP-ovi) i provedbena tijela mogu usporediti geolokacijske koordinate sa satelitskim snimkama ili kartama šumskog pokrova kako bi procijenili ispunjavaju li proizvodi zahtjev iz Uredbe da nisu povezani s deforestacijom.

1.20. Kako će nadležna tijela država članica EU-a provjeravati valjanost tvrdnje da nije došlo do deforestacije? (AŽURIRANO)

Nadležna tijela država članica EU-a provode provjere u skladu s člankom 16. Uredbe kako bi utvrdila da relevantna roba i proizvodi koji su stavljani na tržište EU-a ili na raspolaganje na tržištu EU-a, izvezeni ili za nešto od toga namijenjeni potječu sa zemljišnih čestica koje nisu povezane s deforestacijom i da su proizvedeni zakonito. To uključuje provjeru valjanosti izjava

o postupanju s dužnom pažnjom i opće usklađenosti gospodarskih subjekata, gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i trgovaca s odredbama Uredbe.

Više informacija o opsegu provjera nadležnih tijela potražite u člancima 18. i 19. Uredbe.

1.21. Koje vrste provjera mogu provoditi nadležna tijela država članica EU-a u trećim zemljama ako se proizvod smatra potencijalno neusklađenim s Uredbom?

Nadležna tijela u skladu s člankom 18. stavkom 2. točkom (e) Uredbe u trećim zemljama mogu provoditi revizije na terenu u suradnji s njihovim upravnim tijelima, pod uvjetom da se te treće zemlje s tim slože.

Treba napomenuti da u Uredbi nije propisano da se nadležna tijela država članica EU-a moraju savjetovati sa zemljama proizvođačima ako je proizvod ocijenjen kao „potencijalno neusklađen” ili „neusklađen”.

1.22. Hoće li nadležna tijela koristiti definicije iz Uredbe?

U kontekstu provedbe te uredbe nadležna tijela država članica EU-a **koristit će definicije utvrđene u njezinu članku 2.** Uredba je obvezujući zakonodavni akt u EU-u i mora se u cijelosti usklađeno primjenjivati u 27 država članica EU-a.

1.23. Što je sljedivost lanca opskrbe? (AŽURIRANO)

Informacije, dokumenti i podaci koje gospodarski subjekti trebaju prikupljati i čuvati pet godina kako bi dokazali usklađenost s Uredbom navedeni su u članku 9. i Prilogu II., kao i u članku 2. točki 28. Uredbe kad je riječ o podacima povezanim s geolokacijom.

Gospodarski subjekti moraju postupati s dužnom pažnjom u pogledu svih relevantnih proizvoda koje isporučuje svaki pojedini dobavljač. To znači da moraju uspostaviti sustav dužne pažnje, koji uključuje prikupljanje informacija, podataka i dokumenata potrebnih za ispunjavanje zahtjeva utvrđenih u članku 9., mjere za procjenu rizika opisane u članku 10. i mjere za smanjenje rizika iz članka 11. Uredbe. Zahtjevi za uspostavljanje i održavanje sustava dužne pažnje, izvješćivanje i vođenje evidencije navedeni su u članku 12. Uredbe. Sustav dužne pažnje gospodarskog subjekta na kojeg se primjenjuje pojednostavnjeno postupanje s dužnom pažnjom (članak 13. Uredbe) ograničen je na njegove pojednostavnjene obveze dužne pažnje (vidjeti i pitanje 5.1.). Gospodarski subjekti morat će gospodarskim subjektima niže u lancu opskrbe ili trgovcima dostaviti referentne brojeve izjava o postupanju s dužnom pažnjom ili, prema potrebi, identifikacijske oznake izjava koje se odnose na proizvode obuhvaćene pojednostavnjenom izjavom u skladu s člankom 4. stavkom 7. Uredbe.

Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci omogućuju sljedivost tako što prikupljaju i čuvaju informacije o svojim izravnim poslovnim partnerima (dobavljačima i komercijalnim klijentima). Za obveze gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i trgovaca vidjeti pitanje 3.4.

Gospodarski subjekti dužni su se pobrinuti za točnost informacija o sljedivosti koje dostavljaju provedbenim tijelima u državama članicama u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenoj izjavi podnesenoj u informacijski sustav.

Razvoj i funkcioniranje informacijskog sustava bit će usklađeni s relevantnim odredbama o zaštiti podataka. Osim toga, **sustav će imati sigurnosne mjere za zaštitu cjelovitosti i povjerljivosti dijeljenih informacija.**

1.24. Kako će sljedivost funkcionirati za proizvode iz više zemalja? (AŽURIRANO)

Gospodarski subjekti dužni su nadležnim tijelima u državama članicama dostaviti točne tražene informacije o sljedivosti, **bez obzira na duljinu ili složenost svojih lanaca opskrbe.**

Informacije o sljedivosti mogu se dodavati duž lanaca opskrbe. Na primjer, velika uvezena pošiljka soje u rasutom stanju koja dolazi s nekoliko stotina zemljišnih čestica u više zemalja trebala bi biti povezana s izjavom o postupanju s dužnom pažnjom koja uključuje sve relevantne zemlje proizvodnje i geolokacijske informacije za svaku pojedinu zemljišnu česticu u svim zemljama iz kojih potječe roba u pošiljci.

1.25. Što je „datum ili razdoblje proizvodnje”? (AŽURIRANO)

U skladu s obvezama utvrđenima u članku 9. Uredbe gospodarski subjekti dužni su prikupljati informacije o datumu ili razdoblju proizvodnje. Te su informacije potrebne kako bi se utvrdilo da relevantni proizvod nije povezan s deforestacijom. Zato se primjenjuju na robu obuhvaćenu Uredbom koja se stavlja na tržište EU-a ili na robu koja se upotrebljava za proizvodnju relevantnih proizvoda obuhvaćenih Uredbom.

Za robu, osim stoke, datum proizvodnje odnosi se na datum berbe, žetve ili sječe robe, a razdoblje proizvodnje na razdoblje/trajanje proizvodnog postupka (npr. „razdoblje proizvodnje” za drvo odnosi se na trajanje relevantnih postupaka sječe). Datum proizvodnje i razdoblje proizvodnje trebali bi biti povezani s označenim zemljišnim česticama.

Ako zbog posebnosti proizvodnje nisu dostupne preciznije informacije, može se navesti godina usjeva i/ili sezona berbe, žetve ili sječe.

Za relevantne proizvode obuhvaćene robom „goveda” razdoblje proizvodnje odnosi se na životni vijek životinja od trenutka rođenja do trenutka klanja. Ako se žive životinje vrste goveda (oznaka HS 0102 21, 0102 29) stavljaju na tržište EU-a (npr. uvozom ili prvom prodajom krave nakon rođenja u EU-u), moraju se prikupiti sve geolokacije (ili, ako je primjenjivo, poštanske adrese) do prvog stavljanja na tržište EU-a i dostaviti uz izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu.

Treba napomenuti da se Uredba u skladu sa svojim člankom 1. stavkom 2. i definicijom pojma „proizvedeno” iz članka 2. točke 14. ne primjenjuje na goveda i proizvode dobivene od goveda rođenih prije stupanja na snagu Uredbe, tj. prije 29. lipnja 2023.

1.26. Kako se u lancu opskrbe govedima postiže usklađenost s propisima? (NOVO)

Kao i za druge relevantne proizvode, fizička ili pravna osoba koja prvi put stavlja goveda na tržište (žive životinje ili prerađeno meso) smatra se gospodarskim subjektom u smislu članka 2. točke 15. Uredbe. Prije stavljanja goveda na tržište EU-a mora postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe. Ako su ispunjeni uvjeti iz članka 2. točke 15.a Uredbe, vlasnik goveda može se smatrati mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom, što znači da prije stavljanja

goveda na tržište EU-a umjesto izjave o postupanju s dužnom pažnjom treba podnijeti samo pojednostavnjenu izjavu. Pojednostavnjenu izjavu nije obvezan podnijeti ako je država članica stavila potrebne informacije na raspolaganje u informacijskom sustavu u skladu s člankom 4.a stavkom 4. Uredbe, zbog čega mu je dodijeljena identifikacijska oznaka izjave.

Svaka sljedeća osoba koja prodaje goveda smatra se trgovcem ili gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe. Ako oznaka KN ostaje ista (npr. u slučaju tovilišta), osoba stavlja goveda na raspolaganje na tržištu u smislu članka 2. točke 18. Uredbe i stoga se smatra trgovcem. Osoba niže u lancu opskrbe koja prerađuje žive životinje vrste goveda u dobivene proizvode navedene u Prilogu I. (npr. komad mesa) smatra se gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe. Obveze gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe i trgovca razlikuju se ovisno o veličini poduzeća (vidjeti pitanje 3.4.).

1.26.1 Na koji bi način gospodarski subjekti trebali ispuniti obveze povezane s „hranom za životinje koja se upotrebljava za stoku”? (AŽURIRANO)

U skladu s uvodnom izjavom 39. Uredbe (EU) 2023/1115 gospodarski subjekti koji stavljaju na tržište ili izvoze relevantne proizvode koji su proizvedeni uz upotrebu goveda trebali bi se u okviru svojeg sustava dužne pažnje pobrinuti da hrana za životinje koja se upotrebljava za stoku nije povezana s deforestacijom. Međutim, za samu hranu za životinje ne bi trebale biti potrebne geolokacijske informacije. Dokazi mogu biti relevantni računi, referentni brojevi relevantnih izjava o postupanju s dužnom pažnjom ili druga relevantna dokumentacija koja potvrđuje da hrana za životinje nije povezana s deforestacijom, a trebali bi obuhvaćati životni vijek životinja u trajanju od najdulje pet godina.

Uzimajući u obzir da su Uredbom propisani zahtjevi za relevantne proizvode, hrana za životinje koja se upotrebljava za stoku relevantna je u okviru Uredbe samo ako je relevantan proizvod u trenutku hranjenja (npr. HS 1208 10 – brašno i krupica od soje). S druge strane, sva ostala hrana za životinje koja se upotrebljava za goveda i koja nije relevantni proizvod (npr. trava) nije obuhvaćena Uredbom (EU) 2023/1115, stoga se njezina uvodna izjava 39. o hrani za životinje koja se upotrebljava za goveda ne odnosi na tu drugu hranu za životinje.

Izjava o postupanju s dužnom pažnjom za hranu za životinje iz Priloga I. mora se podnijeti isključivo ako se ta hrana samostalno stavlja na tržište ili izvozi.

1.27. Što ako dobavljači na početku lanca opskrbe ne dostave potrebne informacije? (AŽURIRANO)

Ako gospodarski subjekt, gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac koji stavlja robu na tržište ili stavlja na raspolaganje na tržištu EU-a ili je izvozi ne može od svojih dobavljača dobiti informacije propisane Uredbom, mora se suzdržati od stavljanja na tržište ili stavljanja na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvoza relevantnih proizvoda iz EU-a jer bi to dovelo do kršenja Uredbe.

1.28. Treba li navoditi koordinate ako se zemljište nalazi u zemljama niskog rizika? (AŽURIRANO)

Ne postoji iznimka za zahtjev sljedivosti putem geolokacije (ili poštanske adrese u slučaju mikro ili malog primarnog gospodarskog subjekta). Gospodarski subjekti ujedno trebaju procijeniti složenost relevantnog lanca opskrbe, kao i rizik od izbjegavanja Uredbe i rizik od miješanja s proizvodima nepoznatog podrijetla ili podrijetla iz zemalja ili dijelova zemalja visokog ili standardnog rizika (članak 13. Uredbe). Ako gospodarski subjekt dobije ili sazna za bilo kakvu relevantnu informaciju koja bi ukazivala na to da postoji rizik da relevantni proizvodi nisu usklađeni s Uredbom ili da se Uredba izbjegava, mora ispuniti sve obveze na temelju članaka 10. i 11. Uredbe i odmah obavijestiti nadležno tijelo o svim relevantnim informacijama.

1.29. Primjenjuje li se zahtjev u pogledu zakonitosti na zemljište koje nije povezano s deforestacijom? (AŽURIRANO)

Relevantna roba ne može se staviti na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvesti iz EU-a ako nije proizvedena u skladu s relevantnim zakonodavstvom zemlje proizvodnje u skladu s člankom 3. točkom (b) Uredbe (takozvani „zahtjev u pogledu zakonitosti”).

Obveze iz članka 3. kumulativne su, što znači da sve moraju biti ispunjene: (1) **zahtjev u pogledu zakonitosti** (članak 3. točka (b)), (2) **zahtjev da roba i proizvodi nisu povezani s deforestacijom** (članak 3. točka (a)) i (3) zahtjev da roba ili proizvodi budu obuhvaćeni izjavom o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenom izjavom (članak 3. točka (c) Uredbe).

1.29.1 Roba se bere u zemlji A i prevozi u zemlju B radi daljnje proizvodnje (npr. kakao u zrnu iz zemlje A prerađuje se u kakao prah u zemlji B prije nego što se kakao prah stavi na tržište EU-a u zemlji C. Zakoni koje zemlje su relevantni?)

U navedenom primjeru zahtjev u pogledu zakonitosti obuhvaća samo zakone koji se primjenjuju u zemlji A s obzirom na to da je ona zemlja proizvodnje.

1.30. Postoje li pravne obveze za treće zemlje? (AŽURIRANO)

Ne postoje pravne obveze za treće zemlje. U Uredbi se utvrđuju obveze za gospodarske subjekte, gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe i trgovce (kako su opisani u poglavlju 2. Uredbe) te države članice EU-a i njihova nadležna tijela (vidjeti poglavlje 3. Uredbe).

Međutim, mnoge zemlje svijeta uvele su mjere kako bi unaprijedile lance opskrbe koji nisu povezani s deforestacijom, ojačale javne sustave sljedivosti relevantne robe itd., što olakšava zadaće poduzeća obuhvaćenih Uredbom. To je poželjno jer gospodarskim subjektima i trgovcima može uvelike pomoći da ispune svoje obveze.

1.31. Kako proizvođači mogu dijeliti geolokacijske podatke ako određene vlade zabranjuju njihovo dijeljenje?

Jedan od temeljnih zahtjeva Uredbe za gospodarske subjekte jest prikupljanje geolokacijskih informacija o zemljišnim česticama na kojima su proizvedeni roba i proizvodi koji se stavljaju na tržište EU-a ili izvoze s njega (članak 9. stavak 1. točka (d) Uredbe). Gospodarski subjekti

ne mogu se pozivati na nacionalne zakone koji zabranjuju dijeljenje takvih (javnih) podataka s drugim gospodarskim subjektima kako bi bili oslobođeni obveze prikupljanja i učitavanja tih podataka u informacijski sustav. Gospodarski subjekti moraju dostavljati geolokacijske informacije u okviru svojih obveza. U protivnom ne mogu ispuniti zahtjeve o dužnoj pažnji u skladu s člankom 8. i stoga ne mogu stavljati relevantne proizvode na tržište EU-a niti ih s njega izvoziti.

ooo

2. Područje primjene

2.1. Koji su proizvodi obuhvaćeni Uredbom? (AŽURIRANO)

Uredba se primjenjuje samo na proizvode navedene u Prilogu I. Zahtjevi Uredbe ne primjenjuju se na proizvode koji nisu navedeni u Prilogu I. čak ni kad sadržavaju relevantnu robu obuhvaćenu područjem primjene Uredbe. Na primjer, margarin dobiven od palmina ulja nije obuhvaćen Uredbom.

Isto tako, zahtjevi Uredbe ne primjenjuju se na proizvode s oznakom HS koji nisu navedeni u Prilogu I., ali koji mogu sadržavati komponente ili elemente dobivene od robe obuhvaćene Uredbom, kao što su automobili s gumama od prirodnoga kaučuka.

Napomena: Uredbom se predviđa da Komisija delegiranim aktom može izmijeniti popis relevantnih proizvoda i opise proizvoda. Osim toga, Komisija će na temelju procjene učinka relevantne robe na deforestaciju i degradaciju šuma procijeniti potrebu i izvedivost podnošenja zakonodavnog prijedloga Europskom parlamentu i Vijeću radi proširenja područja primjene Uredbe na dodatnu robu.

2.2. Što je s navedenim proizvodima koji ne sadržavaju navedenu robu? (AŽURIRANO)

	... koji je proizveden od robe navedene u odgovarajućem lijevom stupcu Priloga I.	... koji <u>nije</u> proizveden od robe navedene u odgovarajućem lijevom stupcu Priloga I.
Relevantni proizvod naveden u Prilogu I. ...	podliježe Uredbi	<u>ne</u> podliježe Uredbi
Drugi proizvod koji <u>nije</u> naveden u Prilogu I. ...	<u>ne</u> podliježe Uredbi	<u>ne</u> podliježe Uredbi

Uredba se ne odnosi na proizvode navedene u Prilogu I. koji ne sadržavaju robu navedenu u odgovarajućem lijevom stupcu Priloga I. ili nisu proizvedeni od nje.

Oznaka „ex” prije oznake HS navedena za proizvode iz Priloga I. znači da je proizvod opisan u Prilogu samo dio (en. *extract*) svih proizvoda koji se mogu razvrstati pod oznaku HS. Na primjer, oznaka 9401 može obuhvaćati sjedala izrađena od sirovina koje nisu drvo, ali samo drvena sjedala podliježu zahtjevima Uredbe. Slično tome, HS 0201 obuhvaća „meso od životinja **vrste goveda**, svježe ili rashlađeno”, dok oznaka ex 0201 u Prilogu I. Uredbi obuhvaća samo „meso od životinja **vrste goveda**, svježe ili rashlađeno”, što znači goveda roda *Bos* i njegovih podrodova: *Bos*, *Bibos*, *Novibos* i *Poephagus*, ali meso bizona (rod *Bison*) ili bivola (rod *Syncerus*) **nije** obuhvaćeno Uredbom.

Ako je relevantni proizvod, npr. „ex 4011 nove pneumatske gume”, izrađen od mješavine sintetičkog i prirodnoga kaučuka, gospodarski subjekt mora postupati s dužnom pažnjom samo u odnosu na prirodni kaučuk.

2.3. Primjenjuje li se Uredba bez obzira na količinu ili vrijednost? (AŽURIRANO)

Ne postoji prag obujma ili vrijednosti relevantne robe ili relevantnog proizvoda, među ostalim unutar prerađenih proizvoda, ispod kojeg se Uredba ne bi primjenjivala.

Gospodarski subjekti, gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci koji stavljaju na tržište EU-a ili stavljaju na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvoze s njega relevantni proizvod uključen u Prilog I., neovisno o njegovoj količini, podliježu obvezama iz Uredbe.

2.4. Što je s robom koja se proizvodi u EU-u? (AŽURIRANO)

Roba koja se proizvodi unutar EU-a **podliježe istim zahtjevima kao i roba koja se proizvodi izvan EU-a**. Uredba se primjenjuje na proizvode navedene u Prilogu I., neovisno o tome proizvode li se u EU-u ili uvoze.

Na primjer, ako poduzeće u EU-u proizvodi čokoladu (oznaka 1806, koja je uključena u Prilog I.), smatrat će se gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe koji podliježe obvezama iz Uredbe, čak i ako je kakao prah koji se upotrebljava u čokoladi već stavljen na tržište EU-a i za njega su ispunjeni zahtjevi dužne pažnje (vidjeti pitanje 3.4. o gospodarskim subjektima niže u lancu opskrbe).

2.5. Kako se Uredba primjenjuje na drvo i papir koji se upotrebljavaju kao ambalaža? (AŽURIRANO)

Na primjer, ako proizvođač prodaje ambalažu, kao što su palete, proizvođačima (radi zaštite krajnjeg proizvoda, a ne radi prodaje potrošačima kao krajnji proizvod), tekst „**ne uključujući ambalažni materijal koji se isključivo koristi kao ambalažni materijal za podupiranje, zaštitu ili prenošenje drugog proizvoda koji se stavlja na tržište**” u Prilogu I. trebalo bi tumačiti kako slijedi:

Ako se bilo koja predmetna ambalaža stavlja na tržište EU-a ili izvozi kao samostalni proizvod (tj. samostalna ambalaža), a ne kao ambalaža za drugi proizvod, obuhvaćena je Uredbom i stoga se primjenjuju pravni zahtjevi.

Ako se ambalaža, kako je razvrstana pod oznaku HS 4415 ili neku drugu oznaku HS, primjerice HS 48, upotrebljava za „podupiranje, zaštitu ili prenošenje” drugog proizvoda, nije obuhvaćena Uredbom.

Ambalažni materijali koji se koriste isključivo kao ambalažni materijal za podupiranje, zaštitu ili prenošenje drugog proizvoda koji se stavlja na tržište EU-a nisu relevantni proizvod u smislu Priloga I. Uredbi, bez obzira na oznaku HS pod koju su razvrstani. Nije važno je li ambalažni materijal naveden na računu zajedno s proizvodom koji se prenosi; odlučujuće je razvrstava li se ambalaža zajednički ili zasebno pri uvozu ili izvozu (vidjeti pravilo 5.b Općih pravila za tumačenje kombinirane nomenklature). Prema pravilu 5.b materijali za pakiranje i spremnici za pakiranje koji sadržavaju robu razvrstavaju se zajedno s tom robom ako se uobičajeno rabe za pakiranje takve robe. Ako je ambalaža razvrstana ili bi bila razvrstana zajedno s proizvodom koji se prenosi, može se smatrati da se koristi isključivo kao ambalažni materijal za podupiranje, zaštitu ili prenošenje drugog proizvoda koji se stavlja na tržište EU-a ili se stavlja na raspolaganje na tržištu EU-a ili se izvozi s njega.

2.6. Bi li se povrat relevantne prazne ambalaže od trgovca na malo dobavljaču smatrao „stavljanjem na raspolaganje na tržištu EU-a” ako je predmetna ambalaža samostalno stavljena na tržište EU-a (tj. samostalna ambalaža) prije povrata? (AŽURIRANO)

Ako se predmetna ambalaža (npr. paleta) stavlja na tržište EU-a, stavlja na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvozi kao samostalni proizvod (tj. samostalna ambalaža), a ne kao ambalaža za drugi proizvod, obuhvaćena je Uredbom i stoga se primjenjuju relevantni zahtjevi (vidjeti prethodno pitanje) sve dok se samostalno koristi u komercijalne svrhe.

Međutim, nakon što predmetna ambalaža postane ambalažni materijal koji se koristi isključivo kao ambalažni materijal za podupiranje, zaštitu ili prenošenje nekog proizvoda, nije obuhvaćena područjem primjene Uredbe. To znači da se Uredba ne primjenjuje na prodaju ili iznajmljivanje rabljenog ambalažnog materijala drugim poduzećima, uključujući ambalažni materijal koji je ušao u EU pod opterećenjem (tako što podupire, štiti ili prenosi drugi proizvod) i kasnije se prodaje. Slično tomu, prazan ambalažni materijal koji je već prvi put iskorišten za podupiranje, zaštitu ili prenošenje drugog proizvoda, na primjer kad se njime trguje u okviru zatvorenog sustava razmjene (tj. palete se premještaju od jednog poduzeća do drugoga kako bi se ponovno koristile za prijevoz), nije obuhvaćen Uredbom. Za dodatne informacije o najmu proizvoda vidjeti pitanje 2.15.

Ako se ambalaža koja je već upotrijebljena za podupiranje, zaštitu ili prenošenje drugog proizvoda popravljiva i prodaje, samo novi relevantni proizvodi koji se upotrebljavaju za popravak (npr. paleta koja se popravljiva nerekicliраним drvenim komponentama) moraju biti u skladu s Uredbom. To znači da se u navedenom primjeru prodavatelj popravljene palete smatra gospodarskim subjektom ili gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe ovisno o tome jesu li nove dodane drvene komponente prethodno podvrgnute dužnoj pažnji.

2.7. Je li trgovanje relevantnim rabljenim proizvodima na tržištu EU-a obuhvaćeno područjem primjene Uredbe? (AŽURIRANO)

Rabljeni proizvodi čiji je vijek trajanja završen i koji bi inače bili odbačeni kao otpad (vidjeti uvodnu izjavu 40. i Prilog I.) ne podliježu obvezama iz Uredbe. Više informacija o izuzeću

rabljenih proizvoda bit će navedeno u nacrtu delegiranog akta koji će biti objavljen na Komisijinim internetskim stranicama „Iznesite svoje mišljenje”¹ radi dobivanja povratnih informacija javnosti.

2.8. Je li reciklirani papir / karton obuhvaćen područjem primjene Uredbe? (AŽURIRANO)

Većina proizvoda od recikliranog papira / kartona sadržava malen postotak primarne celuloze ili recikliranog papira prije upotrebe proizvoda (npr. odbačeni kartonski ostaci od proizvodnje kartonskih kutija) radi jačanja vlakana.

U Prilogu I. navedeno je da se Uredba **ne primjenjuje na robu ako je u cijelosti proizvedena od materijala čiji je vijek trajanja završen i koji bi inače bio odbačen kao otpad**, kako je definiran u članku 3. točki 1. Direktive 2008/98/EZ. Stoga se obveze iz Uredbe ne primjenjuju na reciklirani materijal.

S druge strane, **na proizvod koji sadržava nereciklirani materijal primjenjuju se zahtjevi iz Uredbe**, a gospodarski subjekt koji prvi put stavlja nereciklirani materijal ili njegove komponente na tržište trebat će geolociranjem slijediti taj materijal natrag do čestice podrijetla. U Prilogu I. pojašnjava se i da nusproizvodi proizvodnog procesa općenito podliježu Uredbi. Papir/karton koji je oporabljeni proizvod (otpaci i ostaci) nije obuhvaćen područjem primjene Uredbe u skladu s Prilogom I. (vidjeti poglavlja 47. i 48. kombinirane nomenklature).

2.8.1 Primjenjuje li se Uredba na obnovljene i rabljene gume? (AŽURIRANO)

U nacrtu delegiranog akta koji je objavljen radi dobivanja povratnih informacija javnosti predlaže se da obnovljene i rabljene gume ne budu obuhvaćene područjem primjene Uredbe. Ako nacrt delegiranog akta stupi na snagu kako je predložen, obveze iz Uredbe ograničile bi se na stavljanje na tržište, stavljanje na raspolaganje na tržištu i izvoz novog gaznog sloja od kaučuka koji se nanosi na plašt gume u postupku obnove gume.

2.9. Što su oznake KN i HS i kako ih koristiti? Gdje mogu pronaći više informacija o primjenjivim mjerama TARIC-a? (AŽURIRANO)

Nomenklatura uređena Konvencijom o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označivanja robe, opće poznata kao „**nomenklatura HS-a**”, međunarodna je višenamjenska nomenklatura koju je izradila Svjetska carinska organizacija (WCO). Prema toj se nomenklaturi, koja se primjenjuje u cijelom svijetu, robi dodjeljuju šesteroznamenaste oznake za razvrstavanje. Zemlje ili regije mogu tim oznakama dodati još znamenaka radi detaljnijeg razvrstavanja.

Oznaka kombinirane nomenklature (oznaka KN) Europske unije osmeroznamenasta je oznaka koja se temelji na globalnoj nomenklaturi HS-a i još preciznije razdjeljuje robu za potrebe Europske zajednice.

Oznaka KN osnova je za deklariranje robe za uvoz u Europsku uniju ili izvoz iz Europske unije, kao i za statistiku trgovine unutar EU-a. Roba i proizvodi iz Priloga I. Uredbi razvrstani su

¹ [Iznesite svoje mišljenje – Javna savjetovanja i povratne informacije.](#)

prema oznakama KN. Relevantni proizvodi iz Priloga I. Uredbi razvrstani su u kombiniranu nomenklaturu iz Priloga I. Uredbi (EEZ) br. 2658/87.

Kod uvoza, pri puštanju robe u slobodni promet kako je definirano u članku 201. Uredbe (EU) br. 952/2013 o Carinskom zakoniku Unije, oznaka KN može se dalje podijeliti na deseteroznamenastu oznaku TARIC koja je posebno osmišljena kako bi se ispunile potrebe propisa EU-a. Pri deklariranju robe za postupak izvoza kako je definiran u članku 269. Uredbe (EU) br. 952/2013 o Carinskom zakoniku Unije, konačna podjela može imati oblik osmeroznamenaste oznake KN.

Sudionici u lancu opskrbe moraju razvrstati svoje proizvode na temelju Priloga I. osnovnoj Uredbi o kombiniranoj nomenklaturi (Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi) kako bi utvrdili primjenjuje li se Uredba na njih. Oznake HS mogu se mijenjati svakih pet godina. Uredba EU-a o kombiniranoj nomenklaturi donosi se svake godine kako bi se uzela u obzir sva ažuriranja. Oznake nomenklature navedene u Prilogu I. Uredbi bile su valjane u trenutku donošenja Uredbe. Izmjene tih oznaka nomenklature izmjenama Uredbe o kombiniranoj nomenklaturi primjenjuju se i izravno na Uredbu o deforestaciji.

Za više informacija vidjeti Uredbu Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi.

Dokument s objašnjenjima u kojem su navedene dodatne informacije o uključivanju mjera iz Uredbe u integrirani tarifni sustav Europske unije (baza podataka TARIC), uključujući primjenjiva izuzeća od TARIC-a uključena u TARIC, dostupan je na internetu².

2.10. Kad se smatra da se relevantni proizvod isporučuje, odnosno stavlja na tržište ili stavlja na raspolaganje na tržištu u okviru trgovačke djelatnosti? U kojoj su mjeri poduzeća obuhvaćena područjem primjene Uredbe kad koriste relevantne proizvode u vlastitom poslovanju ili ih prerađuju? (AŽURIRANO)

Potrebno je razlikovati osobu u lancu opskrbe koja uvozi ili na domaćem tržištu stavlja relevantni proizvod na tržište EU-a i osobe niže u lancu opskrbe.

Ako osoba na tržište EU-a stavlja **relevantni proizvod proizveden u EU-u**, to znači da prvi put isporučuje taj proizvod na tržište. Isporuka podrazumijeva sporazum (pisani ili usmeni) između dvije ili više pravnih ili fizičkih osoba o prijenosu vlasništva ili drugog prava vlasništva povezanog s predmetnim proizvodom i zahtijeva da je proizvod izrađen ili da je roba, ako se stavlja na tržište bez izrade, proizvedena (vidjeti članak 2. točku 14. Uredbe). Ta se djelatnost smatra relevantnom na temelju Uredbe, bez obzira na to stavlja li se relevantni proizvod na tržište u svrhu (a) prerade, (b) distribucije komercijalnim ili nekomercijalnim potrošačima ili (c) upotrebe u poslovanju samog gospodarskog subjekta (vidjeti članak 2. točku 19. Uredbe). Poduzeće je gospodarski subjekt pa mora postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom (ili pojednostavnjenu izjavu, ako je primjenjivo).

² <https://circabc.europa.eu/ui/group/0e5f18c2-4b2f-42e9-aed4-dfe50ae1263b/library/eb7a8fc2-ef96-4ceb-a7e4-e7ae51c26867>.

Ako je **relevantni proizvod podvrgnut carinskom postupku „puštanja u slobodni promet”** u okviru trgovačke djelatnosti, a nije namijenjen privatnoj upotrebi ili potrošnji, pretpostavlja se da je namijenjen stavljanju na tržište, bez obzira na „isporuku” ili sporazum (pisani ili usmeni) između dvije ili više pravnih ili fizičkih osoba o prijenosu vlasništva ili jednakovrijednog prava povezanog s predmetnim proizvodom.

Nakon što je proizvod stavljen na tržište, „isporučuje se” na tržište za distribuciju, potrošnju ili upotrebu ako postoji sporazum između dvije ili više pravnih ili fizičkih osoba o prijenosu vlasništva ili jednakovrijednog prava povezanog s predmetnim proizvodom (npr. ugovor o kupoprodaji ili darovanju) nakon faze proizvodnje. Uredba općenito ne propisuje obveze za osobe koje nude logističke usluge duž lanca opskrbe (npr. brodski agenti / prijevoznici posrednici ili carinski zastupnici nisu „gospodarski subjekti, „gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe” ili „trgovci” u smislu Uredbe) ako ne stavljaju proizvode na tržište niti ih izvoze.

Takve je situacije najlakše objasniti u nekoliko primjera:

- 1) Automobilsko poduzeće B kupuje gume izrađene od prirodnog kaučuka (relevantni proizvod) od dobavljača T iz EU-a za proizvodnju automobila s gumama. Automobilsko poduzeće B prodaje automobil (nerelevantni proizvod) krajnjim potrošačima i tako ga stavlja na tržište. Automobilsko poduzeće B nije gospodarski subjekt ni gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe jer automobil koji isporučuje na tržište nije relevantni proizvod iz Priloga I., a nije ni trgovac jer ne isporučuje (zasebno) gume na tržište.
- 2) Automobilsko poduzeće B uvozi (tj. podvrgava carinskom postupku „puštanja u slobodni promet”) gume radi proizvodnje automobila. Automobilsko poduzeće B smatra se gospodarskim subjektom kad uvozi gume za upotrebu u vlastitom poslovanju. Poduzeće B mora postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom prije puštanja u slobodni promet.
- 3) Poljoprivrednik D kupuje krpicu od soje (relevantni proizvod) od poduzeća za drobljenje soje na tržištu EU-a i koristi je kao hranu za piliće (nerelevantni proizvod) koje prodaje. Poljoprivrednik D nije gospodarski subjekt kad prodaje piliće jer pilići nisu relevantni proizvod iz Priloga I., a nije ni trgovac jer ne isporučuje krpicu od soje na tržište. Međutim, poljoprivrednik D bio bi gospodarski subjekt kad bi uvezio (tj. podvrgavao carinskom postupku „puštanja u slobodni promet”) krpicu od soje za hranjenje pilića (vidjeti prethodni scenarij 2).

*Ako poljoprivrednik hrani **goveda** (relevantni proizvod) relevantnim proizvodima od soje, pogledajte uvodnu izjavu 39. Uredbe (EU) 2023/1115 i pitanje 1.26.1.*

U primjerima u nastavku osobe **prerađuju** ili **upotrebljavaju** relevantne proizvode **u vlastitom poslovanju**. Podliježu Uredbi samo kad isporučuju relevantne proizvode na tržište.

- 4) Poduzeće A kupuje drvene stolove i sjedala (relevantni proizvodi) od trgovca na malo B u trećoj zemlji i uvozi ih (tj. podvrgava carinskom postupku „puštanja u slobodni promet”). Namještaj će koristiti zaposlenici poduzeća A tijekom radnog vremena. Poduzeće A je gospodarski subjekt i mora postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom prije puštanja drvenih stolova i sjedala u slobodni promet.

- 5) Poduzeće D kupuje drvene stolove i sjedala (relevantni proizvodi) od gospodarskog subjekta B iz EU-a koji ih je uvezao iz treće zemlje i koji je već postupio s dužnom pažnjom i podnio izjavu o tome. Namještaj će koristiti zaposlenici poduzeća D tijekom radnog vremena. Budući da poduzeće D ne isporučuje namještaj, ne podliježe Uredbi.
- 6) Poljoprivrednik F s poslovnim nastanom u EU-u žanje vlastitu soju (relevantni proizvod) i prerađuje ju u sojino brašno (relevantni proizvod) kojim hrani piliće na vlastitom poljoprivrednom gospodarstvu. Budući da poljoprivrednik F ne isporučuje soju i sojino brašno na tržište (npr. drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi), ne stavlja ih na tržište i ne podliježe Uredbi.
- 7) Poljoprivrednik F s poslovnim nastanom u EU-u žanje vlastitu soju (relevantni proizvod) i prerađuje ju u sojino brašno (relevantni proizvod) koje prodaje poljoprivredniku G s poslovnim nastanom u EU-u. Poljoprivrednik F smatra se gospodarskim subjektom u odnosu na sojino brašno jer ga isporučuje poljoprivredniku G. Ovisno o veličini poljoprivrednog gospodarstva poljoprivrednika F, može ga se smatrati mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom s ograničenom obvezom izvješćivanja (vidjeti pitanje 3.21.).
- 8) Poduzeće B s poslovnim nastanom u EU-u siječe vlastitu šumu i prerađuje oblice (relevantni proizvod) u iverje (relevantni proizvod). Iverje koristi kao gorivo za grijanje vlastitih postrojenja. Budući da poduzeće B ne isporučuje oblice ni iverje na tržište, to znači da ih ne stavlja na tržište niti ih stavlja na raspolaganje na tržištu, pa ne podliježe Uredbi.
- 9) Poduzeće C kupuje iverje (relevantni proizvod) od gospodarskog subjekta iz EU-a koji je već postupio s dužnom pažnjom i podnio izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu. Iverje koristi kao gorivo za grijanje vlastitih postrojenja. Budući da poduzeće C ne isporučuje oblice ni iverje na tržište, to znači da ih ne stavlja na tržište niti ih stavlja na raspolaganje na tržištu, pa ne podliježe Uredbi.
- 10) Poduzeće C kupuje iverje (relevantni proizvod) od gospodarskog subjekta iz EU-a koji je već postupio s dužnom pažnjom i podnio izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu. Iverje koristi za proizvodnju električne energije. Budući da relevantni proizvod ne stavlja na tržište niti ga stavlja na raspolaganje na tržištu, poduzeće C ne podliježe Uredbi.

2.11. Koje se obveze primjenjuju ako ista fizička ili pravna osoba u okviru svoje trgovačke djelatnosti više puta prerađuje relevantni proizvod? (AŽURIRANO)

U slučaju višestruke unutarnje prerade (isto poduzeće prerađuje relevantni proizvod X u relevantni proizvod Y, a zatim u relevantni proizvod Z), obveze iz Uredbe proizlaze samo u odnosu na stavljanje posljednjeg relevantnog proizvoda na tržište (proizvod Z). Obveze se razlikuju ovisno o tome je li subjekt koji stavlja posljednji relevantni proizvod na tržište „gospodarski subjekt” ili „gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe”. Takva je situacija ilustrirana sljedećim primjerima:

1. Poduzeće za proizvodnju čokolade C koje nije MSP kupuje kakao u zrnu (relevantni proizvod) od gospodarskog subjekta I iz EU-a i prerađuje ga u kakao prah (relevantni proizvod), a zatim u prehrambene proizvode s kakaom (relevantni proizvod).

Poduzeće C zatim stavlja prehrambene proizvode na tržište tako što ih prodaje poduzeću D. U tom slučaju obveze se primjenjuju samo na prehrambene proizvode, pa se poduzeće C smatra gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe kad stavlja prehrambene proizvode na tržište (vidjeti pitanje 3.4. o obvezama gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i pitanje 3.10. o tome koja su poduzeća MSP-ovi, a koja nisu na temelju Uredbe).

2. Drvno poduzeće T koje nije MSP siječe drva u EU-u, a njegova podružnica prerađuje ih u celulozu, koju prodaje na tržištu EU-a. Ako se drvo (fizički) prenosi unutar iste pravne osobe za daljnju preradu, to se ne smatra stavljanjem na tržište jer ne postoji sporazum (pisani ili usmeni) između dvije ili više pravnih ili fizičkih osoba o prijenosu vlasništva ili drugog prava na predmetni proizvod. Do stavljanja na tržište dolazi tek kad se celuloza isporučuje za distribuciju, potrošnju ili upotrebu na tržištu Unije u okviru trgovačke djelatnosti, što znači da poduzeće T mora postupati s dužnom pažnjom u odnosu na celulozu jer je ono gospodarski subjekt (na početku lanca opskrbe).

2.12. Je li bambus obuhvaćen područjem primjene Uredbe? Što je s drugim proizvodima koji ne sadržavaju relevantnu robu ili nisu proizvedeni uz upotrebu relevantne robe, ali su navedeni u Prilogu I.? (AŽURIRANO)

Proizvodi izrađeni isključivo od bambusa nisu obuhvaćeni područjem primjene Uredbe. U članku 1. stavku 1. Uredbe definirano je da su „relevantni proizvodi” za potrebe Uredbe samo oni koji sadržavaju relevantnu robu ili su proizvedeni uz upotrebu relevantne robe, među kojima je i „drvo”. U definiciji iz članka 2. točke 2. Uredbe pojašnjava se i da su za potrebe Uredbe oznake HS navedene u Prilogu I. relevantne samo za utvrđivanje koji su proizvodi obuhvaćeni Uredbom.

U skladu s objašnjenjima FAO-a bambus je nedrvni šumski proizvod, pa nije obuhvaćen robom „drvo”.

U slučaju drvnih proizvoda koji sadržavaju i komponente od bambusa obveze dužne pažnje ne primjenjuju se na te komponente.

2.13. Podliježu li razmjene pisama i drugih predmeta korespondencije zahtjevima Uredbe? (AŽURIRANO)

U skladu s člankom 1. točkom 26. i člankom 141. stavkom 2. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 uz Carinski zakonik Unije „predmeti korespondencije” ne podliježu zahtjevima carinske deklaracije, stoga za njih nije potrebno podnositi referentni broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom. Slično tomu, takvi se predmeti korespondencije unutar EU-a ne stavljaju se na tržište niti stavljaju na raspolaganje na tržištu, već služe u komunikacijske svrhe. To je pojašnjeno i u nacrtu delegirane uredbe o izmjeni Priloga I., koji je objavljen radi dobivanja povratnih informacija javnosti.

Treba napomenuti da se relevantni proizvodi sadržani u predmetima korespondencije (npr. u poštanskoj omotnici) ne mogu smatrati „predmetima korespondencije” i stoga, prema

potrebi, podliježu zahtjevima carinske deklaracije i za njih se ne mora podnositi referentni broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom.

2.14. Jesu li uzorci i proizvodi koji se upotrebljavaju za preglede, analizu ili testiranje obuhvaćeni područjem primjene Uredbe? (AŽURIRANO)

U nacrtu delegiranog akta koji je objavljen radi dobivanja povratnih informacija javnosti predlaže se da uzorci proizvoda, koji su zanemarive vrijednosti i količine i mogu se potrošiti ili upotrijebiti samo za naručivanje vrste robe koju predstavljaju, pod uvjetom da način predstavljanja i količina proizvoda za proizvode iste vrste ili kvalitete onemogućuju njihovu potrošnju ili upotrebu u bilo koju drugu svrhu osim traženja narudžbi, ne budu obuhvaćeni područjem primjene Uredbe. Obveze iz Uredbe ne primjenjuju se ni za proizvode koji se pregledavaju, analiziraju ili testiraju radi utvrđivanja sastava, kvalitete ili drugih tehničkih svojstava u svrhu informiranja ili industrijskog i komercijalnog istraživanja, pod uvjetom da se proizvodi koji će se analizirati, pregledati ili testirati potpuno potroše ili unište tijekom pregleda, analize ili testiranja, ili zadrže ili vrate isključivo zbog poštovanja pravnih ili ugovornih obveza povezanih s pregledom, analizom ili testiranjem.

Primjeri isporuka uzoraka i proizvoda koji se upotrebljavaju za preglede, analizu ili ispitivanje:

- Dobavljač koji šalje gume proizvođaču vozila na ispitivanje njihove kvalitete i trajnosti – gume će biti uništene tijekom ispitivanja.
- Dobavljač koji šalje male količine novog sastojka (npr. zrna kaka ili kave) proizvođaču hrane radi organoleptičke evaluacije te testiranja njegove kvalitete i sigurnosti hrane unutar poduzeća. Sastojak je potpuno potrošen tijekom analize i testiranja. U tom se slučaju Uredba ne primjenjuje na dobavljača ni proizvođača hrane ako je iz ugovornih aranžmana i okolnosti jasno da je sastojak namijenjen za analizu i testiranje.
- Poduzeće za proizvodnju kave koje uvozi mali uzorak zrna kave iz novog područja proizvodnje kako bi zrna iskoristilo i konzumiralo u vlastitom poslovanju i odlučilo hoće li naručiti veliku količinu zrna iz tog područja.

2.15. Obuhvaća li Uredba iznajmljivanje relevantnih proizvoda?

Ako se relevantni proizvod iznajmljuje ili pruža na temelju sličnog ugovornog aranžmana, ne smatra se da je stavljen na tržište niti da je stavljen na raspolaganje na tržištu. Isporuka na temelju Uredbe podrazumijeva sporazum (pisani ili usmeni) između dvije ili više pravnih ili fizičkih osoba o prijenosu vlasništva ili drugog prava na predmetni proizvod (vidjeti pitanje 2.10.). Međutim, kako je navedeno u trećem odlomku pitanja 2.10., smatra se da je svaki proizvod koji je pušten u slobodni promet na tržištu EU-a ili podvrgnut carinskom postupku „izvoza”, među ostalim ako je iznajmljen, stavljen na tržište i stoga podliježe Uredbi.

Primjer: Poduzeće P iz EU-a koje nije MSP kupuje drvene proizvode za unutarnje opremanje (relevantni proizvod) od proizvođača S iz EU-a koji je postupio s dužnom pažnjom i podnio izjavu o postupanju s dužnom pažnjom za taj proizvod. Poduzeće P na određeno razdoblje iznajmljuje proizvode za unutarnje opremanje unutar EU-a, nakon čega se vraćaju poduzeću

P radi daljnjeg iznajmljivanja. Poduzeće P ne podliježe obvezama iz Uredbe jer samo iznajmljuje proizvode, a ne prenosi vlasništvo ili druga prava vlasništva.

oooo

3. Subjekti koji podliježu obvezama

3.1. Na koje se dionike odnosi Uredba i gdje mogu pronaći više informacija o njihovim obvezama? (NOVO)

Uredba se odnosi na gospodarske dionike u lancu opskrbe relevantnim proizvodima navedenima u njezinu Prilogu I.

Dionici se dijele u tri kategorije:

1. **Gospodarski subjekti** (koji se ponekad nazivaju i „gospodarski subjekti na početku lanca opskrbe”) su fizičke ili pravne osobe koje stavljaju relevantni proizvod na tržište EU-a ili ga prvi put s njega izvoze, osim gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe (vidjeti članak 2. točku 15. Uredbe). Na primjer: uvoznik kakaa u zrnu ili uzgajivač goveda u EU-u koji uzgaja žive životinje vrste goveda smatra se gospodarskim subjektom. Neki su gospodarski subjekti primarni proizvođači koji na tržište stavljaju proizvode koje su sami proizveli, što znači da su sami uzgojili, požnjeli, dobili ili hranili relevantnu robu na relevantnim zemljišnim česticama ili, u slučaju goveda, u objektima. Neki primarni proizvođači možda ispunjavaju kriterije definicije pojma „mikro ili mali primarni gospodarski subjekt” iz Uredbe (vidjeti članak 2. točku 15.a Uredbe). To je potkategorija gospodarskih subjekata, što znači da se na njih primjenjuju odredbe za gospodarske subjekte, osim ako je Uredbom propisano drukčije. Obveze gospodarskih subjekata utvrđene su u članku 4., a pojednostavnjeni režim za mikro ili male primarne gospodarske subjekte utvrđen je u članku 4.a Uredbe.
2. **Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe** su fizičke ili pravne osobe koje stavljaju na tržište ili izvoze relevantne proizvode izrađene od relevantnih proizvoda, koji su svi obuhvaćeni izjavom o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenom izjavom (vidjeti članak 2. točku 15.b Uredbe). Na primjer, proizvođač čokolade koji kupuje kakao u zrnu od uvoznika i koristi ga za proizvodnju čokolade koja je namijenjena za prodaju na tržištu EU-a ili izvoz smatra se gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe. Isto tako, poduzeće koje kupuje neobrađeno drvo (HS 4403) od vlasnika šume u EU-u i izvozi ga u treću zemlju smatra se gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe. Obveze gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe iste su kao obveze trgovaca i propisane su člankom 5. Uredbe, a ovisi o tome jesu li oni MSP-ovi.
3. **Trgovci** su fizičke ili pravne osobe u lancu opskrbe, osim gospodarskog subjekta ili gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe, koje stavljaju relevantne proizvode na raspolaganje na tržištu EU-a (vidjeti članak 2. točku 17. Uredbe). Primjerice, to bi

mogao biti trgovac na malo koji prodaje čokoladu koju je proizveo proizvođač čokolade. Za informacije o obvezama trgovaca vidjeti članak 5. Uredbe.

Više informacija o odgovarajućim obvezama različitih kategorija dionika potražite u ovom dokumentu (vidjeti, među ostalim, pitanja 3.4. i 5.1.).

3.1.1. U kojoj mjeri promjena oznake robe HS ili KN utječe na to da poduzeće bude određeno kao gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac? (AŽURIRANO)

Svaka promjena oznake robe (HS ili KN) kako je utvrđena u kombiniranoj nomenklaturi (Prilog I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87) za proizvod koji je već stavljen na tržište dovodi do toga da je poduzeće koje stavlja dobiveni proizvod na tržište gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe. Takvo se poduzeće smatra gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe jer stavlja na tržište relevantni proizvod „izrađen od relevantnih proizvoda” u smislu članka 2. stavka 15.b Uredbe.

Na primjer, poduzeće A, koje ima sjedište u EU-u, uvozi neprženu kavu s kofeinom (oznaka KN 0901 11 00). Poduzeće B, koje također ima sjedište u EU-u, zatim prži i prodaje zrna kave s kofeinom (oznaka KN 0901 21 00). U navedenom primjeru poduzeće A smatralo bi se gospodarskim subjektom na temelju Uredbe, dok bi se poduzeće B smatralo gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe.

Ako bi poduzeće B samo preprodavalo neprženu kavu s kofeinom, a da pritom proizvod ne preoblikuje na način kojim se mijenja oznaka robe, poduzeće B smatralo bi se trgovcem.

3.2. Što znači „u okviru trgovačke djelatnosti”? (AŽURIRANO)

Trgovačka djelatnost podrazumijeva djelatnost koja se odvija u poslovnom kontekstu.

Kombinirane definicije pojmova „gospodarski subjekt” (članak 2. točka 15. Uredbe) i „u okviru trgovačke djelatnosti” (članak 2. točka 19. Uredbe) ukazuju na to da će se na svaku osobu osim gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe koja relevantni proizvod stavlja na tržište EU-a radi prodaje (uz transformaciju ili bez nje) ili besplatno radi prerade ili distribucije komercijalnim ili nekomercijalnim potrošačima ili radi upotrebe u kontekstu svoje trgovačke djelatnosti primjenjivati zahtjevi u pogledu dužne pažnje i da će morati podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili, ako je primjenjivo, pojednostavnjenu izjavu.

3.3. Što znači „relevantno zakonodavstvo zemlje proizvodnje”? (AŽURIRANO)

Relevantna roba i proizvodi mogu se staviti na tržište EU-a samo ako ispunjavaju tri zahtjeva iz članka 3. Uredbe, odnosno (1) ako nisu povezani s deforestacijom (članak 3. točka (a)), (2) ako su u skladu s relevantnim zakonodavstvom zemlje proizvodnje (članak 3. točka (b)) i (3) ako su obuhvaćeni izjavom o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenom izjavom (članak 3. točka (c)).

„Relevantno zakonodavstvo” može uključivati, među ostalim, nacionalne zakone (uključujući relevantno sekundarno zakonodavstvo) i međunarodno pravo kako je primjenjivo u domaćem pravu. „Zemlja proizvodnje” znači zemlja u kojoj je relevantna roba proizvedena (vidjeti članak 2. točku 24. Uredbe). „Proizvedeno” znači uzgojeno, poŕnjeno, dobiveno ili hranjeno na relevantnim zemljišnim česticama ili, u slučaju goveda, u objektima (vidjeti članak 2.

točku 14. Uredbe). Slijedom toga, zakonodavstvo drugih zemalja u kojima su možda provedene daljnje faze postupka proizvodnje nije relevantno za zahtjev u pogledu zakonitosti (npr. soja požnjevena u zemlji A (zemlja proizvodnje) koja se prerađuje u krupicu od soje u zemlji B prije stavljanja na tržište EU-a u zemlji C). U Uredbi je utvrđen popis zakonodavnih područja, ali nisu navedeni konkretni pravni akti jer se razlikuju od zemlje do zemlje i mogu se mijenjati. U skladu s definicijom, zakonodavstvo navedeno u članku 2. točki 40. podtočkama od (a) do (h) mora se tumačiti na način da se odnosi na pravni status područja proizvodnje. Osim toga, za različita područja zakonodavstva trebali bi se uzeti u obzir značenje i svrha iz članka 1. stavka 1. točaka (a) i (b) Uredbe. Stoga je, među ostalim, relevantno zakonodavstvo povezano sa zaštitom šuma, smanjenjem emisija stakleničkih plinova ili zaštitom bioraznolikosti.

Za prikupljanje informacija i procjenu rizika u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (h) i člankom 10. Uredbe potrebna je relevantna dokumentacija. Takva dokumentacija može uključivati, na primjer, službene dokumente javnih tijela, ugovore, sudske odluke ili procjene učinka i revizije koje su možda provedene. U svakom slučaju gospodarski subjekt mora provjeriti jesu li ti dokumenti provjerljivi i pouzdani, uzimajući u obzir rizik od korupcije u zemlji proizvodnje.

Dodatne informacije navedene su u Obavijesti Komisije – Smjernice za Uredbu (EU) 2023/1115 (C/2025/3588)³.

3.4. Koje obveze imaju gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci? (NOVO)

(a) Obveze iz članka 5. stavaka od 1. do 3. Uredbe

Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci obvezni su prikupljati i čuvati informacije o svojim izravnim poslovnim partnerima (vidjeti članak 5. stavak 3. Uredbe). Relevantne proizvode mogu staviti na tržište, staviti na raspolaganje na tržištu ili ih izvesti tek nakon što prime sve potrebne informacije od svojih izravnih dobavljača, a to su: ime, registrirano trgovačko ime ili registrirani žig, poštanska adresa, e-adresa i, ako postoji, internetska adresa gospodarskih subjekata, gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe ili trgovaca koji su im isporučili relevantne proizvode te gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe ili trgovaca kojima ih isporučuju.

Potrebne informacije uključuju i referentne brojeve izjava o postupanju s dužnom pažnjom ili identifikacijske oznake izjava koje se odnose na proizvode samo ako je njihov izravni dobavljač gospodarski subjekt (na početku lanca opskrbe) u smislu članka 2. točke 15. Uredbe, pa je gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac tzv. prvi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili prvi trgovac.

Prvi sudionik niže u lancu opskrbe kojem neki gospodarski subjekt isporučuje proizvod može zaključiti da je prvi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili prvi trgovac ako primi referentne brojeve izjava o postupanju s dužnom pažnjom ili identifikacijske oznake od

³ Smjernice se trenutačno ažuriraju, a novo upućivanje dodat će se ovdje i u nastavku kad bude dostupno.

dobavljača na početku lanca opskrbe. Obvezu prosljeđivanja tih brojeva snosi gospodarski subjekt (na početku lanca opskrbe).

Prvi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili prvi trgovac ne treba proaktivno tražiti referentni broj ili identifikacijsku oznaku izjave ili pokušati saznati svoje mjesto u lancu opskrbe, osim ako ima informacije koje pokazuju da je njegov dobavljač gospodarski subjekt na početku lanca opskrbe. Kad primi broj, samo ga treba upisati u svoju evidenciju.

Gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac može u dobroj vjeri pretpostaviti da njegovi dobavljači nisu gospodarski subjekti na početku lanca opskrbe ako od njih ne primi referentne brojeve ili identifikacijske oznake izjava. Prvi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili prvi trgovac neće relevantne proizvode staviti na tržište EU-a ili na raspolaganje na tržištu EU-a samo ako zna da je njegov dobavljač gospodarski subjekt na početku lanca opskrbe koji nije ispunio obvezu dostavljanja referentnog broja izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili identifikacijske oznake izjave (članak 5. stavak 1. Uredbe).

(b) „Prikupljanje i čuvanje” informacija u skladu s člankom 5. stavcima 3. i 4. Uredbe

Gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe i trgovac dužni su prikupljati i čuvati informacije opisane u točki (a) najmanje pet godina od datuma stavljanja na tržište, stavljanja na raspolaganje na tržištu ili izvoza. To ne podrazumijeva obvezu pohrane tih informacija u određeni sustav ili bazu podataka ni obvezu sustavnog provjeravanja sadržaja ili valjanosti referentnih brojeva koje je primio od dobavljača.

Da bi ispunio obvezu „prikupljanja i čuvanja” informacija, dovoljno je da može pristupiti tim informacijama i objediniti ih u razumnom roku nakon što primi zahtjev nadležnog tijela ili u slučaju potkrijepljenih sumnji.

Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci moraju čuvati prikupljene informacije najmanje pet godina i na zahtjev ih staviti na raspolaganje nadležnim tijelima u skladu s člankom 5. stavkom 4. Uredbe. Moraju moći povezati referentne brojeve izjava o postupanju s dužnom pažnjom i identifikacijske oznake izjava s ulaznim, ali ne i izlaznim tokovima proizvoda.

(c) Obveza registracije za gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovce koji nisu MSP-ovi

Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovci koji nisu MSP-ovi moraju se i registrirati u informacijskom sustavu (članak 5. stavak 2. Uredbe).

3.5. Mora li se gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac identificirati ako je prvi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili prvi trgovac? (NOVO)

Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe ili trgovci čiji je izravni dobavljač gospodarski subjekt moraju prikupljati i čuvati referentne brojeve izjava o postupanju s dužnom pažnjom ili identifikacijske oznake izjava koje se odnose na proizvode koje gospodarski subjekt stavlja na tržište (članak 5. stavak 3. točka (a) Uredbe). To znači da se smatraju prvim gospodarskim subjektom ili prvim trgovcem.

Gospodarski subjekti (uključujući mikro i male primarne gospodarske subjekte) obvezni su proaktivno proslijediti svoj broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom / pojednostavnjene izjave prvom gospodarskom subjektu niže u lancu opskrbe ili prvom trgovcu (članak 4. stavak 7. Uredbe). Gospodarski subjekti (uključujući mikro i male primarne gospodarske subjekte) u načelu se sami identificiraju kao takvi svojim klijentima čim ispune obvezu prosljeđivanja svojeg broja izjave o postupanju s dužnom pažnjom / pojednostavnjene izjave.

Gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac može u dobroj vjeri pretpostaviti da njegovi dobavljači nisu gospodarski subjekti na početku lanca opskrbe ako od njih ne primi referentne brojeve ili identifikacijske oznake izjava. Prvi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili prvi trgovac ne smije relevantnu robu staviti na tržište EU-a ili na raspolaganje na tržištu EU-a samo ako zna da je njegov dobavljač gospodarski subjekt na početku lanca opskrbe koji nije ispunio obvezu dostavljanja referentnog broja ili identifikacijske oznake izjave (članak 5. stavak 1. Uredbe).

Gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac nije obavezan proaktivno procijeniti je li njegov dobavljač gospodarski subjekt ni od njega zatražiti ili pribaviti broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom / pojednostavnjene izjave osim ako zna da je taj dobavljač gospodarski subjekt.

3.6. Hoće li gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovci koji nisu MSP-ovi moći u informacijskom sustavu pristupiti geolokacijskim informacijama u izjavama o postupanju s dužnom pažnjom ili informacijama o poštanskoj adresi u pojednostavnjenim izjavama koje su podnijeli gospodarski subjekti na početku lanca opskrbe? (AŽURIRANO)

Gospodarski subjekt na početku lanca opskrbe moći će odlučiti hoće li geolokacijske informacije ili informacije o poštanskoj adresi u svojim izjavama o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenim izjavama podnesenima u informacijski sustav biti dostupne i vidljive gospodarskim subjektima niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi ili trgovcima koji nisu MSP-ovi koji posjeduju povezane referentne brojeve ili identifikacijske oznake izjava i njihove povezane verifikacijske brojeve. Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi ili trgovci koji nisu MSP-ovi u slučaju potkrijepljenih sumnji mogu provjeriti je li se postupalo s dužnom pažnjom u skladu s člankom 5. stavkom 6. Uredbe tako što će, među ostalim, provjeriti informacije navedene u izjavama o postupanju s dužnom pažnjom i pojednostavnjenim izjavama.

3.6.1 Jesu li gospodarski subjekti dužni klijentima priopćiti „verifikacijski broj” svoje izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave? (NOVO)

Gospodarski subjekti dužni su svojim izravnim klijentima dostaviti referentne brojeve izjava o postupanju s dužnom pažnjom (ili identifikacijske oznake izjava u slučaju pojednostavnjenih izjava) povezane sa svojim relevantnim proizvodima samo ako su ti klijenti (prvi) gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe ili trgovci (članak 4. stavak 7. Uredbe). Nisu ih obvezni prosljeđivati drugim klijentima, kao što su krajnji potrošači ili poduzeća koja proizvode proizvode koji nisu obuhvaćeni područjem primjene Uredbe.

U skladu s Uredbom kako je izmijenjena u prosincu 2025. gospodarski subjekti nemaju pravnu obvezu dostaviti dodatne informacije koje bi gospodarskim subjektima niže u lancu opskrbe ili trgovcima omogućile da postupaju s dužnom pažnjom prema relevantnim proizvodima koje kupuju jer se obveze dužne pažnje ne primjenjuju niže u lancu opskrbe (za više informacija vidjeti pitanje 3.4.).

Uredbom nije propisana ni pravna obveza dijeljenja verifikacijskih brojeva, koji služe kao dodatna razina sigurnosti podataka navedenih u izjavama, s osobama niže u lancu opskrbe. Kad gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovci koji nisu MSP-ovi u slučaju potkrijepljenih sumnji provjeravaju je li se postupalo s dužnom pažnjom u skladu s člankom 5. stavkom 6. Uredbe, od svojeg izravnog dobavljača mogu zatražiti da im dostavi verifikacijske brojeve (za više informacija vidjeti pitanja 3.6.1. i 7.25.).

3.6.2 Koje korake trebaju poduzeti gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci ako u lancu opskrbe postoje naznake neusklađenosti, uključujući potkrijepljene sumnje? (NOVO)

Člankom 5. stavkom 5. Uredbe propisano je da svi gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci (neovisno o tome jesu li MSP-ovi) koji dobiju nove informacije ili saznaju za nove informacije, uključujući potkrijepljene sumnje, koje ukazuju na to da postoji rizik da relevantni proizvod koji su stavili na tržište ili stavili na raspolaganje na tržištu nije usklađen s tom uredbom, odmah o tome obavješćuju nadležna tijela država članica u kojima su relevantni proizvod stavili na tržište ili stavili na raspolaganje na tržištu, kao i gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe i trgovce kojima su isporučili relevantni proizvod. U slučaju izvoza gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe moraju obavijestiti nadležno tijelo zemlje proizvodnje kako je definirana u članku 2. točki 24. Uredbe. Ako im zemlja proizvodnje (u skladu s člankom 2. točkom 24. Uredbe) nije poznata ili u njoj nije određeno nadležno tijelo za Uredbu, što znači da se s njezinim nadležnim tijelom ne može stupiti u kontakt, potrebno je kontaktirati nadležno tijelo države članice izvoza.

U skladu s definicijom iz članka 2. točke 31. Uredbe potkrijepljena sumnja postoji kad postoji propisno obrazložena tvrdnja koja se temelji na objektivnim i provjerljivim informacijama o neusklađenosti s Uredbom i koja bi mogla zahtijevati djelovanje nadležnih tijela. Potkrijepljena sumnja može se javiti u odnosu na javna tijela i privatne subjekte.

Trebalo bi se smatrati da je poduzeće saznalo za informacije ili potkrijepljenu sumnju ako informacije dobije e-poštom ili na neki drugi način, primjerice tijekom sastanka sa zaposlenicima ili od Komisije, nacionalnih tijela, drugih privatnih subjekata ili medija.

Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovci koji nisu MSP-ovi imaju dodatne ograničene obveze na temelju članka 5. stavka 6., tj. u slučaju potkrijepljenih sumnji moraju provjeriti da se postupalo s dužnom pažnjom i da nije utvrđen rizik ili da je utvrđen tek zanemariv rizik. Ne smiju nastaviti stavljati na tržište, stavljati na raspolaganje na tržištu ni izvoziti relevantne proizvode, osim ako njihova provjera i/ili provjera nadležnog tijela pokaže da ne postoji rizik od neusklađenosti ili da postoji tek zanemariv rizik od neusklađenosti.

Tu su provjeru obvezni provesti samo u slučaju potkrijepljene sumnje, ali nisu obvezni sustavno analizirati postupanje gospodarskih subjekata (na početku lanca opskrbe) s dužnom pažnjom.

Provjeru mogu provesti na sljedeće načine:

- Ako je primilo referentne brojeve i identifikacijske oznake, poduzeće može provjeriti njihovu valjanost i sadržaj.
- Osim toga, gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovci koji nisu MSP-ovi možda će htjeti prikupiti i analizirati druge informacije osim onih navedenih u informacijskom sustavu. Na primjer, mogu se služiti popisom zemalja ili njihovih dijelova iz članka 29. stavka 2. Uredbe⁴, pregledati javno dostupna izvješća koja su na temelju članka 12. stavka 3. Uredbe izradili gospodarski subjekti na početku lanca opskrbe koji nisu MSP-ovi, pregledati rezultate revizije provedene na temelju članka 11. stavka 2. točke (b) Uredbe ili na dobrovoljnoj osnovi zatražiti dodatne informacije od svojih dobavljača. Na taj način mogli bi provjeriti imaju li gospodarski subjekti na početku lanca opskrbe (dobavljači) uspostavljen operativni i ažurirani sustav dužne pažnje, uključujući odgovarajuće i razmjerne politike, kontrole i postupke za smanjenje rizika od neusklađenosti relevantnih proizvoda i djelotvorno upravljanje tim rizicima, kako bi se dužna pažnja pravilno i redovito provodila.
- Ako nije moguće pribaviti informacije koje bi omogućile provjeru, obvezu provjere je li se postupalo s dužnom pažnjom mogu ispuniti tako što će nadležnom tijelu dostaviti relevantne informacije o svojem lancu opskrbe, među ostalim naziv dobavljača od kojeg su primili relevantni proizvod i ostale informacije povezane s potkrijepljenom sumnjom kojima raspolažu. Nadležno tijelo potom može obavijestiti dobavljača o potkrijepljenim sumnjama, nakon čega i on ima iste obveze. Nakon što se dođe do gospodarskog subjekta ili trgovca koji je primio relevantne proizvode od gospodarskog subjekta („prvi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac”), on mora, ako nije MSP, provjeriti je li gospodarski subjekt na početku lanca opskrbe postupao s dužnom pažnjom tako što će od njega zatražiti informacije o izjavi o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenoj izjavi i druge potrebne informacije.

3.7. Što ako gospodarski subjekt sa sjedištem izvan EU-a stavlja relevantni proizvod ili robu na tržište EU-a? U kojim će okolnostima gospodarski subjekti sa sjedištem izvan EU-a imati pristup informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)

Ako fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom izvan EU-a stavi relevantne proizvode na tržište EU-a, u skladu s člankom 7. Uredbe prva osoba s poslovnim nastanom u Uniji koja stavi takve proizvode na raspolaganje na tržištu smatra se gospodarskim subjektom u smislu Uredbe.

To znači da će u ovom slučaju postojati dva gospodarska subjekta u smislu Uredbe – jedan s poslovnim nastanom izvan EU-a i jedan unutar EU-a.

⁴ C/2025/3279, [Provedbena uredba Komisije – EU – 2025/1093 – HR – EUR-Lex](#).

Prva osoba s poslovnim nastanom u EU-u koja se smatra gospodarskim subjektom u skladu s člankom 7. Uredbe podliježe obvezama „gospodarskih subjekata na početku lanca opskrbe” (za više informacija vidjeti pitanja 3.1. i 5.1.). Članak 5. Uredbe ne primjenjuje se na prvu osobu s poslovnim nastanom u Uniji. Svrha članka 7. Uredbe, kako je utvrđena u uvodnoj izjavi 30., jest da u svakom lancu opskrbe u Uniji postoji gospodarski subjekt s poslovnim nastanom u Uniji koji se može smatrati odgovornim u slučaju neispunjavanja obveza iz Uredbe.

Primjer:

Poduzeće A sa sjedištem izvan EU-a uvozi i pušta u slobodni promet kakao u zrnju, koji je relevantan proizvod. Poduzeće A isporučuje kakao u zrnju poduzeću B sa sjedištem u EU-u, koje proizvodi i prodaje čokoladu.

Poduzeće A je gospodarski subjekt sa sjedištem izvan EU-a te mora postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom u informacijski sustav. Na temelju članka 7. Uredbe poduzeće B sa sjedištem u EU-u smatra se gospodarskim subjektom, pa također mora postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom.

Gospodarski subjekti sa sjedištem izvan EU-a imat će pristup informacijskom sustavu samo ako imaju valjani EORI broj koji je izdala država članica EU-a ili Ujedinjena Kraljevina u odnosu na Sjevernu Irsku (XI) jer će samo u tom slučaju trebati podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu prije podnošenja carinske deklaracije. Imat će pristup sustavu u ulozi gospodarskog subjekta, a ne kao ovlašteni zastupnik jer u skladu s člankom 2. točkom 22. Uredbe ovlašteni zastupnik mora imati poslovni nastan u Uniji.

Članak 7. Uredbe primjenjuje se i u slučaju grupe poduzeća koja se sastoji od više pravnih subjekata s poslovnim nastanom u EU-u i izvan njega. Obje vrste članova grupe poduzeća mogu odlučiti koristiti ovlaštenog zastupnika za podnošenje izjava o postupanju s dužnom pažnjom u skladu s člankom 6. Uredbe.

Obveze iz članka 7. Uredbe ne primjenjuju se na prvo poduzeće s poslovnim nastanom u Uniji ako relevantni proizvod ne stavlja na tržište i ne stavlja na raspolaganje na tržištu. **Primjer:** poduzeće C sa sjedištem izvan EU-a uvozi i pušta u slobodni promet relevantni proizvod zrna kave, pri čemu postupi s dužnom pažnjom i podnosi izjavu o postupanju s dužnom pažnjom. Zatim isporučuje zrna kave poduzeću D sa sjedištem u EU-u, koje ih prži i upotrebljava za fina peciva s okusom kave (nerelevantni proizvod). Budući da poduzeće D ne stavlja na tržište, ne stavlja na raspolaganje na tržištu relevantni proizvod, članak 7. Uredbe ne primjenjuje se na njega i ono nema obveze koje proizlaze iz Uredbe.

U konkretnom slučaju transakcija e-trgovine između poduzeća i potrošača (vidjeti pitanja 3.17. – 3.19.) članak 7. Uredbe ne primjenjuje se na potrošače iz EU-a koji kupuju proizvode za privatnu potrošnju izvan EU-a jer oni ne stavljaju relevantne proizvode na raspolaganje na tržištu EU-a. Tim člankom nije propisano da u slučaju isporuke relevantnog proizvoda krajnjem potrošaču mora postojati gospodarski subjekt koji ima poslovni nastan u EU-u, već da se, nakon što je osoba koja ima poslovni nastan izvan EU-a stavila relevantne proizvode na tržište, fizička ili pravna osoba koja ima poslovni nastan u EU-u smatra gospodarskim subjektom u smislu Uredbe ako stavi te relevantne proizvode na raspolaganje na tržištu EU-a.

3.8. Može li osoba biti i gospodarski subjekt i gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe za isti proizvod u istom lancu opskrbe? (NOVO)

Općenito je moguće da u istom lancu opskrbe jedna pravna osoba ispunjava kriterije definicije i gospodarskog subjekta i gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe. Pravna osoba koja stavlja proizvod na tržište, a zatim ga transformira u dobiveni relevantni proizvod, koji također stavlja na tržište, može imati ulogu i gospodarskog subjekta (na početku lanca opskrbe) i prvog gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe. U tom slučaju ne mora priopćiti referentni broj u skladu s člankom 4. stavkom 7. Uredbe ako dobiveni proizvod isporučuje drugom gospodarskom subjektu niže u lancu opskrbe ili trgovcu.

Primjer br. 1: poduzeće A uvozi drvo (HS 4403, relevantni proizvod) i u okviru iste pravne osobe upotrebljava ga za proizvodnju piljenog drva (HS 4407, relevantni proizvod), koje prodaje proizvođaču namještaja B.

U tom primjeru mora postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom prije uvoza drva. Zatim prerađuje to drvo, koje je već obuhvaćeno izjavom o postupanju s dužnom pažnjom, u piljeno drvo. Kad prodaje piljeno drvo proizvedeno od prerađene sirovine usklađene s Uredbom, poduzeće A smatra se prvim gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe, koji je obvezan prikupiti referentni broj u skladu s člankom 5. stavkom 3. točkom (a) Uredbe. Budući da ista pravna osoba ima obje uloge, već su joj dostupni referentni brojevi i identifikacijske oznake izjava koji su joj potrebni da bi ispunila obvezu prikupljanja i čuvanja informacija iz članka 5. stavka 3. točke (a) Uredbe. Kad prodaje piljeno drvo proizvođaču namještaja B, poduzeće A nije obvezno proslijediti referentni broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom koja se odnosi na uvoz.

Poduzeće A nije obvezno priopćiti referentni broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom ni ako upotrebljava uvezano drvo i drvo koje je u tuzemstvu proizvela zasebna pravna osoba kako bi proizvelo piljeno drvo koje prodaje. Poduzeće A u oba slučaja ima ulogu gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe u trenutku prodaje piljenog drva, stoga nije obvezno priopćiti referentne brojeve svojim klijentima.

Međutim, ako poduzeće A upotrebljava drvo (HS 4403, relevantni proizvod) od stabala koja je samo uzgojilo i posjeklo kako bi proizvelo piljeno drvo koje prodaje, smatra se gospodarskim subjektom (na početku lanca opskrbe) u odnosu na piljeno drvo. Stoga treba postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom (ili pojednostavnjenu izjavu) kad proizvod prvi put stavlja na tržište, u ovom slučaju u trenutku prodaje piljenog drva (za vrijeme stavljanja na tržište vidjeti pitanje 5.20.). Obvezno je priopćiti referentni broj (ili identifikacijsku oznaku izjave) piljenog drva sljedećem sudioniku u lancu opskrbe ako je taj sudionik gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac koji je obvezan prikupiti referentni broj ili identifikacijsku oznaku izjave (članak 4. stavak 7., članak 5. stavak 3. točka (a) Uredbe). U tom slučaju poduzeće A nema dvostruku ulogu. Može samostalno odabrati na koji način želi podijeliti referentni broj ili identifikacijsku oznaku izjave (npr. može ih navesti na računu, u e-poruci ili drugoj dokumentaciji koju prilaže proizvodu ili na neki drugi način).

„Dvostruka uloga” jednako je primjenjiva i u sljedećem primjeru.

Primjer br. 2: poduzeće C uvozi drvo (HS 4403, relevantni proizvod) i upotrebljava ga zajedno s drvom od stabala koja je samo uzgojilo i posjeklo kako bi proizvelo piljeno drvo (HS 4407, relevantni proizvod), koje zatim prodaje proizvođaču namještaja D.

Poduzeće C u tom se slučaju smatra gospodarskim subjektom (na početku lanca opskrbe) za piljeno drvo u mjeri u kojoj se proizvodi od drva dobivenog od stabala posječenih u tuzemstvu. Mora postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom (ili pojednostavnjenu izjavu) kad proizvod prvi put stavlja na tržište, što je u slučaju lanca opskrbe domaćim drvom trenutak prodaje piljenog drva, a u slučaju uvezenog drva trenutak puštanja u slobodni promet nakon carinjenja. Dužno je priopćiti referentni broj (ili identifikacijsku oznaku izjave) piljenog drva proizvođaču namještaja D, koji je gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe (članak 4. stavak 7., članak 5. stavak 3. točka (a) Uredbe). S druge strane, nije mu obvezno priopćiti referentni broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom za uvezeno drvo.

U slučaju više transakcija unutar iste grupe poduzeća svaka pravna osoba u grupi smatra se odvojenim subjektom, što znači da bi prvi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili prvi trgovac mogao biti član grupe.

3.9. Jesu li organizacije koje nisu MSP-ovi i prodaju proizvode potrošačima (trgovcima na malo) klasificirane kao trgovci? (AŽURIRANO)

Organizacija za prodaju na malo može se smatrati „gospodarskim subjektom”, „gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe” ili „trgovcem” u skladu s Uredbom, ovisno o konkretnoj situaciji.

3.10. Tko je MSP na temelju Uredbe? (AŽURIRANO)

U skladu s člankom 2. točkom 30. Uredbe „mala i srednja poduzeća” ili „MSP-ovi” znači mikropoduzeća te mala i srednja **poduzeća**, bez obzira na njihov pravni oblik, u smislu članka 3. stavka 1., članka 3. stavka 2. prvog podstavka odnosno članka 3. stavka 3. Direktive 2013/34/EU („Računovodstvena direktiva”). Pragovi navedeni u članku 3. stavcima 5. i 6. Direktive 2013/34/EU za male, srednje i velike **grupe** nisu relevantni za definiciju MSP-ova u okviru Uredbe. Jednako tako nije relevantna ni Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (C(2003) 1422).

U Računovodstvenoj direktivi 2013/34/EU, kako je izmijenjena Delegiranom direktivom Komisije (EU) 2023/2775, navedeno je da su **srednja poduzeća** „poduzeća koja nisu mikro poduzeća ni mala poduzeća i koja na datum bilance ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedeća tri kriterija: (a) bilanca ukupno: 25 000 000 EUR; (b) neto prihod: 50 000 000 EUR; (c) prosječan broj zaposlenika tijekom financijske godine: 250”.

Međutim, treba napomenuti da je za članak 38. stavak 3. Uredbe i odgođeni početak primjene Uredbe do 30. lipnja 2027. odlučujuće je li gospodarski subjekt osnovan kao mikropoduzeće ili malo poduzeće do 31. prosinca 2024. To ovisi o pragovima za veličinu poduzeća koji su bili na snazi do tog datuma i ne ovisi o pravnom obliku poduzeća.

3.10.1. Poduzeće sam koje je oslobođeno obveze podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom. Mogu li poduzeća kojima isporučujem ipak zahtijevati da podnesem izjavu o postupanju s dužnom pažnjom? (AŽURIRANO)

Nijedan gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac nije pravno obavezan podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom niti je informacijski sustav za to tehnički opremljen.

3.10.2. Mogu li podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom / pojednostavnjenu izjavu za proizvod koji se stavlja na tržište treće zemlje i koji će se u konačnici uvesti u EU? (NOVO)

Informacijski sustav Uredbe je repozitorij izjava za proizvode koji se stavljaju na tržište EU-a ili izvoze s njega. Izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave moraju podnositi samo gospodarski subjekti (na početku lanca opskrbe), tj. uvoznici i primarni proizvođači koji proizvode stavljaju izravno na tržište EU-a. Osobe koje stavljaju relevantne proizvode na drugo tržište osim tržišta EU-a nisu obvezne koristiti informacijski sustav Uredbe jer to nije repozitorij za proizvode koji se prodaju ili koriste u daljnjoj proizvodnji izvan EU-a.

3.11. Tko je odgovoran ako proizvod nije usklađen s člankom 3. Uredbe? (AŽURIRANO)

Gospodarski subjekti i dalje su odgovorni za usklađenost relevantnog proizvoda koji stavljaju na tržište EU-a ili ga izvoze (članak 4. stavak 3. Uredbe). U slučaju neusklađenosti moraju se suzdržati od stavljanja proizvoda na tržište ili njegova izvoza i odmah obavijestiti nadležna tijela i gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe i trgovce kojima su isporučili relevantni proizvod (članak 4. stavak 4. točka (a) i članak 4. stavak 5. Uredbe).

Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci raspolažu tim informacijama te, ako nisu MSP-ovi i ako postoje potkrijepljene sumnje, obvezni su provesti provjeru u skladu s člankom 5. stavcima 5. i 6. Uredbe.

3.12. Tko je gospodarski subjekt u slučaju neposječenih stabala ili prava na sječu? (AŽURIRANO)

Neposječena stabla nisu obuhvaćena područjem primjene Uredbe. Ovisno o detaljima ugovora „gospodarski subjekt” u trenutku sječe mogao bi biti vlasnik šume ili poduzeće koje ima pravo na sječu relevantnih proizvoda, ovisno o tome tko relevantni proizvod stavlja na tržište EU-a ili ga izvozi iz EU-a. Ako osoba sklopi ugovor kojim ovlašćuje drugu ugovornu stranku za sječu drva, ugovorna stranka koja provodi sječu smatra se gospodarskim subjektom ako samim činom sječe izravno i automatski postaje vlasnik posječenih trupaca. To nije slučaj ako je primjenjivim nacionalnim pravom ili ugovorom propisano da fizička ili pravna osoba nakon sječe prenosi pravo vlasništva na drugu ugovornu stranku (vidjeti po analogiji presudu C-370/23 od 21. studenog 2024.).

3.13. Kako se Uredba primjenjuje na grupe poduzeća? (AŽURIRANO)

Obveze dužne pažnje primjenjuju se na „osobe” u skladu s člankom 2. točkom 20. Uredbe, neovisno o tome jesu li članovi grupe poduzeća.

Društva kćeri unutar grupe, kao i svaka druga pravna osoba, moraju na temelju Direktive 2013/34/EU utvrditi jesu li MSP (vidjeti pitanje 3.10.). Odlučujuća je bilanca, neto prihod i broj zaposlenika pojedinačnog pravnog subjekta, a ne cijele grupe.

Iz tog razloga svaki subjekt koji ispunjava kriterije definicije gospodarskog subjekta, gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe koji nije MSP ili trgovca koji nije MSP mora kreirati zaseban račun u informacijskom sustavu za svoj gospodarski subjekt. Sustav ne dopušta da jedan račun s ulogom gospodarskog subjekta, gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe ili trgovca predstavlja više poduzeća ili da se kreira račun s ulogom gospodarskog subjekta za grupu poduzeća koja se sastoji od više poduzeća korisnika.

Međutim, u skladu s člankom 6. Uredbe gospodarski subjekti mogu ovlastiti ovlaštenog zastupnika za podnošenje izjava o postupanju s dužnom pažnjom (ili, ako je primjenjivo, pojednostavnjenih izjava) i upravljanje njima. Stoga grupe poduzeća mogu ovlastiti jednog od članova grupe kao ovlaštenog zastupnika za podnošenje izjava o postupanju s dužnom pažnjom u ime svih članova grupe. Ovlašteni zastupnik može koristiti jedan račun za podnošenje i upravljanje izjavama o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenim izjavama u ime svih subjekata koje zastupa. Ovlašteni zastupnik mora imati poslovni nastan u Uniji u skladu s člankom 2. točkom 22. Uredbe. Treba napomenuti da su pojedinačni gospodarski subjekti i dalje pravno odgovorni za usklađenost s Uredbom.

Pojedinosti o registraciji u informacijskom sustavu potražite u Vodiču za korisnike Uredbe EU-a o deforestaciji⁵.

3.14. Tko je gospodarski subjekt ili trgovac kad jedno poduzeće sklopi ugovor s drugim poduzećem za isporuku relevantnih proizvoda povezanih s njegovim trgovačkim djelatnostima? Primjer toga je kantina, mala trgovina ili kiosk koji posluju uz glavnu djelatnost. (AŽURIRANO)

Ovisno o detaljima ugovorima, poduzeće koje isporučuje relevantne proizvode za upotrebu u kantini, maloj trgovini, na kiosku i sličnim mjestima (stavljanje relevantnog proizvoda na raspolaganje na tržištu EU-a) odgovorno je za usklađenost s Uredbom. Obveze poduzeća ovise o njegovoj veličini i položaju u lancu opskrbe.

Na primjer:

- 1) Ugovaratelj C je MSP koji je na temelju ugovora sklopljenog sa supermarketom B odgovoran za kupnju čokolade (HS 1806) od proizvođača iz EU-a i isporuku kupcima u trgovinama supermarketa B. U toj je situaciji ugovaratelj C trgovac koji je MSP na kojeg se primjenjuju samo obveze iz članka 5. stavaka 1., 3., 4., 5. i 7. Uredbe. Ne mora ispunjavati zahtjeve u pogledu dužne pažnje i nije odgovoran za usklađenost čokolade s Uredbom.
- 2) Ugovaratelj A vodi restorane u ime i na lokaciji supermarketa B iz EU-a koji nije MSP. Ugovaratelj A nije MSP i na temelju ugovora sklopljenog sa supermarketom B odgovoran je za kupnju i isporuku čokolade (HS 1806) u restoranu koji je dio

⁵ Vodič za korisnike dostupan je ovdje: https://green-forum.ec.europa.eu/nature-and-biodiversity/deforestation-regulation-implementation/information-system-deforestation-regulation_en?prefLang=hr&etrans=hr.

supermarketa B. Ugovaratelj A kupuje čokoladu od proizvođača iz EU-a, pa se u toj situaciji smatra trgovcem koji nije MSP na kojeg se primjenjuju obveze iz članka 5. Uredbe. Nije odgovoran za usklađenost čokolade s Uredbom, ali u slučaju potkrijepljenih sumnji mora provjeriti je li se u odnosu na čokoladu postupalo s dužnom pažnjom (članak 5. stavak 7. Uredbe).

- 3) Ugovaratelj D je poduzeće koje nije MSP i koje vodi slastičarski kiosk u trgovinama supermarketa B. Konditorski proizvodi koje prodaje uključuju čokoladu (HS 1806). Supermarket B na temelju sklopljenog ugovora s ugovarateljem D kupuje čokoladu u rebrima od proizvođača iz treće zemlje, pri čemu ugovaratelj D ne posjeduje čokoladu već je samo prodaje u ime supermarketa B. U toj je situaciji supermarket B gospodarski subjekt odgovoran za postupanje s dužnom pažnjom u odnosu na čokoladu u rebrima i podnošenje izjave o postupanju s dužnom pažnjom za svaku seriju čokolade u rebrima. Ugovaratelj D nije odgovoran za usklađenost čokolade u rebrima s Uredbom.

Obveze iz Uredbe moraju se ispuniti samo ako su isporučeni proizvodi obuhvaćeni područjem primjene Uredbe (pitanje 5.13.). Proizvodi koji nisu obuhvaćeni područjem primjene, čak i ako sadržavaju komponente ili elemente dobivene od robe obuhvaćene područjem primjene, ne podliježu zahtjevima Uredbe (pitanje 2.1.). Takvi proizvodi izvan područja primjene koje mogu isporučivati ugovaratelji mogu biti, na primjer, kobasice i slični mesni pripravci od goveda (HS 1601), kruh, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi, neovisno sadrže li kakao ili ne (HS 1905 90) ili pripravci na osnovi kave, kao što su napitci od kave (HS 2202 99).

3.15. Kako su definirane uloge „ovlaštenog zastupnika” iz članka 6. Uredbe i „carinskog zastupnika” iz članka 18. Uredbe (EU) br. 952/2013 (Carinski zakonik Unije)?

Te su dvije uloge odvojene:

- „Ovlašteni zastupnik” iz članka 6. Uredbe zadužen je za podnošenje izjave o postupanju s dužnom pažnjom u informacijski sustav u ime gospodarskog subjekta. Ta se uloga stoga odnosi samo na obvezu iz članka 4. Uredbe.
- „Carinski zastupnik” iz članka 18. Carinskog zakonika Unije zadužen je za podnošenje carinske deklaracije u ime druge osobe. Ta se uloga stoga odnosi samo na carinske obveze iz Carinskog zakonika Unije.

Može se dogoditi da neko poduzeće nudi obje usluge kao „ovlašteni zastupnik” i „carinski zastupnik”, ali te dvije uloge imaju različita i izričito određena ovlaštenja i podrazumijevaju dva odvojena skupa odgovornosti na temelju svake od tih odredbi.

Carinski zastupnici, neovisno o tome jesu li i „ovlašteni zastupnici” u skladu s člankom 6. Uredbe, nikad nisu „gospodarski subjekti” u smislu Uredbe jer ne stavljaju relevantne proizvode na tržište niti ih izvoze.

3.16. Što znači izraz „nisu namijenjeni privatnoj upotrebi ili potrošnji na carinskom području Unije” u definiciji iz članka 2. točke 38. Uredbe? (NOVO)

Uredba se primjenjuje na „proizvode koji su namijenjeni stavljanju na tržište Unije” „u okviru trgovačke djelatnosti” **neovisno o tome je li klijent u toj trgovačkoj djelatnosti poduzeće (B2B) ili privatna osoba (B2C).**

To znači da proizvodi „namijenjeni privatnoj upotrebi ili potrošnji na carinskom području Unije” (tj. C2C: od potrošača do potrošača) nisu obuhvaćeni Uredbom. Primjeri privatne upotrebe ili potrošnje:

- osoba donosi relevantne proizvode s putovanja izvan EU-a za privatnu upotrebu ili potrošnju u količinama koje su razumne za privatnu upotrebu i koje stoga nisu za preprodaju
- osoba u trećoj zemlji koja šalje proizvode osobi u EU-u (npr. paketi koje si šalju srodnici).

Za sve pošiljke relevantnih proizvoda koji se namjeravaju staviti na tržište Unije nadležna tijela za Uredbu i carinska tijela mogu provjeriti jesu li proizvodi namijenjeni privatnoj upotrebi ili potrošnji i stoga izuzeti od primjene Uredbe u skladu s njezinim člankom 2. točkom 38.

Procjena se provodi na pojedinačnoj osnovi ovisno o konkretnim okolnostima, kao što su količine relevantnih proizvoda i učestalost privatne upotrebe⁶.

3.17. Primjenjuje li se Uredba na isporuke u kontekstu internetske prodaje (e-trgovina) ili druge prodaje na daljinu? (NOVO)

Uredba se primjenjuje na sve relevantne proizvode koji se isporučuju „u okviru trgovačke djelatnosti”, što uključuje internetsku prodaju i prodaju na daljinu. Nije relevantno isporučuju li se proizvodi drugom poduzeću (B2B) ili potrošaču (B2C) jer je područjem primjene Uredbe obuhvaćena svaka „isporuka” „u okviru trgovačke djelatnosti” (vidjeti članak 2. točku 19. Uredbe).

Isto se odnosi na proizvode koji ulaze na tržište EU-a (uvoz): Uredba se primjenjuje na svako puštanje relevantnih proizvoda u slobodni promet osim kad se ne isporučuju u okviru trgovačke djelatnosti, nego su namijenjeni isključivo privatnoj upotrebi ili potrošnji na carinskom području Unije (C2C – vidjeti prethodno pitanje).

Ista logika primjenjuje se na izvoz (vidjeti pitanje 5.6.1.).

⁶ Za potpuniji pregled carinskih aspekata vidjeti [CZU – Smjernice – Europska komisija](#).

3.18. Koje obveze imaju poduzeća kao što su internetski distributeri i trgovci na malo koji isporučuju relevantne proizvode kupcima u EU-u u okviru isporuke B2B ili B2C putem interneta? Koje obveze imaju internetske platforme za trgovanje? (NOVO)

Poduzeća koja isporučuju relevantne proizvode klijentima u EU-u (poduzećima ili potrošačima) u kontekstu internetske prodaje mogu biti gospodarski subjekti, gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe ili trgovci na temelju Uredbe ovisno o konkretnoj ulozi koju imaju u lancu opskrbe. „Gospodarski subjekt”, „gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe” ili „trgovac” na temelju Uredbe je osoba koja stvarno isporučuje relevantne proizvode na tržištu EU-a.

Ako poduzeće uvozi, tj. pušta u slobodni promet, relevantni proizvod kako bi izvršilo ugovor o internetskoj prodaji u okviru trgovačke djelatnosti, smatra se gospodarskim subjektom za potrebe Uredbe neovisno o tome ima li poslovni nastan u EU-u (za pravila koja se primjenjuju na gospodarske subjekte s poslovnim nastanom izvan EU-a vidjeti pitanje 3.7.).

Internetski distributeri i trgovci na malo stoga mogu biti (i) gospodarski subjekti ako uvoze u EU, tj. puštaju u slobodni promet u EU-u, ili prodaju relevantni proizvod koji prethodno nije stavljen na tržište EU-a, (ii) gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe ako ponovno uvoze ili prodaju relevantni proizvod proizveden od drugog relevantnog proizvoda koji je obuhvaćen izjavom o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenom izjavom ili (iii) trgovci ako putem interneta prodaju relevantni proizvod koji je neka druga osoba već stavila na tržište.

Internetske platforme za trgovanje su internetske platforme kako su definirane u članku 3. točki (i) Uredbe (EU) 2022/2065, koje potrošačima omogućuju da sklapaju ugovore na daljinu. Ako pružatelj usluge internetske platforme za trgovanje samo omogućuje sklapanje ugovora o internetskoj prodaji između drugih dviju stranaka, ali nije uključen u stvarnu isporuku proizvoda klijentu, internetska platforma za trgovanje smatra se samo pružateljem usluga posredovanja i nema obveze na temelju Uredbe. Ako pružatelj usluge ima različite funkcije (npr. sâm prodaje relevantni proizvod ili nudi usluge dostave proizvoda i posluje kao internetska platforma za trgovanje na kojoj drugi gospodarski subjekti, gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe ili trgovci mogu prodavati svoje relevantne proizvode), odluka o tome je li on gospodarski subjekt, gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac na temelju Uredbe ili pružatelj usluge posredovanja mora se donijeti na pojedinačnoj osnovi uzimajući u obzir njegovu konkretnu ulogu u isporuci u okviru pojedine prodaje o kojoj je riječ (npr. pružatelj usluge provođenja narudžbi obično stvarno „isporučuje” proizvod klijentu).

Neovisno o okolnostima, uvijek postoji gospodarski subjekt, gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac koji stvarno isporučuje proizvod klijentu. Kako je prethodno objašnjeno, ovisno o konkretnim okolnostima isporuke gospodarski subjekt, gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac može biti osoba koja nudi proizvod za prodaju (proizvođač, distributer, trgovac na malo), internetska platforma za trgovanje s obzirom na konkretne usluge koje pruža zbog kojih ne djeluje isključivo kao posrednik ili zasebni pružatelj usluge

provođenja narudžbi, ako postoji u lancu opskrbe. Svi ti dionici trebali bi jasno utvrditi odgovornosti koje imaju s obzirom na svoju ulogu u lancu opskrbe.

3.19. Može li potrošač biti „gospodarski subjekt” u slučaju uvoza u kontekstu internetske prodaje B2C (e-trgovina) ili druge prodaje na daljinu? (NOVO)

Kako je objašnjeno u prethodnom pitanju, „gospodarski subjekt” na temelju Uredbe je osoba koja u okviru trgovačke djelatnosti stavlja relevantne proizvode na tržište EU-a ili ih izvozi. U kontekstu internetske prodaje ili druge prodaje na daljinu odgovor na pitanje tko je gospodarski subjekt ovisi o poslovnom modelu, kao i ulogama i odgovornostima dionika koji su uključeni u isporuku relevantnog proizvoda u okviru trgovačke djelatnosti. Gospodarski subjekti na temelju Uredbe, neovisno o tome imaju li poslovni nastan u EU-u (vidjeti pitanje 3.7.), mogu biti proizvođači, prodavatelji, uvoznici, internetski trgovci na malo ili pružatelji usluge provođenja narudžbi kad stvarno isporučuju proizvode potrošačima u EU-u (vidjeti i prethodno pitanje).

U tom kontekstu potrošač u EU-u (tj. fizička osoba koja ne djeluje u okviru svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti) nikad nije gospodarski subjekt na temelju Uredbe kad kupuje relevantni proizvod na internetskim stranicama na kojima se isporučuju proizvodi u EU-u, čak ni ako je naveden kao „uvoznik” na carinskoj deklaraciji. Relevantni proizvod na tržište EU-a ne stavlja privatni potrošač, nego pravna ili fizička osoba koja mu stvarno isporučuje relevantni proizvod.

3.20. Može li zadruga ili udruga podnijeti pojednostavnjenu izjavu ili izjavu o postupanju s dužnom pažnjom umjesto svojih članova? (NOVO)

Ovisno o okolnostima zadruga ili udruga može podnositi izjave u svoje ime ili u ime svojih članova.

Mogućnost br. 1: ako zadruga/udruga sama proizvodi relevantne proizvode koje stavlja na tržište EU-a (npr. u slučaju prodaje neposječenog drva, vidjeti pitanje 3.12.), može se smatrati gospodarskim subjektom na temelju Uredbe. U tom slučaju umjesto svojih članova može podnijeti jednu izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili, ako ispunjava kriterije definicije mikro ili malog primarnog gospodarskog subjekta, jednu pojednostavnjenu izjavu. Za više informacija o tome u kojim se okolnostima zadruga/udruga može smatrati mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom vidjeti pitanje 3.22.

Mogućnost br. 2: ako zadruga/udruga želi pružati podršku svojim članovima koji se smatraju gospodarskim subjektima, može djelovati kao njihov ovlašteni zastupnik i u njihovo ime podnositi izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave (vidjeti članak 6. Uredbe). Da bi mogla biti ovlašteni zastupnik, mora imati poslovni nastan u EU-u.

Mikro ili mali primarni gospodarski subjekti ne moraju podnositi pojednostavnjenu izjavu ako su njihove informacije dostupne u skladu s člankom 4.a stavkom 4. Uredbe.

3.21. Tko se može smatrati mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom? (NOVO)

Mikro i mali primarni gospodarski subjekt je potkategorija gospodarskog subjekta s pojednostavnjenim obvezama izvješćivanja. Na njega se općenito primjenjuju odredbe za gospodarske subjekte (npr. članak 4. stavak 1. Uredbe), osim ako je Uredbom propisano drukčije.

Da bi se subjekt smatrao mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom, mora ispuniti četiri zahtjeva, odnosno:

- a) mora biti fizička osoba, mikro ili malo poduzeće (na temelju pragova iz Računovodstvene direktive)

Mikro ili mali primarni gospodarski subjekt je fizička osoba ili mikro ili malo poduzeće koje je ocijenjeno kao takvo na temelju pragova iz Direktive 2013/34/EU. Za više informacija o pragovima za veličinu poduzeća vidjeti pitanje 3.10.

- b) s poslovnim nastanom u zemlji niskog rizika

Boravište fizičke osobe, odnosno registrirano sjedište, glavno sjedište ili glavni trajni poslovni nastan pravne osobe ili udruženja osoba, ovisno o slučaju, mora biti u zemlji niskog rizika.

- c) koje izravno stavlja na tržište EU-a ili izvozi

Da bi se smatrala mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom, osoba mora relevantne proizvode izravno stavljati na tržište EU-a ili ih izvoziti. To znači da primarni proizvođači s poslovnim nastanom izvan EU-a nisu obuhvaćeni tom definicijom ako isporučuju proizvode posrednicima izvan EU-a, koji zatim stavljaju proizvode na tržište EU-a. Primarni proizvođači izvan EU-a koji ne stavljaju proizvode na tržište EU-a nemaju pravne obveze na temelju Uredbe.

- d) proizvode koje je sâm proizveo (u smislu da je sâm uzgojio, požnjeo, dobio ili hranio proizvod na zemljišnim česticama ili u objektima) u zemlji nastana

Naposljetku, gospodarski subjekt smatra se mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom samo ako na tržište EU-a stavlja proizvode koje je sâm proizveo. „Proizvodnja” znači da su proizvodi uzgojeni, požnjeveni, dobiveni ili hranjeni na zemljišnim česticama ili u objektima, tj. gospodarski subjekt mora biti njihov primarni proizvođač.

Proizvodnju često obavlja vlasnik zemljišne čestice ili objekta (ili netko drugi u njegovo ime), no u nekim slučajevima postoji i drugi subjekt koji stvarno obavlja proizvodnju i koji se može smatrati gospodarskim subjektom. To je, primjerice, subjekt koji izravno i automatski postaje vlasnik relevantnih proizvoda samim činom proizvodnje (npr. sječa stabala). To nije slučaj ako je primjenjivim nacionalnim pravom ili ugovorom predviđeno da fizička ili pravna osoba nakon proizvodnje prenosi pravo vlasništva na drugu ugovornu stranku (vidjeti pitanje 3.12.). Ako gospodarski subjekt i vlasnik zemljišta nisu ista osoba, za opseg obveza odlučujuća je veličina gospodarskog subjekta (npr. ako poduzeće koje nije mikro ili mali primarni gospodarski subjekt sječom postaje gospodarski subjekt, primjenjuju se obveze podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom).

3.22. Može li se zadruga ili udruga smatrati mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom? (NOVO)

Može, ali samo ako ispunjava sve kriterije definicije mikro i malog primarnog gospodarskog subjekta utvrđene u članku 2. točki 15.a Uredbe. Među ostalim, morala bi na tržište EU-a stavljati proizvode koje je sama proizvela. Kako je navedeno u prethodnom pitanju, postoje slučajevi u kojima se gospodarskim subjektom ne smatra vlasnik zemljišta, nego subjekt koji obavlja proizvodnju, a to bi mogla biti zadruga ili udruga. To je slučaj kad takav subjekt izravno i automatski postaje vlasnik relevantnih proizvoda samim činom proizvodnje (npr. sječa stabala). To nije slučaj ako je primjenjivim nacionalnim pravom ili ugovorom predviđeno da fizička ili pravna osoba nakon proizvodnje prenosi pravo vlasništva na drugu ugovornu stranku (vidjeti pitanje 3.12.).

Ako gospodarski subjekt i vlasnik zemljišta nisu ista osoba, za opseg obveza odlučujuća je veličina gospodarskog subjekta, a ne vlasnika zemljišta (npr. ako poduzeće koje nije mikro ili mali primarni gospodarski subjekt sječom postaje gospodarski subjekt, primjenjuju se sve obveze podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom).

3.23. Može li fizička ili pravna osoba istovremeno biti mikro ili mali primarni gospodarski subjekt i uobičajeni „gospodarski subjekt”? (NOVO)

Može. To može biti slučaj ako fizička ili pravna osoba uvozi relevantne proizvode koje je proizveo drugi subjekt i ujedno stavlja na tržište EU-a relevantne proizvode koje je sama proizvela. U odnosu na uvezene proizvode smatrala bi se gospodarskim subjektom, a u odnosu na proizvode koje je sama proizvela mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom (ako su ispunjeni svi kriteriji definicije, vidjeti članak 2. točku 15.a Uredbe i pitanje 3.21.).

U tom slučaju, iako se obveza postupanja s dužnom pažnjom primjenjuje na sve proizvode koje ta osoba stavlja na tržište, ona mora podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom za uvezene proizvode i jednokratnu pojednostavnjenu izjavu za proizvode koje je proizvela u tuzemstvu.

3.24. Kako poduzeće utvrđuje koliko je veliko i što ako se njegova veličina s vremenom promijeni? (NOVO)

Kriterij veličine poduzeća primjenjuje se po financijskoj godini.

Svake financijske godine poduzeće bi trebalo utvrditi svoju kategoriju veličine s obzirom na ukupnu bilancu, neto prihod i prosječan broj zaposlenika tijekom posljednje financijske godine za koju su ti podaci dostupni. Ako godišnji financijski izvještaji nisu odobreni zbog pravnog oblika subjekta, odlučujuća je posljednja financijska godina. Za fizičke ili pravne osobe koje same po sebi nisu obvezne sastaviti bilancu vidjeti pitanje 3.26.

Veličina poduzeća može se mijenjati tijekom godina,

no kategorija veličine mijenja se tek kad poduzeće prijeđe ili prestane prelaziti dva od tri praga u **dvije uzastopne financijske godine**. To je relevantno ako poduzeće koje se smatra MSP-om

prijeđe u kategoriju poduzeća koje nije MSP ili obratno, odnosno ako fizička ili pravna osoba koja se smatra mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektom prijeđe pragove za tu kategoriju subjekta ili obratno.

Za mikro i male primarne gospodarske subjekte treba razlikovati dva scenarija.

Scenarij br. 1: poslovni subjekt poljoprivrednika A, koji je u trenutku početka primjene Uredbe bio mikro ili mali primarni gospodarski subjekt, prestao je to biti (pa ponovno postao).

Budući da je poljoprivrednik A u trenutku početka primjene Uredbe bio mikro ili mali primarni gospodarski subjekt, primjenjuju se pojednostavnjene obveze izvješćivanja. To znači da prije prvog stavljanja relevantnih proizvoda na tržište podnosi jednokratnu pojednostavnjenu izjavu.

Ako poljoprivrednik A u dvije uzastopne financijske godine prijeđe granične vrijednosti za mikro ili mala poduzeća utvrđene u Računovodstvenoj direktivi, u financijskoj godini nakon financijskih godina u kojima je prešao te pragove na njega se primjenjuju standardne obveze podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom. To znači da mora podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom prije stavljanja relevantnih proizvoda na tržište u toj financijskoj godini (za mogućnost prijave više prodaja u jednoj izjavi vidjeti pitanje 5.19.).

Ako poljoprivrednik A potom u dvije uzastopne godine ne prijeđe te pragove pa ponovno postane mikro ili mali primarni gospodarski subjekt, u godini nakon te dvije uzastopne godine može ponovno upotrebljavati svoju pojednostavnjenu izjavu. Tu će izjavu možda morati ažurirati da bude u skladu sa stvarnim poslovanjem, ako se promijenilo (za ažuriranje vidjeti pitanje 3.27.).

Scenarij br. 2: poslovni subjekt poljoprivrednika B, koji u trenutku početka primjene Uredbe nije bio mikro ili mali primarni gospodarski subjekt, to je postao (pa ponovno prestao biti).

U trenutku početka primjene Uredbe na subjekt poljoprivrednika B primjenjuju se standardne obveze podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom. To znači da mora podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom prije stavljanja relevantnih proizvoda na tržište u toj financijskoj godini (za mogućnost prijave više prodaja u jednoj izjavi vidjeti pitanje 5.19.). Ako subjekt tog poljoprivrednika potom u dvije uzastopne godine ne prijeđe relevantne pragove pa postane mikro ili mali primarni gospodarski subjekt, u godini nakon te dvije uzastopne godine poljoprivrednik B trebat će podnijeti samo jednokratnu pojednostavnjenu izjavu. Ona je valjana sve dok taj poljoprivrednik ne promijeni svoje poslovanje na način da je potrebna nova pojednostavnjena izjava (vidjeti pitanje 3.27. za ažuriranje / novo podnošenje). Pojednostavnjena izjava više neće biti dovoljna za usklađenost ako poljoprivrednik B ponovno prijeđe pragove u dvije uzastopne godine i prestane biti mikro ili mali primarni gospodarski subjekt. U tom slučaju ponovno se primjenjuju obveze podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom u godini nakon te dvije uzastopne godine.

3.25. Mogu li se poduzeća smatrati mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektima ako u dijelu svojeg poslovanja koje se odnosi na relevantnu robu i proizvode ne prelaze relevantne pragove? Kako se relevantne aktivnosti uzimaju u obzir? (mješovito poslovanje) (NOVO)

Izrazom „koji se odnose na relevantnu robu i relevantne proizvode” poduzećima se nastoji omogućiti da ostvare korist od pojednostavnjenih obveza za mikro i male primarne gospodarske subjekte ako mogu dokazati da se samo dio njihova poslovanja odnosi na relevantnu robu i relevantne proizvode. To znači da bi pri utvrđivanju pragova trebalo uzeti u obzir neto prihod, broj zaposlenika i elemente bilance koji bi se logično pripisali postupanju poduzeća s relevantnom robom ili proizvodima, a ne nekoj drugoj njegovoj djelatnosti.

Upravljačko i administrativno osoblje koje se bavi višestrukim djelatnostima poduzeća trebalo bi se proporcionalno uzeti u obzir.

Da bi poduzeće dokazalo da ispunjava kriterije definicije mikro ili malog primarnog gospodarskog subjekta, pri provjeri nadležnog tijela mora moći predložiti poslovnu evidenciju o strukturi prihoda, troškovima i upravljačkom računovodstvu ili drugu dokumentaciju u kojoj se transparentno raspoređuju ukupni iznosi bilance, neto prihod i broj zaposlenika po relevantnim poslovnim segmentima u kojima posluje.

To je tumačenje najbolje prikazati **primjerom**:

Poduzeće koje prerađuje i stavlja drvene proizvode na tržište ujedno nudi usluge prijevoza metalnih komada. Oko 70 % svojeg godišnjeg neto prihoda ostvaruje od prerade i stavljanja drvnih proizvoda na tržište, a 30 % od prijevoza metalnih komada.

Tih 30 % od prijevoza metalnih komada ne uzima se u obzir pri utvrđivanju pragova. To znači da će se 70 % neto prihoda uzeti u obzir pri utvrđivanju jesu li prijedeni pragovi utvrđeni u Računovodstvenoj direktivi.

Nadležna tijela mogu izdati dodatne smjernice o načinu procjene i provjere tog zahtjeva na domaćoj razini za domaću proizvodnju, uzimajući u obzir relevantne odredbe nacionalnih instrumenata kojima je prenesena Računovodstvena direktiva osim nacionalnih pragova za veličinu poduzeća (nacionalni pragovi nisu relevantni za utvrđivanje veličine na temelju Uredbe jer se ona temelji na pragovima iz same Računovodstvene direktive).

3.26. Kako poduzeća ili fizičke osobe koje nisu obvezne sastaviti bilancu mogu utvrditi jesu li mikro ili mali primarni gospodarski subjekt na temelju Uredbe? (NOVO)

Računovodstvena direktiva (kako su je prenijele države članice) primjenjuje se samo na poduzeća koja su već obvezna sastaviti bilancu. Međutim, za potrebe Uredbe pragovi iz Računovodstvene direktive primjenjuju se neovisno o pravnom obliku osobe, što znači da se primjenjuju i na poduzeća ili osobe koje same po sebi nisu obvezne sastaviti bilancu. Stoga bi one u takvom scenariju ukupnu bilancu trebale nastojati utvrditi na temelju općih odredaba i načela iz poglavlja 2. i 3. Računovodstvene direktive. Poljoprivrednici i šumari svoju bilancu mogu utvrditi i tako da procijene vrijednost svojih proizvodnih postrojenja i druge imovine

koju posjeduju, a nadležnom tijelu pri provjeri mogu pokazati kako su izračunali i primijenili pragove utvrđene u Računovodstvenoj direktivi.

Fizičke ili pravne osobe koje ne prelaze druga dva praga malog poduzeća (tj. nemaju neto prihod veći od 10 000 000 EUR i u prosjeku ne zapošljavaju više od 50 zaposlenika u financijskoj godini) ne moraju utvrditi svoju bilancu jer se mogu smatrati mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektima već na temelju druga dva relevantna kriterija.

Osim toga, za fizičke osobe koje proizvode koje su proizvele u smislu članka 2. točke 14. Uredbe stavljaju izravno na tržište EU-a i koje postupaju u dobroj vjeri može se pretpostaviti da ne prelaze pragove. One ne moraju poduzimati dodatne administrativne korake kako bi dokazale svoju veličinu, osim ako su blizu prelasku najmanje jednog od pragova utvrđenih u Računovodstvenoj direktivi.

Nadležna tijela mogu izdati dodatne smjernice o načinu procjene i provjere tog zahtjeva na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir nacionalne instrumente kojima je prenesena Računovodstvena direktiva.

3.27. Kad trebam ažurirati pojednostavnjenu izjavu? Postoje li situacije u kojima moram podnijeti novu pojednostavnjenu izjavu? (NOVO)

Člankom 4.a stavkom 3. Uredbe predviđeno je da mikro i mali primarni gospodarski subjekti „mogu ažurirati informacije sadržane u pojednostavnjenoj izjavi nakon svake velike promjene informacija koje su naveli”.

To znači da bi, na primjer, pojednostavnjenu izjavu mogli ažurirati ako se promijeni količina, ali to nije nužno.

Međutim, mikro i mali primarni gospodarski subjekti moraju se pobrinuti da su svi proizvodi koje stavljaju na tržište obuhvaćeni valjanom pojednostavnjenom izjavom. Ako promijene svoju djelatnost na način da na tržište stavljaju potpuno nove proizvode, moraju podnijeti novu pojednostavnjenu izjavu jer novi proizvodi nisu obuhvaćeni prvom izjavom.

Primjer: poljoprivrednik F iz Austrije ima poljoprivredno gospodarstvo na kojem godinama uzgaja soju i goveda. S obzirom na kontinuiranu djelatnost kojom se bavi podnio je pojednostavnjenu izjavu kad se Uredba počela primjenjivati. Sad želi kupiti susjednu šumu kako bi njome upravljao i na tržište EU-a stavljao drvene proizvode iz nje. Mora podnijeti novu pojednostavnjenu izjavu za drvene proizvode prije stavljanja na tržište jer su ti proizvodi razvrstani pod drugom oznakom HS od one koju je prijavio i stoga nisu obuhvaćeni njegovom prvom izjavom. Može kopirati staru pojednostavnjenu izjavu i uređivati je kao novu. Na taj će način brojna polja biti unaprijed popunjena. Umjesto nove izjave koja je potrebna u tom slučaju moguće je i ažurirati postojeću pojednostavnjenu izjavu.

Primjer: poduzeće za sječu drva H, koje posluje kao gospodarski subjekt koji siječe neposječeno drvo i stavlja ga na tržište, svake godine siječe stabla na drugim zemljišnim česticama. To uključuje nove čestice za sječu nakon podnošenja pojednostavnjene izjave. Budući da bi informacije u njegovoj izjavi trebale biti točne, može je ažurirati kako bi prijavio najnovije zemljišne čestice. Osim toga, gospodarski subjekt H treba evidentirati stvarne

geolokacije ili poštanske adrese mjesta sječe drva i trebao bi moći opravdati eventualna odstupanja između zemljišnih čestica prijavljenih u pojednostavnjenoj izjavi i stvarnih čestica na kojima se odvija proizvodnja.

Informacije navedene u pojednostavnjenoj izjavi moraju biti točne u vrijeme podnošenja i u vrijeme ažuriranja. Ako nadležna tijela otkriju da su procjene ili druge informacije dostavljene kako bi se gospodarski subjekt pogrešno razvrstao u kategoriju mikro ili malih primarnih gospodarskih subjekata i tako izbjegao zahtjeve iz Uredbe ili negativno utjecao na provedbu, mogu poduzeti mjere protiv takvog kršenja Uredbe i izreći sankcije.

3.28. U kojem slučaju mikro ili mali primarni gospodarski subjekt može koristiti poštansku adresu umjesto geolokacije zemljišnih čestica ili objekata? (NOVO)

Mikro ili mali primarni gospodarski subjekt geolokaciju može zamijeniti poštanskom adresom, uključujući vlastitu privatnu adresu, kad ona odgovara geografskoj lokaciji dotičnih zemljišnih čestica ili objekata. Poštansku adresu moguće je prijaviti navođenjem uobičajenih elemenata (ulica i kućni broj, poštanski broj, grad i država) ili katastarskih ili jednakovrijednih informacija koje omogućuju identifikaciju zemljišne čestice ili objekta u kojem se proizvode proizvodi koji se izvoze ili stavljaju na tržište.

Zemljišna čestica ili objekt smatra se „dotičnim” u smislu uvodne izjave 9. ako mikro ili mali primarni gospodarski subjekt proizvodi relevantnu robu na tom mjestu, što znači da se upotrebljava za primarnu proizvodnju kako je definirana u članku 2. točki 14. Uredbe. Poslovno sjedište mikro ili malog primarnog gospodarskog subjekta koje se upotrebljava samo u administrativne svrhe, ali ne za proizvodnju relevantne robe i proizvoda, ne može se prijaviti kao zemljišna čestica ili objekt u svrhu usklađenosti s Uredbom. U točki 3. Priloga III. pojašnjeno je da se u slučaju lanca opskrbe govedima poštanska adresa ili geolokacija koja se prijavljuje mora odnositi na sve objekte u kojima se drže goveda.

3.29. Može li mikro ili mali primarni gospodarski subjekt u pojednostavnjenoj izjavi prijaviti više relevantnih proizvoda (npr. goveda i drvo)? (NOVO)

Može. Osim toga, u jednoj izjavi može prijaviti više zemljišnih čestica ili objekata.

3.30. Na koji način mikro ili mali primarni gospodarski subjekt treba prijaviti „jednokratnu procijenjenu godišnju količinu relevantnih proizvoda” u slučaju neredovite ili promjenjive proizvodnje? (NOVO)

Primjer: vlasnik šume siječe svoju šumu i stavlja svoje proizvode na tržište tek svakih 30 godina. Ne pridržava se višegodišnjeg plana sječe u okviru kojeg se prijavljuju količine za sječu. Sječom dobiva od 200 do 400 m³ drva ovisno o uvjetima u pojedinoj sezoni sječe.

Ako gospodarski subjekt relevantne proizvode stavlja na tržište samo jednom svakih nekoliko godina i ne pridržava se višegodišnjeg plana sječe, odlučujuće su samo godine u kojima su relevantni proizvodi stvarno proizvedeni, tj. posječeni (dakle, ako vlasnik šume stavlja proizvode na tržište tek svakih 30 godina, relevantna je količina u godinama u kojima ih prodaje, a ne u godinama između njih u kojima ne stavlja proizvode na tržište).

Osim toga, ako je u određenoj zemlji potrebno donijeti višegodišnji plan sječe (npr. desetogodišnji plan sječe u Češkoj), godišnja procjena može biti najviša godišnja procjena sječe u okviru plana ili, ako ona ne postoji, ukupna posječena količina navedena u planu sječe podijeljena s brojem godina (deset godina u navedenom primjeru).

Ako gospodarski subjekt svoju procjenu ne može temeljiti na višegodišnjim planovima sječe ili sličnim informacijama iz proteklih godina, može je temeljiti na posljednjoj godini u kojoj je stavio relevantne proizvode na tržište u okviru uobičajenog poslovanja.

Ako gospodarski subjekt tek počinje poslovati i ne može se osloniti na prijašnje rezultate, kao polaznu vrijednost za procjenu mogao bi uzeti prosječnu posječenu količinu na usporedivoj zemljišnoj čestici.

Gospodarski subjekt u svakom slučaju trebao bi moći navesti razlog za odabranu procjenu u slučaju provjere nadležnog tijela.

ooo

4. Definicije

Ove su definicije osnova za obveze gospodarskih subjekata, gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i trgovaca, kao i za rad nadležnih tijela EU-a.

4.1. Što znači „globalna deforestacija“?

„Globalna deforestacija“ znači deforestacija u cijelom svijetu (u EU-u i izvan njega) u skladu s definicijom iz članka 2. Uredbe (tj. prenamjena šume za upotrebu u poljoprivredne svrhe, bez obzira na to je li uzrokovana ljudskim djelovanjem ili ne).

Deforestacija i degradacija šuma uvelike doprinose klimatskim promjenama i gubitku bioraznolikosti, a to su dvije glavne globalne krize u području okoliša s kojima se danas suočavamo.

Glavni je uzrok globalne deforestacije i degradacije šuma širenje površine poljoprivrednog zemljišta koje se koristi za uzgoj goveda i proizvodnju robe kao što su soja, palmino ulje, drvo, kakao, guma i kava. Kao veliko gospodarstvo i potrošač te robe, EU doprinosi deforestaciji i degradaciji šuma u cijelom svijetu, stoga je dužan doprinijeti okončanju tih praksi.

Očekuje se da će Uredba dovesti do smanjenja emisija stakleničkih plinova i gubitka bioraznolikosti koje uzrokuje EU jer promiče proizvodnju i potrošnju robe i proizvoda koji nisu povezani s deforestacijom i smanjuje utjecaj EU-a na globalnu deforestaciju i degradaciju šuma.

4.2. Što znači „zemljišna čestica“?

„Zemljišna čestica“, koja je predmet geolokacije na temelju Uredbe, definirana je u članku 2. točki 27. kao „zemljište unutar jedne nekretnine, kako je priznato pravom zemlje proizvodnje, i koje ima dovoljno homogene uvjete kako bi se na agregatnoj razini mogao procijeniti rizik

od deforestacije i degradacije šuma povezan s relevantnom robom proizvedenom na tom zemljištu". Za potrebe Uredbe ključno je utvrditi zemljišnu česticu koja se upotrebljava za proizvodnju robe namijenjene stavljanju na tržište EU-a. Nije potrebno navesti sve zemljišne čestice u vlasništvu jednog vlasnika ako se neke od tih čestica ne upotrebljavaju za proizvodnju robe obuhvaćene Uredbom ili ta roba nije namijenjena stavljanju na tržište EU-a.

Ako jedan vlasnik posjeduje više zemljišnih čestica i na tržište stavlja relevantne proizvode sa svih tih čestica, moguće je prijaviti sve čestice u jednoj izjavi o postupanju s dužnom pažnjom (vidjeti i pitanje 1.14.).

4.3. Koje kriterije treba ispunjavati drvo?

U tekstu definicije pojma „koji nije povezan s deforestacijom” u članku 2. točki 13. podtočki (b) Uredbe („...u slučaju relevantnih proizvoda koji sadržavaju drvo ili su proizvedeni uz upotrebu drva...”) iz opsega proizvoda izdvaja se drvo, zbog čega se stvara dojam „posebnog slučaja” i javlja pitanje o primjenjivosti kriterija „koji nije povezan s deforestacijom” iz članka 3. točke (a) Uredbe na drvo. Treba li drvo ispunjavati oba kriterija (kriterij povezan s deforestacijom i kriterij povezan s degradacijom šuma) ili samo kriterij povezan s degradacijom šuma?

Kako bi se ispunili zahtjevi Uredbe, drvo treba ispunjavati oba kriterija: (a) treba biti posječeno sa zemljišta na kojem nije bilo deforestacije nakon 31. prosinca 2020. i (b) treba biti posječeno, a da nije došlo do degradacije šuma nakon 31. prosinca 2020.

4.4. U kojoj je mjeri sječa usklađena s Uredbom?

Ako gospodarski subjekt 2022. posječe 20 % šume sa 100 % pokrova i pusti da se to zemljište prirodno obnovi, bi li posječeno drvo bilo usklađeno s Uredbom? Za 30 godina, kad se šuma obnovi, bi li se mogao ponoviti isti postupak s istim zaključkom o usklađenosti s Uredbom?

„Degradacija šuma” na temelju Uredbe znači strukturne promjene šumskog pokrova, u obliku prenamjene primarnih šuma ili šuma koje se prirodno obnavljaju u plantažne šume ili u drugo pošumljeno zemljište i prenamjene primarnih šuma u zasađene šume (članak 2. točka 7.).

Ta definicija pokriva sve kategorije šuma koje je definirala Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda. Stoga se degradacija šuma u skladu s Uredbom sastoji od transformiranja određenih vrsta šuma u druge vrste šuma ili u drugo pošumljeno zemljište.

Dopuštene su različite razine sječe drva, pod uvjetom da to ne dovede do transformacije koja spada pod definiciju degradacije.

4.5. Kako treba tumačiti izraz „da nije došlo do degradacije šuma” iz definicije pojma „koji nije povezan s deforestacijom” za relevantne proizvode koji sadržavaju drvo ili su proizvedeni uz upotrebu drva?

Dio definicije pojma „koji nije povezan s deforestacijom” koji se posebno odnosi na degradaciju šuma zahtijeva da je drvo „posječeno iz šume, a da nije došlo do degradacije šuma nakon 31. prosinca 2020.” (članak 2. točka 13. podtočka (b) Uredbe). Izraz „došlo do” stvara uzročno-posljedičnu vezu između sječe drva i procesa degradacije šuma.

Drugim riječima, uzima se u obzir činjenica da na šume mogu utjecati drugi procesi, među ostalim klimatske promjene, izbijanje bolesti, požari itd. Ti potencijalni oblici degradacije šuma nisu obuhvaćeni područjem primjene Uredbe jer se ona odnosi na degradaciju šuma uzrokovanu šumarskim aktivnostima povezanim sa sječom drva i obnovu šume nakon sječe.

Relevantni proizvodi ne bi bili usklađeni s Uredbom kad bi potjecali s područja na kojem je došlo do degradacije šume zbog aktivnosti sječe. Gospodarski subjekti mogli bi uzeti u obzir sve podatke i informacije dostupne na datum sječe, prvenstveno zakonodavstvo zemlje o gospodarenju šumama i planove gospodarenja šumama, ali i planove ponovnog pošumljavanja i planirane aktivnosti nakon sječe, planove obnove i očuvanja, druge vrste planova, postupke gospodarenja i drugo, kako bi procijenili postoji li rizik da zbog sječe dođe do degradacije šume.

Ako je degradirano stanje šume postojano, svaka buduća sječa na zemljišnoj čestici na kojoj su postupci sječe drva doveli do degradacije šume nakon 31. prosinca 2020. ne bi se mogla smatrati sječom koja nije povezana s deforestacijom i relevantni proizvodi ne bi se mogli staviti na tržište. S druge strane, ako se šuma u budućnosti obnovi i prijeđe u kategoriju šuma za koju se smatra da uopće nije obuhvaćena definicijom degradacije šuma, moglo bi se smatrati da drvo dobiveno novom sječom na toj zemljišnoj čestici nije povezano s deforestacijom.

4.6. Kako se može utvrditi da drvni proizvod nije povezan s deforestacijom i koje se relevantno vremensko razdoblje razmatra?

„Degradacija šuma” na temelju Uredbe znači strukturne promjene šumskog pokrova, u obliku prenamjene primarnih šuma ili šuma koje se prirodno obnavljaju u plantažne šume ili u drugo pošumljeno zemljište i prenamjene primarnih šuma u zasađene šume (članak 2. točka 7.).

„Degradacija šuma” znači: strukturne promjene šumskog pokrova u obliku prenamjene				
1. primarnih šuma u			2. šuma koje se prirodno obnavljaju u	
a) zasađene šume	b) plantažne šume	c) drugo pošumljeno zemljište	a) plantažne šume	b) drugo pošumljeno zemljište

Kako bi utvrdili je li ispunjen kriterij degradacije šuma iz definicije pojma „koji nije povezan s deforestacijom”, gospodarski subjekti trebat će utvrditi je li šuma prije i na dan 31. prosinca 2020. bila primarna šuma ili šuma koja se prirodno obnavlja (dvije vrste šuma na koje se primjenjuje definicija pojma „degradacija šuma”), a zatim procijeniti mogu li šumarske aktivnosti povezane sa sječom drva, kao i planirane aktivnosti nakon sječe, uzrokovati, potaknuti ili dovesti do prenamjene, odnosno jesu li uzrokovale prenamjenu u drugu vrstu šume koja predstavlja „degradaciju šuma”.

Važno je uzeti u obzir relevantno zakonodavstvo zemlje o gospodarenju šumama, uključujući planove održivog gospodarenja šumama ili pravni okvir za održivu sječom, kao i informacije i

podatke o stanju šume prije sječe, režimu sječe i vjerojatnim posljedicama, postupcima obnove, drugim planiranim mjerama zaštite i obnove šuma te druge informacije koje se odnose na kriterije za procjenu rizika navedene u članku 10. Uredbe. To može uključivati službenu dokumentaciju koju izdaju tijela nadležna za šume u kojoj se navode obveze i uvjeti ponovnog pošumljavanja, ugovore između stranaka ili druge relevantne informacije dobivene od vlasnika zemljišta ili njegovih predstavnika.

Ako postoje dokazi koji upućuju na to da sječa može dovesti do degradacije šume*, drveni proizvod ne može se staviti na tržište EU-a, staviti na raspolaganje na tržištu EU-a niti izvoziti s njega, osim ako se taj rizik svede na nulu ili na razinu koja je zanemariva.

Ako u trenutku sječe nije poznata predviđena krajnja namjena zemljišne čestice (ponovno pošumljavanje ili prenamjena), postoji rizik da bi aktivnosti sječe mogle uzrokovati degradaciju šume. Stoga se ti drveni proizvodi ne mogu staviti na tržište EU-a, staviti na raspolaganje na tržištu EU-a niti izvoziti s njega, osim ako se taj rizik svede na nulu ili na razinu koja je zanemariva.

*Primjeri pokazatelja da aktivnosti sječe mogu uzrokovati degradaciju šume uključuju sljedeće:

- planovi gospodarenja (ili druge dostupne informacije) u kojima se navodi da predložene aktivnosti sječe i obnove možda nisu dovoljne da bi se spriječila degradacija šuma u skladu s definicijama iz Uredbe
- provedene aktivnosti sječe odstupaju od onih predloženih u planu održivog gospodarenja šumama ili onih odobrenih pravnim okvirom zemlje
- čini se da plan sadnje nakon sječe i gospodarenja šumama ispunjava kriterije za „zasađenu” ili „plantažnu šumu” u skladu s definicijama iz Uredbe ili
- planirane mjere obnove (tj. sadnja ili sjetva) ili nepostojanje planova za takve mjere.

4.7. Može li drveni proizvod biti nepovezan s degradacijom šuma ako je posječen u šumi u kojoj je nakon 31. prosinca 2020. došlo do strukturnih promjena koje nisu izazvane sječom?

Da, ako je degradacija šuma nakon 2020. uzrokovana drugim procesima kao što su klimatske promjene, izbijanje bolesti ili požari, koji nisu povezani s aktivnostima sječe ili deforestacije, moglo bi se smatrati da proizvodi sječe na tim zemljišnim česticama nisu povezani s deforestacijom ako sama sječa ne uzrokuje degradaciju šume.

U tim slučajevima važno je imati dovoljno podataka i dokaza da promjena stanja šuma između dva vremenska razdoblja nije povezana sa sječom drva.

Nadalje, ako je svrha sječe stabala zaštita šuma, na primjer kad je riječ o sječi oštećenog stabla nakon oluje ili požara ili sječi zaraženih stabala kako bi se spriječilo širenje štetnih organizama i bolesti, ne bi se trebalo smatrati da je zbog sječe „došlo do” degradacije šume. U tim slučajevima važno je imati dovoljno podataka i dokaza o stvarnoj svrsi sječe stabala.

4.8. U nekim slučajevima neko vrijeme nakon što je drveni proizvod stavljen na tržište Europske unije (ili je stavljen na raspolaganje na tom tržištu ili izvezen s njega) možda neće biti dokaza da je sječa drva uzrokovala „degradaciju šuma”. Mogu li gospodarski subjekti biti odgovorni za događaje koji se dogode nakon podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom?

Bi li se relevantni drveni proizvodi smatrali proizvodima koji nisu povezani s deforestacijom?

Relevantni proizvodi ne bi bili usklađeni s Uredbom kad bi potjecali s područja na kojem je došlo do degradacije šume zbog aktivnosti sječe u razdoblju prije podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom.

Pri podnošenju izjave o postupanju s dužnom pažnjom gospodarski subjekt preuzima odgovornost za postupak dužne pažnje i usklađenost relevantnih proizvoda s člankom 3. točkama (a) i (b). U tom bi postupku gospodarski subjekt trebao uzeti u obzir sve relevantne informacije i podatke, među ostalim za čimbenike rizika utvrđene u članku 10.

Kršenje obveza dužne pažnje moglo bi se utvrditi, na primjer, ako procjena rizika u okviru postupka dužne pažnje nije pravilno provedena jer su zanemarene relevantne informacije ili zadani kriteriji, uključujući planove za zemljišnu česticu nakon sječe.

Ako se utvrdi da postupanje s dužnom pažnjom nije pravilno provedeno, svi gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe ili trgovci ne bi se mogli osloniti na postojeću izjavu o postupanju s dužnom pažnjom za relevantne proizvode.

S druge strane, ako se u relevantno vrijeme postupalo s dužnom pažnjom i ako su relevantni proizvodi bili usklađeni kad su stavljeni na tržište, usklađenost relevantnih proizvoda i proizvoda dobivenih od njih neće se promijeniti na temelju događaja koji su se dogodili nakon što je proizvod stavljen na tržište (ili izvezen) i koji se nisu mogli utvrditi kao potencijalni rizik u vrijeme podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom. To neće utjecati ni na usklađenost gospodarskog subjekta.

4.9. Ima li definicija „degradacije šuma” odvrćajući učinak na plansku sadnju i sjetvu stabala, što bi moglo biti važno za zaštitu i obnovu šuma? (AŽURIRANO)

U određenim vrstama šuma planska sadnja ili sjetva može biti djelotvorna i poželjna metoda obnove šuma, među ostalim nakon prirodnih pojava (npr. oluja ili požara) ili nakon mjera upravljanja za invazivne strane vrste, štetne organizme ili bolesti, ili radi promicanja obnove u nepogodnom okruženju, među ostalim u slučaju tla siromašnog hranjivim tvarima, suše, mraza i primjetnih učinaka klimatskih promjena. Stoga, iako bi prenamjena primarne šume ili šume koja se prirodno obnavlja u plantažnu šumu predstavljala „degradaciju šume”, definicija „plantažne šume” iz Uredbe isključuju „šume zasađene radi zaštite ili obnove ekosustava te šume nastale sadnjom ili sijanjem kod kojih su zrele sastojine slične ili će biti slične šumama koje se prirodno obnavljaju”.

Ta bi se iznimka logično trebala primjenjivati i na „zasađene šume”, što znači da bi se šuma koja ispunjava značajke „plantažne šume” ili „zasađene šume”, ali i kriterije za isključenje, trebala smatrati „šumom koja se prirodno obnavlja”.

4.10. Kako primijeniti klauzulu „stabla koja mogu dosegnuti te vrijednosti *in situ*“?

Kako bismo trebali primjenjivati klauzulu „stabla koja mogu dosegnuti te vrijednosti *in situ*“ u vezi s visinom stabala i krošnjama u definiciji pojma „šuma“ u članku 2. točki 4. Uredbe?

Ako drvenasta vegetacija ima ili se očekuje da će imati krošnje vrsta stabala visine ili očekivane visine od 5 m ili više koje pokrivaju više od 10 % površine, ona bi na temelju definicije Organizacije za hranu i poljoprivredu (FAO) trebala biti razvrstana kao „šuma“. Na primjer, mlade sastojine koje još nisu, ali se očekuje da će postići gustoću krošnji od 10 % i visinu od 5 m uključene su u definiciju pojma „šuma“, kao i područja privremeno neobrasla šumom ako se područje uglavnom nastavlja upotrebljavati kao šuma.

4.11. Koja je prenamjena šumskog zemljišta usklađena s Uredbom?

Deforestacija je u članku 2. točki 3. Uredbe definirana kao „prenamjena šume za upotrebu u poljoprivredne svrhe“. Je li ijedna druga prenamjena šumskog zemljišta usklađena s Uredbom?

Deforestacija je na temelju Uredbe definirana kao prenamjena šume za upotrebu u poljoprivredne svrhe. Prenamjena za druge upotrebe, kao što su urbani razvoj ili infrastruktura, nije obuhvaćena tom definicijom. Na primjer, drvo iz šumskog područja koje je zakonito posječeno kako bi se izgradila cesta bilo bi usklađeno s Uredbom.

4.12. Bi li se prirodna katastrofa smatrala deforestacijom?

Definicija „deforestacije“ u Uredbi obuhvaća prenamjenu šume za upotrebu u poljoprivredne svrhe, bez obzira na to je li uzrokovana ljudskim djelovanjem, što uključuje situacije uzrokovane prirodnim katastrofama. Ako u šumi izbije požar i zatim se ona prenamijeni u poljoprivredno zemljište (nakon krajnjeg roka), to bi se u skladu s Uredbom smatralo „deforestacijom“. U tom specifičnom slučaju gospodarskom subjektu bilo bi zabranjeno nabavljati robu obuhvaćenu područjem primjene Uredbe s tog područja (ali ne zbog šumskog požara). S druge strane, ako se omogući da se zahvaćena šuma obnovi, to se ne bi smatralo „deforestacijom“ i gospodarski subjekt mogao bi nabavljati drvo iz te šume nakon što ponovno naraste.

4.13. Hoće li „drugo pošumljeno zemljište“ ili drugi ekosustavi biti obuhvaćeni?

Uredba se oslanja na definiciju „šume“ Organizacije za hranu i poljoprivredu (FAO) Ujedinjenih naroda. To uključuje četiri milijarde hektara šuma – većinu naseljive površine zemljišta koja se još ne upotrebljava u poljoprivredne svrhe – koje obuhvaćaju područja definirana u nacionalnim zakonima kao savane, močvarno zemljište i drugi vrijedni ekosustavi.

U okviru postupka preispitivanja iz članka 34. Uredbe Komisija će procijeniti učinak proširenja područja primjene Uredbe na „drugo pošumljeno zemljište“ i ekosustave koji nisu „šume“.

Prenamjena primarne šume ili šume koja se prirodno obnavlja u plantažne šume ili u drugo pošumljeno zemljište već je dio definicije „degradacije šuma“, a drvni proizvodi koji dolaze s takvog prenamijenjenog zemljišta ne mogu se staviti na tržište EU-a niti izvesti s njega.

4.14. Smatra li se uzgoj kaučuka „upotrebom u poljoprivredne svrhe” u skladu s Uredbom?

Da, uzgoj kaučuka obuhvaćen je definicijom pojma „poljoprivredni nasad” iz Uredbe, koji znači „zemljište sa sastojinama stabala u sustavima poljoprivredne proizvodnje, kao što su nasadi voćaka, plantaže palmi uljarica, maslinici i poljoprivredno-šumarski sustavi, na kojem se usjevi uzgajaju pod pokrovom stabala”. Ta definicija uključuje sve nasade relevantne robe osim drva. Poljoprivredni nasadi isključeni su iz definicije „šume”. To znači da bi se zamjena šume nasadom kaučuka smatrala deforestacijom na temelju Uredbe.

4.15. Što je „potkrijepljena sumnja” na temelju Uredbe? (NOVO)

Potkrijepljena sumnja definirana je u članku 2. točki 31. Uredbe kao „propisno obrazložena tvrdnja koja se temelji na objektivnim i provjerljivim informacijama o neusklađenosti s ovom Uredbom i koja bi mogla zahtijevati djelovanje nadležnih tijela”.

1. Od koga i za koga

U skladu s člankom 31. stavkom 1. Uredbe bilo koja fizička ili pravna osoba može prijaviti potkrijepljene sumnje izravno nadležnom tijelu (članak 31.) ili gospodarskom subjektu, gospodarskom subjektu niže u lancu opskrbe ili trgovcu koje se odnose na njegovu usklađenost (članak 4. stavak 5. i članak 5. stavci 5. i 6.), koji pak mora obavijestiti nadležna tijela o toj potkrijepljenoj sumnji, a prema potrebi i o poduzetim mjerama za smanjenje rizika.

2. Propisno obrazložena tvrdnja

Potkrijepljena sumnja mora biti propisno obrazložena, što znači da se mora potkrijepiti transparentnom, konkretnom, logičnom i utemeljenom argumentacijom. Primatelj bi trebao moći rekonstruirati način na koji se došlo do nalaza i zaključaka iznesenih u potkrijepljenoj sumnji. Naime, potkrijepljena sumnja trebala bi se temeljiti na „objektivnim i provjerljivim informacijama” i u mjeri u kojoj je to moguće biti potkrijepljena dokazima koji su podneseni zajedno s tvrdnjom. Ta dva kriterija (da tvrdnja mora biti „propisno obrazložena” i utemeljena na „objektivnim i provjerljivim informacijama”) moraju se ispuniti bez obzira na to kome se prijavljuje potkrijepljena sumnja jer je to razlikuje od drugih informacija koje upućuju na rizik od neusklađenosti. Nadalje, potrebno je razlikovati, s jedne strane, način rada, opću strukturu trgovine ili opći skup slučajeva i, s druge strane, konkretan skup slučajeva u kojima je jasno utvrđeno kako je i kada došlo do moguće neusklađenosti i tko je uključen (samo se potonje smatra „propisno obrazloženom” potkrijepljenom sumnjom).

Ako se potkrijepljena sumnja prijavljuje gospodarskom subjektu, gospodarskom subjektu niže u lancu opskrbe ili trgovcu, povezanost s tim dionikom mora biti dovoljno jasna. Na primjer, isticanje slučajeva nezakonite sječe u zemlji iz koje gospodarski subjekt nabavlja proizvode bez navođenja dodatnih pojedinosti koje te slučajeve nezakonitog postupanja povezuju s poslovanjem gospodarskog subjekta nije dovoljno da bi se ta tvrdnja smatrala potkrijepljenom sumnjom.

Potkrijepljena sumnja prijavljena nadležnom tijelu može se odnositi na više gospodarskih subjekata, gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe ili trgovaca.

3. Mogući elementi potkrijepljene sumnje

Potkrijepljena sumnja mora se odnositi na nepoštovanje konkretnih obveza utvrđenih u Uredbi.

Stranka koja prijavljuje potkrijepljenu sumnju trebala bi navesti što više sljedećih elemenata:

- a. podatke (puno ime, adresa, podaci za kontakt) osobe na koju se potkrijepljena sumnja odnosi (gospodarski subjekt, gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe ili trgovac), ako su poznati
- b. podatke (puno ime i podaci za kontakt) pojedinca ili organizacije koja prijavljuje potkrijepljenu sumnju, ako je primjenjivo, osim ako te informacije na neki način kompromitiraju ili ugrožavaju stranku koja podnosi prijavu; u slučaju podnošenja potkrijepljene sumnje nadležnom tijelu države članice moraju predvidjeti mjere za zaštitu identiteta osobe koja prijavljuje (članak 31. stavak 4. Uredbe)
- c. točno kršenje Uredbe do kojeg je navodno došlo (npr. roba ili proizvodi nisu u skladu sa zahtjevom u pogledu zakonitosti ili zahtjevom nepovezanosti s deforestacijom, nepostojanje izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave)
- d. relevantno zakonodavstvo u zemlji proizvodnje koje se nije poštovalo u slučaju tvrdnje o navodnoj nezakonitosti
- e. mjesto i vrijeme navodnog kršenja Uredbe (područje i vrijeme proizvodnje)
- f. predmet navodnog kršenja Uredbe (npr. konkretna pošiljka, vrsta proizvoda, količina, obilježja)
- g. dokaze o navodnom kršenju Uredbe (npr. fotografije, izvješća, svjedoci, informacije iz izvora kao što su javna tijela ili organizacije civilnog društva u EU-u ili trećim zemljama, revizije programa certificiranja ili provjere koju obavlja treća strana)
- h. sve ostale informacije koje bi mogle biti korisne za istragu navodne neusklađenosti s Uredbom.

ooo

5. Dužna pažnja

5.1. Koje su moje obveze u svojstvu gospodarskog subjekta? (AŽURIRANO)

Općenito je pravilo da će gospodarski subjekti trebati uspostaviti i održavati sustav dužne pažnje u skladu s člankom 12. Uredbe. *NAPOMENA: ta obveza ne primjenjuje se na gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe ili trgovce.*

Postupanje s dužnom pažnjom na temelju Uredbe sastoji se od tri koraka.

Prvo, gospodarski subjekti trebaju prikupiti informacije iz članka 9. Uredbe, kao što su roba ili proizvod koji namjeravaju staviti na tržište EU-a ili izvesti s njega, među ostalim u okviru carinskih postupaka „puštanje u slobodni promet” i „izvoz”, odgovarajuća količina, izravni dobavljač i izravni komercijalni klijent, zemlja proizvodnje, dokaz zakonite sječe ili žetve i drugo. Ključan je zahtjev u tom koraku pribaviti zemljopisne koordinate zemljišnih čestica na kojima je relevantna roba proizvedena i dostaviti relevantne informacije (proizvod, oznaka KN, količina, zemlja proizvodnje, geolokacijske koordinate) u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom koju je potrebno podnijeti u informacijski sustav. Ako se podnosi pojednostavnjena izjava, geolokacijske koordinate mogu se zamijeniti informacijama o poštanskoj adresi.

Ako gospodarski subjekt ne može prikupiti potrebne informacije, ne smije staviti zahvaćene proizvode na tržište Europske unije niti ih izvesti s njega. To bi rezultiralo kršenjem Uredbe, što bi moglo dovesti do potencijalnih sankcija.

Drugo, poduzeća koriste informacije prikupljene u prvom koraku kako bi procijenila rizik od neusklađenosti proizvoda koje namjeravaju staviti na tržište ili izvesti. U okviru svojih sustava dužne pažnje provjerit će i procijeniti rizik od ulaska neusklađenih proizvoda u lanac opskrbe, uzimajući u obzir kriterije opisane u članku 10. Uredbe. Gospodarski subjekti trebaju dokazati kako su prikupljene informacije provjerene u odnosu na kriterije za procjenu rizika i kako su utvrdili rizik.

Treće, trebat će poduzeti odgovarajuće i razmjerne mjere za smanjenje rizika ako u drugom koraku utvrde rizik od neusklađenosti koji je veći od zanemarivog kako bi se pobrinuli da postane zanemariv, uzimajući u obzir kriterije opisane u članku 11. Uredbe. Te je mjere potrebno dokumentirati. Politike, kontrole, mjere i postupci za smanjenje rizika detaljnije su opisani u članku 11. stavcima 1. i 2. Uredbe.

Gospodarski subjekti koji nabavljaju robu u cijelosti s područja koja su razvrstana kao područja niskog rizika podlijezat će pojednostavnjenim obvezama dužne pažnje. Prema članku 13. Uredbe i dalje će trebati prikupiti informacije u skladu s člankom 9. te procijeniti složenost lanca opskrbe, rizik od izbjegavanja i rizik od miješanja proizvoda s proizvodima nepoznatog podrijetla ili podrijetla iz zemalja visokog ili standardnog rizika, ali neće trebati procijeniti i smanjiti rizike (članci 10. i 11. Uredbe), osim ako gospodarski subjekt dobije ili sazna za bilo kakvu relevantnu informaciju, uključujući potkrijepljene sumnje prijavljene na temelju članka 31., koja bi ukazivala na to da postoji rizik da relevantni proizvodi nisu usklađeni s Uredbom (članak 13. stavak 2. Uredbe). U kontekstu pojednostavnjenog postupanja s dužnom pažnjom i nakon procjene iz članka 13. stavka 1. Uredbe zahtjev iz članka 9. stavka 1. točke (g) da se dostave dostatno uvjerljive i provjerljive informacije o tome da relevantni proizvodi nisu povezani s deforestacijom može se ispuniti prikupljanjem geolokacije (ili, u slučaju mikro i malih primarnih gospodarskih subjekata, poštanske adrese) zemljišnih čestica (ili objekata u slučaju goveda).

Za više informacija o dužnoj pažnji općenito i zahtjevima u pogledu informacija iz članka 9. stavka 1. točke (h) Uredbe vidjeti poglavlja 4. i 6. Obavijesti Komisije – Smjernice za Uredbu (EU) 2023/1115.

5.1.1. Može li gospodarski subjekt koristiti svoje sustave dužne pažnje uspostavljene na temelju Uredbe za usklađenost s drugim zakonodavstvom EU-a o dužnoj pažnji, kao što je Direktiva o dubinskoj analizi za održivo poslovanje ili Uredba o prisilnom radu? (NOVO)

Gospodarski subjekt može primjenjivati sustav dužne pažnje uspostavljen na temelju Uredbe kako bi lakše ispunio pravne obveze propisane drugim relevantnim zakonodavstvom EU-a. Na primjer, postupak dužne pažnje na temelju Uredbe koji se sastoji od tri koraka može biti koristan za ispunjavanje određenih zahtjeva iz Direktive o dubinskoj analizi za održivo poslovanje i Uredbe o prisilnom radu iako su područje primjene i zahtjevi iz ta dva akta drukčiji.

Postupak dužne pažnje na temelju Uredbe obuhvaća prikupljanje informacija te procjenu i smanjenje rizika kako bi se procijenila usklađenost relevantnih proizvoda iz Uredbe s njezinim člankom 3. Direktiva o dubinskoj analizi za održivo poslovanje sadržava te korake dužne pažnje, ali propisuje i dodatne elemente, kao što su smisljena suradnja s dionicima i uspostava mehanizma za prijave i postupka za podnošenje pritužbi. Komisija će objaviti smjernice za Direktivu o dubinskoj analizi za održivo poslovanje u skladu s njezinim člankom 19. Mjere na temelju te direktive počinju se primjenjivati 26. srpnja 2029. (članak 37. stavak 1. te direktive).

Uredba o prisilnom radu početi će se primjenjivati od 14. prosinca 2027. (članak 39. te uredbe). U njoj se utvrđuju pravila kojima se gospodarskim subjektima zabranjuje stavljanje na tržište Unije i stavljanje na raspolaganje na tržištu Unije ili izvoz s tržišta Unije proizvoda nastalih prisilnim radom. To se primjenjuje i na gospodarske subjekte obuhvaćene područjem primjene Uredbe. Za razliku od Uredbe o deforestaciji, Uredbom o prisilnom radu nisu propisane obveze dužne pažnje. Međutim, postupanje s dužnom pažnjom moglo bi pomoći u utvrđivanju, smanjivanju, sprečavanju i okončanju rizika od prisilnog rada u lancima opskrbe. Kako bi olakšala usklađenost s Uredbom o prisilnom radu, Komisija će izdati smjernice o postupanju s dužnom pažnjom prema rizicima od prisilnog rada u lancima opskrbe. Taj postupak uključuje dodatne elemente, ali i prikupljanje informacija te procjenu i smanjenje rizika od prisilnog rada.

5.2. Tko može ovlastiti „ovlaštenog zastupnika”? (AŽURIRANO)

U skladu s člankom 6. Uredbe gospodarski subjekti mogu ovlastiti ovlaštene zastupnike da u njihovo ime podnesu izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu. U tom slučaju gospodarski subjekti ostati će odgovorni za usklađenost relevantnih proizvoda.

Ako je gospodarski subjekt fizička osoba ili mikropoduzeće, može ovlastiti sljedećega gospodarskog subjekta ili trgovca u lancu opskrbe, pod uvjetom da nije fizička osoba ili mikropoduzeće, da djeluje kao njegov ovlašten zastupnik. U tom slučaju gospodarski subjekt koji je dao ovlaštenje ostaje odgovoran za usklađenost proizvoda.

U skladu s člankom 2. točkom 22. Uredbe ovlašten zastupnik mora imati poslovni nastan u EU-u i dobiti pisano ovlaštenje od gospodarskog subjekta.

5.2.1. Tko je ovlašteni zastupnik? Može li jedan ovlašteni zastupnik zastupati više gospodarskih subjekata? Koje obveze iz Uredbe može ispuniti ovlašteni zastupnik? (AŽURIRANO)

Ovlašteni zastupnik je fizička ili pravna osoba koja djeluje u ime gospodarskog subjekta tako što za njega podnosi izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu (članak 6. Uredbe). U skladu s člankom 2. točkom 22. Uredbe ovlašteni zastupnik mora imati poslovni nastan u Uniji i dobiti pisano ovlaštenje od gospodarskog subjekta kako bi djelovao u njegovo ime. U načelu, svaka fizička ili pravna osoba (privatna ili javna) s poslovnim nastanom u EU-u može djelovati kao ovlašteni zastupnik, neovisno o tome sudjeluje li aktivno u lancu opskrbe. Ovlašteni zastupnik može biti, na primjer, zadruga ili udruga (vidjeti pitanja 3.20. i 3.22.), nacionalno ili regionalno tijelo koje nije nadležno tijelo za Uredbu ili sudionik u lancu opskrbe.

Pri podnošenju izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave ovlašteni zastupnici moraju se registrirati u informacijskom sustavu i odabrati ulogu „zastupnik gospodarskog subjekta”. Ta uloga omogućuje im da se autentificiraju vlastitim vjerodajnicama i podnose izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave u ime svojih klijenata. Ovlaštenog zastupnika može ovlastiti više gospodarskih subjekata ako su ispunjeni prethodno navedeni zahtjevi. Pri podnošenju izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave podaci o gospodarskom subjektu unose se u polja koja omogućuju jedinstvenu identifikaciju zastupanog gospodarskog subjekta.

Čak i ako izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu podnosi ovlašteni zastupnik, gospodarski subjekt je taj koji ima obvezu postupanja s dužnom pažnjom. To znači da on ostaje odgovoran za usklađenost relevantnih proizvoda s člankom 3. Uredbe.

Ako je gospodarski subjekt fizička osoba ili mikropoduzeće, može ovlastiti sljedećeg gospodarskog subjekta ili trgovca niže u lancu opskrbe koji nije fizička osoba ni mikropoduzeće da djeluje kao ovlašteni zastupnik (vidjeti članak 6. stavak 3. Uredbe).

5.3. Mogu li poduzeća postupati s dužnom pažnjom u ime društava kćeri? (AŽURIRANO)

Unutarnja organizacija i politika dužne pažnje grupe poduzeća (matičnog društva i društava kćeri) nisu uređene Uredbom. Gospodarski subjekt koji stavlja relevantni proizvod na tržište EU-a ili ga izvozi odgovoran je za usklađenost proizvoda i za cjelokupnu usklađenost s Uredbom. Stoga bi njegovo ime trebalo biti navedeno u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom i trebao bi ostati u potpunosti odgovoran u skladu s Uredbom. Za dodatne informacije o mjeri u kojoj su obveze dužne pažnje neprenosive vidjeti presudu u predmetu C-117/24 od 13. studenog 2025., koji se odnosi na Uredbu EU-a o drvu.

5.4. Koje su moje obveze ako ponovno uvozim proizvod koji je prethodno izvezen iz EU-a? (NOVO)

Općenito, uvoznik je gospodarski subjekt (na početku lanca opskrbe) koji je obavezan postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom. Može ga se smatrati „gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe” samo ako može dokazati da su relevantni proizvodi koje stavlja na tržište EU-a ili svi relevantni proizvodi sadržani u njima već prethodno

stavljani na tržište EU-a i da su stoga podvrgnuti dužnoj pažnji te ako ih stavlja u carinski postupak „puštanja u slobodni promet”. Ponovni uvoznik samo u tom slučaju ne mora postupati s dužnom pažnjom ni podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom.

Umjesto toga, obveze gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe ograničene su na provjeru i dostavljanje nadležnim tijelima na njihov zahtjev dokaza da je uvezeni proizvod doista prethodno stavljen na tržište EU-a i izvezen s njega prije stvarnog puštanja u slobodni promet. Ako takve informacije nisu dostupne, smatra se da se proizvod prvi put uvozi u EU. Zbog toga gospodarski subjekt mora postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom.

Primjeri dokaza u prethodno navedene svrhe uključuju carinske deklaracije, ugovore (između drugih stranaka ili s ponovnim uvoznikom), dokumente o narudžbi proizvoda, popratne dokumente uz pošiljku, uključujući međunarodne teretne listove u cestovnom prometu (Konvencija o ugovoru o međunarodnom prijevozu robe cestom), teretnice, dostavnice, zrakoplovne tovarne listove, račune i ostale vjerodostojne dokumente koji se mogu izravno povezati s dotičnim relevantnim proizvodom.

Na carini ponovni uvoznik u carinskoj deklaraciji navodi referentni broj ili brojeve koje je primio od svojih dobavljača. Ako mu nisu dostavljeni referentni brojevi, može koristiti **konvencionalni referentni broj** koji će Komisija dostaviti za upotrebu u carinskoj deklaraciji za ponovni uvoz. Nadležna tijela bit će obaviještena o upotrebi konvencionalnog referentnog broja izjave o postupanju s dužnom pažnjom na carini, što će im omogućiti da provedu dodatne korake praćenja, provjere i kontrole.

Prethodno navedeno primjenjuje se i ako je proizvod koji se uvozi proizveden od relevantnih proizvoda koji su prethodno izvezeni s tržišta EU-a i koji su podvrgnuti dužnoj pažnji (primjer: kakao u zrnu izvozi se iz EU-a u treću zemlju radi proizvodnje čokolade, a čokolada se zatim pušta u slobodan promet u EU-u).

Kad je riječ o dijelovima relevantnih proizvoda koji nisu bili podvrgnuti dužnoj pažnji, gospodarski subjekti moraju postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom.

5.5. Na koje carinske postupke utječe Uredba?

Relevantni proizvodi stavljeni u druge carinske postupke osim „puštanja u slobodni promet” ili „izvoza” (npr. carinsko skladištenje, unutarnja proizvodnja, privremeni uvoz itd.) ne podliježu Uredbi.

5.6. Je li za stavljanje na tržište proizvoda koji nisu proizvedeni u EU-u potrebno carinjenje?

Je li u tom kontekstu carinska deklaracija dostatna?

Da, za stavljanje na tržište relevantne robe ili relevantnih proizvoda proizvedenih izvan EU-a potrebno je carinjenje prije stavljanja na tržište. U tom bi se kontekstu samo carinska

deklaracija (ni teretnica ni druga trgovačka ili logistička isprava) smatrala odgovarajućim dokazom ako se može izravno povezati s predmetnim proizvodom.

5.6.1. Kako se Uredba primjenjuje na izvoz i koje obveze imaju izvoznici? (NOVO)

U skladu s definicijama iz članka 2. točaka od 15. do 15.b Uredbe svaka osoba koja izvozi relevantni proizvod u okviru trgovačke djelatnosti je „gospodarski subjekt” ili „gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe” ovisno o tome je li drugi subjekt koji se smatra gospodarskim subjektom (na početku lanca opskrbe) već prethodno stavio proizvod na tržište EU-a (za više informacija o tim ulogama vidjeti pitanje 3.1.).

Ako se izvoznik smatra „gospodarskim subjektom”, primjenjuju se standardne obveze ovisno o veličini gospodarskog subjekta (pripada li kategoriji mikro i malih primarnih gospodarskih subjekata). U slučaju izvoza referentni broj ili identifikacijska oznaka izjave mora se staviti na raspolaganje carinskim tijelima prije izvoza relevantnog proizvoda (članak 26. stavak 4. Uredbe).

Ako relevantni proizvod izvozi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe, carinskim tijelima pri izvozu ne treba dostaviti referentni broj ili identifikacijsku oznaku izjave (članak 26. stavak 4. Uredbe), već se može upotrijebiti posebna certifikacijska oznaka TARIC, čime se gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe oslobađa od navođenja referentnih brojeva ili identifikacijskih oznaka izjava.

Primjer br. 1: poduzeće A kupuje zrna kave od dobavljača S na europskom tržištu i potom ih izvozi. Poduzeće A je gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe (a poduzeće S, jedan od njegovih dobavljača, gospodarski je subjekt na početku lanca opskrbe), što znači da ne mora navesti referentni broj pri izvozu, već može upotrijebiti posebnu certifikacijsku oznaku TARIC.

Primjer br. 2: poduzeće B uvozi kakao i prerađuje ga u čokoladu koja se izvozi. U trenutku izvoza poduzeće B može se smatrati gospodarskim subjektom niže u lancu opskrbe, što znači da ne mora navesti referentni broj pri izvozu, već može upotrijebiti posebnu certifikacijsku oznaku TARIC (za dvostruku ulogu osobe pri preradi i njezine posljedice vidjeti pitanje 3.8.).

5.7. Koja je uloga programa certificiranja ili provjere? (AŽURIRANO)

Sudionici u lancu opskrbe mogu upotrebljavati programe certificiranja kao pomoć u svojoj procjeni rizika u mjeri u kojoj certificiranje obuhvaća informacije potrebne da bi ispunili svoje obveze iz Uredbe. Gospodarski subjekti i dalje će trebati postupati s dužnom pažnjom i ostat će odgovorni za svako kršenje.

U smjernicama Europske komisije dodatno je objašnjena uloga programa certificiranja i provjere koju obavlja treća strana u procjeni rizika i smanjenju rizika.

5.8. Koliko dugo treba čuvati dokumentaciju? (AŽURIRANO)

Koliko dugo bi gospodarski subjekt trebao čuvati dokumentaciju koja se upotrebljavala u postupku dužne pažnje? Trebaju li gospodarski subjekti, gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci čuvati relevantne informacije o relevantnim proizvodima koje stavljaju na

tržište EU-a, stavljaju na raspolaganje na tržištu ili izvoze? Što se smatra početkom tog razdoblja? (AŽURIRANO)

Gospodarski subjekti trebali bi prikupljati, organizirati i čuvati informacije prikupljene na temelju članka 9. Uredbe i popraćene dokazima pet godina od datuma stavljanja relevantne robe i relevantnih proizvoda na tržište EU-a ili njihova izvoza. Na temelju odredaba članka 10. stavka 4. i članka 11. stavka 3. Uredbe gospodarski subjekti trebali bi moći dokazati kako se postupalo s dužnom pažnjom i koje su mjere za smanjenje rizika uvedene ako je utvrđen rizik. Relevantna dokumentacija o tim mjerama mora se čuvati najmanje pet godina nakon postupanja s dužnom pažnjom. Osim toga, gospodarski subjekti moraju voditi evidenciju o izjavama o postupanju s dužnom pažnjom pet godina od datuma podnošenja izjave u informacijski sustav, koji prethodi datumu stavljanja proizvoda na tržište EU-a ili njegova izvoza.

Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci moraju čuvati informacije navedene u članku 5. stavku 3. Uredbe, uključujući referentne brojeve izjava o postupanju s dužnom pažnjom ili identifikacijske oznake izjave ako je njihov dobavljač gospodarski subjekt, najmanje pet godina od datuma stavljanja na tržište EU-a, stavljanja na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvoza relevantnih proizvoda.

5.9. Koji su kriteriji za „proizvode zanemarivog rizika”?

„Zanemariv rizik” odnosi se na razinu rizika koja se primjenjuje na relevantne proizvode koji se stavljaju na tržište EU-a ili izvoze iz EU-a ako za tu robu ili proizvode na temelju sveobuhvatne procjene informacija specifičnih za pojedinačne proizvode i općih informacija te, prema potrebi, primjene odgovarajućih mjera za smanjenje rizika ne postoji sumnja da nisu usklađeni s člankom 3. točkom (a) ili točkom (b) Uredbe.

5.10. Jesu li „proizvodi zanemarivog rizika” izuzeti?

Može li se „zanemariv rizik” iz članka 2. točke 26. Uredbe tumačiti u vezi s člankom 10. stavkom 1. kao da omogućuje izuzeće od Uredbe? (AŽURIRANO)

Ne može. Gospodarski subjekti mogu donijeti zaključak o „zanemarivom riziku” (koji je preduvjet za stavljanje relevantnih proizvoda na tržište EU-a, stavljanje na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvoz tih proizvoda) samo kao **rezultat postupanja s dužnom pažnjom** (u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe). Postupanje s dužnom pažnjom temeljna je obveza gospodarskih subjekata iz Uredbe, koja ne podliježe nikakvom izuzeću.

Napominjemo da se kriterij „zanemarivog rizika” ne primjenjuje na robu (u Uredbi ne postoji „status rizika” za svaku vrstu robe).

5.11. Može li se određena roba iz određene zemlje smatrati „robom zanemarivog rizika”?

Može li se palmino ulje, guma, kava, kakao ili drvo iz određene zemlje smatrati „robom zanemarivog rizika”?

Ne može, vidjeti prethodno pitanje.

5.12. Za koje razdoblje bi se trebale provoditi provjere usklađenosti sa zahtjevom nepovezanosti s deforestacijom?

Procjena je li roba doprinijela deforestaciji provodi se retrospektivno kako bi se utvrdilo je li poljoprivredno zemljište bilo šuma (u skladu s definicijom iz članka 2.) nakon krajnjeg roka iz Uredbe (odnosno 31. prosinca 2020.).

5.13. Za koje proizvode gospodarski subjekti moraju imati dokumentaciju u kontekstu njihovih obveza dužne pažnje?

Dokumentacija je potrebna samo za proizvode obuhvaćene područjem primjene Uredbe (oznake HS navedene u Prilogu I.). Dokumentacija nije potrebna za proizvode proizvedene uz upotrebu robe koja nije obuhvaćena područjem primjene (odnosno, ako nije navedena u Prilogu I.).

5.14. Kad će gospodarski subjekti koji nisu MSP-ovi morati izraditi svoja prva godišnja izvješća u skladu s člankom 12. stavkom 3. Uredbe? (AŽURIRANO)

Uredba će biti izvršiva od 30. prosinca 2026. (osim za većinu mikro i malih gospodarskih subjekata, za koje će biti izvršiva od 30. lipnja 2027.). Člankom 12. stavkom 3. od relevantnih se poduzeća zahtijeva da objavljuju godišnje izvješće o svojim aktivnostima kako bi ispunila zahtjeve Uredbe. Budući da će 2027. biti prva godina primjene Uredbe, prvo izvješće (koje obuhvaća 2027.) morat će se objaviti nakon 30. prosinca 2027.

Poduzeća koja su već izvijestila o relevantnim elementima iz članka 12. stavka 3. Uredbe u kontekstu svojih obveza izvješćivanja na temelju drugog relevantnog zakonodavstva EU-a (kao što je Direktiva EU-a o dubinskoj analizi za održivo poslovanje⁷ ili Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti) ne moraju ponovno izvijestiti o njima.

5.15. (IZBRISANO)

5.16. Hoće li postojati skup pitanja u unaprijed utvrđenom formatu ili popisu u svrhu postupanja s dužnom pažnjom?

Ne. Gospodarski subjekti moraju ispuniti svoje obveze dužne pažnje u skladu s člancima 8., 9., 10. i 11. Uredbe. Utvrđivanje da ne postoji rizik ili da postoji zanemariv rizik preduvjet je za stavljanje relevantnih proizvoda na tržište EU-a / njihov izvoz s tržišta EU-a.

Imajte na umu da se postupanje s dužnom pažnjom ne može svesti na puko zadovoljavanje forme. Stoga može ovisiti o specifičnom kontekstu i lancu opskrbe, pod uvjetom da su obuhvaćeni koraci dužne pažnje kako su opisani u Uredbi (tj. zahtjev u pogledu informacija,

⁷ Direktiva (EU) 2024/1760 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o dubinskoj analizi za održivo poslovanje i izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 i Uredbe (EU) 2023/2859, SL L, 2024/1760, 5.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2026/470 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. veljače 2026. o izmjeni direktiva 2006/43/EZ, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 i (EU) 2024/1760 u pogledu određenih zahtjeva za korporativno izvješćivanje o održivosti i određenih zahtjeva dubinske analize za održivo poslovanje, SL L, 2026/470, 26.2.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2026/470/oj>.

procjena rizika i smanjenje rizika, u skladu s člancima 9., 10. i 11. Uredbe, osim ako se primjenjuje članak 13. Uredbe).

5.17. Moraju li se gospodarski subjekti (i/ili njihovi ovlašteni zastupnici), gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci koji žele staviti relevantne proizvode na tržište EU-a, staviti ih na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvoziti ih s tržišta EU-a registrirati u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)

Gospodarski subjekti moraju se registrirati prije podnošenja izjava o postupanju s dužnom pažnjom. Ako izjave ne žele podnositi sami, mogu zatražiti usluge ovlaštenog zastupnika (koji se mora registrirati u sustavu u toj ulozi). Gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovci koji nisu MSP-ovi pravno su obvezni jednom se registrirati u sustavu u skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe.

5.18. Hoće li Komisija objaviti dodatne pojedinosti o alatima za izradu satelitskih snimki koji će se upotrebljavati za provjeru usklađenosti relevantnih proizvoda (npr. pojedinosti o minimalnoj rezoluciji)? (AŽURIRANO)

Alati za izradu prostornih snimki mogu uvelike pomoći gospodarskim subjektima u ispunjavanju njihovih obveza dužne pažnje i nadležnim tijelima država članica u provedbi provjera, no Uredbom se ne propisuje upotreba konkretnih alata za izradu satelitskih snimki ili prag za rezoluciju satelitskih snimki radi dokumentiranja da nije došlo do deforestacije. Primjeri alata koji pomažu u procjeni podudaraju li se geoprostorni podaci s lokacijom šume na karti navedeni su u pitanju 9.10.6.

5.19. Koliko često bi se izjave o postupanju s dužnom pažnjom trebale podnositi u informacijski sustav i mogu li obuhvaćati više pošiljaka/serija? Kako treba postupati kad se relevantni proizvodi uzastopno stavljaju na tržište u određenom razdoblju? (AŽURIRANO)

Izjava o postupanju s dužnom pažnjom može obuhvaćati više fizičkih serija/pošiljki više različitih relevantnih proizvoda. U tim situacijama gospodarski subjekt mora potvrditi da se postupalo s dužnom pažnjom u odnosu na sve relevantne proizvode koji su namijenjeni stavljanju na tržište Unije ili izvozu, da nije utvrđen nikakav ili da je utvrđen samo zanemariv rizik da relevantni proizvodi nisu usklađeni s člankom 3. točkom (a) ili (b) Uredbe (Prilog II.) i da preuzima odgovornost za usklađenost relevantnih proizvoda s člankom 3. Uredbe (članak 4. stavak 3. Uredbe).

Osim toga, postoje pravni zahtjevi i praktični aspekti koji se moraju uzeti u obzir:

1. Ukupna količina svih relevantnih proizvoda stavljenih na tržište Unije ili izvezenih s njega mora biti obuhvaćena izjavom o postupanju s dužnom pažnjom (članak 3. točka (c) Uredbe), koja se mora podnijeti prije stavljanja na tržište ili izvoza serija/pošiljki relevantnih proizvoda (članak 4. stavak 2. Uredbe).
2. Nakon što je cjelokupna količina proizvoda obuhvaćena izjavom o postupanju s dužnom pažnjom stavljena na tržište ili izvezena, isti gospodarski subjekt mora podnijeti novu izjavu za dodatne količine.
3. U skladu s člankom 12. stavkom 2. Uredbe gospodarski subjekti jednom godišnje preispituju svoj sustav dužne pažnje. Stoga izjava o postupanju s dužnom pažnjom ne

bi trebala obuhvaćati pošiljke/serije u razdoblju duljem od jedne godine od trenutka podnošenja izjave. Osim toga, dulje vremensko razdoblje moglo bi otežati dokazivanje da su deklarirani proizvodi i proizvodi koji su stvarno stavljeni na tržište ili izvezeni (ili su namijenjeni stavljanju na tržište ili izvozu) isti.

4. U izjavi o postupanju s dužnom pažnjom gospodarski subjekt potvrđuje da je dužna pažnja provedena zajedno ili pojedinačno za sve relevantne proizvode koji su namijenjeni stavljanju na tržište Unije ili izvozu i da ne postoje rizici od neusklađenosti relevantnih proizvoda ili su ti rizici zanemarivi. Stoga bi izjava o postupanju s dužnom pažnjom u načelu trebala obuhvaćati robu koja je već proizvedena, tj. uzgojena, požnjevena, dobivena ili hranjena na relevantnim zemljišnim česticama ili, u slučaju goveda, u objektima. Drugim riječima, gospodarski subjekti u načelu bi trebali moći povezati izjavu o postupanju s dužnom pažnjom s postojećom robom. Kao izuzeće od tog pravila, ako gospodarski subjekt proizvode dobiva sa stabilnih zemljišnih čestica ili objekata u kojima se uvjeti ne mijenjaju u smislu zakonitosti i nepostojanja deforestacije ili degradacije šuma, može postupati s dužnom pažnjom i podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom prije žetve. S druge strane, nije nužno da je pojedinačni proizvod koji će se staviti na tržište već proizveden. Na primjer, u slučaju deklariranja drvenog namještaja u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom, stabla su već trebala biti posječena u trenutku podnošenja izjave za namještaj, ali nije nužno da je namještaj već proizveden.
5. Količine proizvoda deklariranih u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom moraju odgovarati količinama koje su podvrgnute postupanju gospodarskog subjekta s dužnom pažnjom i koje su namijenjene stavljanju na tržište EU-a ili izvozu. To znači da proizvod ne smije biti naveden u više izjava o postupanju s dužnom pažnjom koje podnosi ista osoba. Ako osoba u trenutku podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom ne zna koji će se proizvodi prodavati na tržištu EU-a, a koji će se izvoziti, moguće je deklarirati sve proizvode u okviru izjave za „izvoz” i čuvati dokumentaciju kojom se dokazuju odgovarajuće količine koje su prodane na tržištu EU-a i koje su izvezene. Na zahtjev nadležnog tijela gospodarski subjekti trebali bi moći dostaviti dokaze o odgovarajućim količinama u svojem sustavu dužne pažnje uspostavljenom u skladu s člankom 12. Uredbe. Osim ako se primjenjuje pojednostavnjeno postupanje s dužnom pažnjom (članak 13. Uredbe), gospodarski subjekt mora dostaviti dokaze da je rizik od neusklađenosti (u vezi sa zahtjevima u pogledu nepovezanosti s deforestacijom i zakonitosti) procijenjen u skladu s člankom 10. stavkom 2. Uredbe za sve proizvode i da je zanemariv za sve deklarirane proizvode. Odgovarajuća evidencija kojom se dokazuju prethodno navedene odgovarajuće količine mora se čuvati pet godina od datuma (posljednjeg) stavljanja na tržište kako bi se na zahtjev stavila na raspolaganje nadležnom tijelu (članak 9. Uredbe). Ako količina deklarirana u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom nije u potpunosti stavljena na tržište ili izvezena, gospodarski subjekt trebao bi voditi odgovarajuću evidenciju u kojoj se objašnjava razlika između deklarirane i stvarne količine stavljene na tržište ili izvezene, koja se mora čuvati pet godina kako bi se na zahtjev stavila na raspolaganje nadležnom tijelu (članak 9. Uredbe).
6. Pojedinačna izjava o postupanju s dužnom pažnjom zajedno s geolokacijskim podacima ne može biti veća od onoga što je iz praktičnih razloga utvrđeno kao najveća veličina datoteke koja se može učitati u informacijski sustav (25 MB).

7. Ako izjava o postupanju s dužnom pažnjom obuhvaća više serija/pošiljki, takva složena situacija može povećati rizik od neusklađenosti za gospodarski subjekt. Gospodarski subjekt preuzima punu odgovornost za usklađenost svih serija/pošiljki i informacija iz izjave o postupanju s dužnom pažnjom, zemlje proizvodnje i geolokacije svih obuhvaćenih zemljišnih čestica. Budući da nadležna tijela primjenjuju pristup utemeljen na riziku kako bi utvrdila provjere koje treba provesti, mogla bi uzeti u obzir tu dodatnu složenost takve prijave (članak 16. Uredbe). Privremene mjere ili mjere zbog neusklađenosti mogu se, prema potrebi, primijeniti na sve relevantne proizvode obuhvaćene izjavom o postupanju s dužnom pažnjom, uključujući one sadržane u zasebnim serijama/pošiljkama.

5.20. Koji je najkasniji rok za podnošenje izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave? (AŽURIRANO)

Prema članku 4. stavkom 1. Uredbe gospodarski subjekti moraju postupati s dužnom pažnjom u skladu s člankom 8. Uredbe prije stavljanja relevantnih proizvoda na tržište ili njihova izvoza kako bi dokazali da su relevantni proizvodi usklađeni s člankom 3. Uredbe.

Za **relevantne proizvode koji ulaze na tržište Unije (uvoz) ili napuštaju tržište Unije (izvoz)** referentni broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom stavlja se na raspolaganje carinskim tijelima. U tu svrhu osoba koja podnosi carinsku deklaraciju (poznata pod nazivom „carinski deklarant”) navodi referentni broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom u carinskoj deklaraciji podnesenoj za taj relevantni proizvod, u skladu s člankom 26. Uredbe. Stoga se izjava o postupanju s dužnom pažnjom podnosi, a referentni broj te izjave dobiva se prije podnošenja carinske deklaracije⁸. Isto vrijedi i za podnošenje pojednostavnjene izjave prije nego što mikro ili mali primarni gospodarski subjekt prvi put stavi proizvod na tržište ili ga izveze.

Ako izjava o postupanju s dužnom pažnjom obuhvaća više pošiljki/serija, isti referentni broj izjave može se navesti u više carinskih deklaracija pod uvjetom da se poštuju pravni zahtjevi iz Uredbe. Moguće je navesti i više referentnih brojeva izjava o postupanju s dužnom pažnjom u jednoj carinskoj deklaraciji.

Za robu **proizvedenu u EU-u i druge slučajeve proizvoda koji se stavljaju na tržište EU-a iz EU-a** točan datum stavljanja na tržište trebao bi se tumačiti kao: 1. datum kad je proizvod fizički dostupan na tržištu Unije (tj. roba je proizvedena, a u slučaju dobivenog proizvoda, proizvod je izrađen), 2. datum kad dvije ili više pravnih ili fizičkih osoba sklope ugovor u kojem se gospodarski subjekt obvezuje isporučiti relevantni proizvod i 3. datum kad je postupak dostave počeo u slučajevima u kojima postoji fizička isporuka ili dostava proizvoda (npr. datum kad kreće utovar relevantnih proizvoda na teretni kamion ili brod). Ugovorom može biti propisano da se proizvod isporučuje uz naknadu ili besplatno.

U primjeru povezanom sa šumom koji se odnosi na prodaju trupaca izjava o postupanju s dužnom pažnjom (ili pojednostavnjena izjava prije nego što mikro ili mali primarni

⁸ U srednjoročnom i dugoročnom razdoblju gospodarski subjekti moći će zajedno podnijeti carinske deklaracije i izjave o postupanju s dužnom pažnjom u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe. To još nije primjenjivo i stoga još nije navedeno u ovom dokumentu. O tome će se pravodobno izraditi zasebne smjernice i dokument s najčešćim pitanjima.

gospodarski subjekt prvi put stavi proizvod na tržište) **podnosi se najkasnije** u trenutku kad su ispunjena tri uvjeta: (i) dostupni su posječeni trupci, (ii) sklopljen je ugovor o kupnji/isporuci posječenih trupaca u kojem je dogovorena isporuka trećem subjektu (npr. pilani) i (iii) trupci se utovaruju u kamion radi dostave. Isporuka trupaca ne podrazumijeva nužno fizičku predaju proizvoda. Ako ne postoji fizička isporuka, za vrijeme stavljanja na tržište u domaćem scenariju odlučujući su samo 1. i 2. uvjet.

5.21. Koji je najraniji rok za podnošenje izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave? (AŽURIRANO)

Prema članku 4. stavkom 1. Uredbe gospodarski subjekti moraju postupati s dužnom pažnjom u skladu s člankom 8. Uredbe prije stavljanja relevantnih proizvoda na tržište ili njihova izvoza kako bi dokazali da su relevantni proizvodi usklađeni s člankom 3. Uredbe.

Izjava o postupanju s dužnom pažnjom može se podnijeti najranije nakon što se postupi s dužnom pažnjom i kad su dostupne sve informacije potrebne za podnošenje izjave (uključujući količinu koja se planira staviti na tržište ili staviti na raspolaganje na tržištu ili izvesti). Treba napomenuti i da, kako je utvrđeno u pitanju 5.19., izjava o postupanju s dužnom pažnjom ne bi trebala obuhvaćati pošiljke/serije u razdoblju duljem od jedne godine od trenutka podnošenja izjave.

Budući da se pojednostavnjena izjava može podnijeti prije postupanja s dužnom pažnjom, najraniji datum podnošenja nije strogo određen (za najkasniji datum vidjeti pitanje 5.20.).

5.22. (IZBRISANO)

oooo

6. Ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima i partnerstva

6.1. Što je ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju? (AŽURIRANO)

U okviru sustava ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima kojim upravlja Komisija zemlje ili njihovi dijelovi razvrstavaju se u tri kategorije (visoki, standardni i niski rizik) u skladu s razinom rizika proizvodnje robe koja je povezana s deforestacijom u tim zemljama.

Kriteriji za utvrđivanje statusa rizika zemalja ili njihovih dijelova definirani su u članku 29. Uredbe. Člankom 29. točkom 2. Uredbe Komisiju se ovlašćuje da razvije sustav i objavi popis zemalja ili njihovih dijelova koji predstavljaju niski ili visoki rizik. Temelji se na analizi objektivne i transparentne procjene kvantitativnih i kvalitativnih kriterija, uzimajući u obzir najnovije znanstvene dokaze, međunarodno priznate izvore i informacije provjerene na terenu.

6.2. Koja se metodologija upotrebljava? (AŽURIRANO)

Glavna načela metodologije ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima navedena su u Prilogu strateškom okviru za angažman u međunarodnoj suradnji, koji je Komisija objavila 2. listopada 2024.⁹

Metodologija Komisije temelji se na težnji pravednosti, objektivnosti i transparentnosti. Primjenjuje kvantitativne kriterije koji se temelje na znanstvenim dokazima i međunarodno priznatim najnovijim dostupnim podacima, prvenstveno iz Globalne procjene šumskih resursa Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO). Primjenom tih mjerljivih čimbenika Komisija osigurava da se razvrstavanje u kategorije temelji na pouzdanim podacima, prema potrebi u kombinaciji s metodologijom za kvalitativnu procjenu. Metodologija koja se upotrebljava za sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima predstavljena je u radnom dokumentu službi Komisije¹⁰.

6.3. Razvoj sustava ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima na temelju Uredbe EU-a o deforestaciji redovito se predstavlja na sastancima Platforme s više dionika o deforestaciji i drugim relevantnim sastancima. Kako dionici mogu doprinijeti tome?

Kako zemlje proizvođači i drugi dionici mogu sudjelovati u postupku ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima i kako će se informacije koje dostave zemlje proizvođači i drugi dionici ocjenjivati, provjeravati i upotrebljavati?

Komisija na temelju članka 29. stavka 5. Uredbe mora pokrenuti poseban dijalog sa svim zemljama koje jesu ili bi mogle biti razvrstane u kategoriju visokog rizika kako bi im pomogla smanjiti razinu rizika. Taj dijalog bit će prilika za partnerske zemlje da dostave dodatne relevantne informacije i blisko surađuju s EU-om prije završetka razvrstavanja.

6.4. Mogu li zemlje podijeliti relevantne podatke s Komisijom?

Smiju li zemlje s Komisijom dijeliti podatke koje smatraju relevantnima za provedbu Uredbe (kao što su podaci o stopama deforestacije i degradacije šuma)? Ako smiju, mogu li to učiniti izvan okvira posebnog dijaloga predviđenog člankom 29. stavkom 5. Uredbe?

Iako se Uredbom ne nameće nikakva obveza trećim zemljama da dijele relevantne podatke s EU-om, zemlje koje to žele mogu to učiniti u bilo kojoj fazi nakon stupanja Uredbe na snagu. To mogu učiniti bez obzira na to sudjeluju li u posebnom dijalogu s EU-om, na primjer na temelju članka 29. stavka 5. Uredbe, koji se odnosi na ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima, ili u nekom drugom kontekstu.

Osim toga, Komisija je u dijalogu s više zemalja, posebno onima koje s EU-om u znatnoj mjeri trguju robom iz Uredbe. Ti dijalozi ujedno su prilika za razmjenu relevantnih podataka i informacija.

⁹ C/2024/6604, EUR-Lex – 52024XC06604 – HR – EUR-Lex.

¹⁰ PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe o deforestaciji – okoliš.

6.5. Hoće li se uzeti u obzir rizici od nezakonitosti?

Hoće li se u okviru ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima osim deforestacije i degradacije šuma uzeti u obzir i rizici od nezakonitosti? Kako će se zakonodavstvo i šumarske politike zemalja proizvođača, posebno kad je riječ o „zakonitoj deforestaciji”, procjenjivati / uzimati u obzir za vrijeme postupka ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima?

Popis kriterija za ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima utvrđen je u članku 29. Uredbe. Ocjena Komisije temeljit će se na analizi objektivne i transparentne procjene na temelju kriterija utvrđenih u članku 29. stavcima 3. i 4. Uredbe. Relevantni kvantitativni kriteriji su: (a) stopa deforestacije i degradacije šuma, (b) stopa širenja poljoprivrednih zemljišta za relevantnu robu i (c) trendovi proizvodnje relevantne robe i relevantnih proizvoda.

Kako je predviđeno Uredbom, u procjeni se mogu uzeti u obzir i drugi kriteriji, među ostalim (a) informacije dobivene od vlada i trećih strana (nevladine organizacije, industrija), (b) sporazumi i drugi instrumenti između dotične zemlje i Unije i/ili njezinih država članica koji se odnose na deforestaciju i degradaciju šuma, (c) postojanje nacionalnih zakona za borbu protiv deforestacije i degradacije šuma te njihova provedba, (d) dostupnost transparentnih podataka u zemlji, (e) ako je primjenjivo, postojanje, poštovanje ili djelotvorna provedba zakona kojima se štite prava autohtonih naroda i (f) međunarodne sankcije na uvoz ili izvoz relevantne robe i relevantnih proizvoda koje je uvelo Vijeće sigurnosti UN-a ili Vijeće Europske unije, kao i drugi kriteriji.

6.6. Kako se podržava zemlje proizvođače i maloposjednike?

Kako se podržava zemlje proizvođače i maloposjednike u proizvodnji proizvoda u skladu s Uredbom? Kako možemo osigurati da maloposjednici ne budu isključeni iz lanaca opskrbe?

EU i njegove države članice jačaju suradnju s partnerskim zemljama, i u zemljama proizvođačima i u zemljama potrošačima, radi zajedničkog rješavanja problema deforestacije i degradacije šuma, među ostalim u okviru globalne inicijative Tima Europa za lance vrijednosti koji nisu povezani s deforestacijom. U okviru partnerstava i mehanizama suradnje na temelju inicijative pružit će se podrška zemljama u rješavanju problema deforestacije i degradacije šuma ako se utvrdi specifična potreba i ako postoji potražnja za suradnjom – na primjer, kako bi se pomoglo maloposjednicima i poduzećima da surađuju samo s lancima opskrbe koji nisu povezani s deforestacijom. Komisija je već financirala projekte za širenje informacija, jačanje svijesti i rješavanje tehničkih pitanja u okviru radionica za maloposjednike u najpogođenijim trećim zemljama.

Više informacija o prilikama za maloposjednike na temelju Uredbe.

6.7. Od kojih se elemenata sastoji inicijativa Tim Europa?

U kakvoj su međusobnoj interakciji različiti elementi inicijative Tima Europa: centar inicijative, projekt održive poljoprivrede za šumske ekosustave (SAFE), projekti i mehanizmi instrumenata vanjske politike planirani u tom kontekstu, ali i oni relevantni u širem kontekstu, na primjer na regionalnoj razini? Kako će se izbjeći udvostručavanje?

Inicijativa Tima Europa za lance vrijednosti koji nisu povezani s deforestacijom zajednički je projekt EU-a i njegovih država članica osmišljen radi poticanja globalnih ciljeva odvajanja poljoprivredne proizvodnje od deforestacije u partnerstvu s raznim dionicima u Africi, Aziji i Latinskoj Americi (trenutačni proračun iznosi 86 milijuna EUR). EU i njegove države članice u svojim aktivnostima i vodećim projektima promiču uključivu i pravednu tranziciju održivih lanaca vrijednosti, posebno za maloposjednike i zemlje s niskim dohotkom. To čine pružanjem potpore partnerskim vladama u stvaranju poticajnih okvirnih uvjeta za korporativno djelovanje kako bi se deforestacija svela na najmanju moguću mjeru, smanjili rizici u složenim lancima vrijednosti i privukla ulaganja privatnog sektora u održiva poljoprivredna poduzeća. Osim toga, u okviru inicijative pruža se podrška maloposjednicima u očuvanju šuma te pomaže autohtonim narodima i lokalnim zajednicama u zaštiti njihovih prava.

Taj centar inicijative Tima Europa („Centar za nultu stopu deforestacije”) pruža informacije partnerskim zemljama o lancima vrijednosti koji nisu povezani s deforestacijom i sistematizira znanje kako bi se relevantni projekti iz EU-a i država članica koji se već provode koordinirali s budućim aktivnostima za ostvarenje ciljeva inicijative Tima Europa. To omogućuje da se bolje usklade aktivnosti u okviru inicijative Tima Europa u vezi s lancima opskrbe koji nisu povezani s deforestacijom u zemljama proizvođačima, da se utvrde nedostaci i izbjegne udvostručavanje.

Projekt **održive poljoprivrede za šumske ekosustave (SAFE)**¹¹ najvažniji je stup suradnje u okviru inicijative Tima Europa (trenutačni proračun iznosi 65 milijuna EUR). SAFE se trenutačno provodi u Brazilu, Ekvadoru, Indoneziji, Zambiji, DR Kongu, Vijetnamu, Peruu, Ugandi, Kamerunu i Burundiju. Projekt će se dodatno proširiti kako bi se obuhvatilo više zemalja u skladu s budućim financijskim doprinosima država članica. Cilj mu je poduprijeti maloposjednike u prelasku na održive lance vrijednosti koji nisu povezani s deforestacijom i pomoći zemljama proizvođačima u stvaranju poticajnog okruženja kako bi zadržale i povećale pristup tržištu EU-a. Projekt zasad traje od 2024. do 2028. i može se proširiti doprinosima država članica inicijativi Tima Europa protiv deforestacije.

Tehnički instrument za lance vrijednosti koji nisu povezani s deforestacijom fleksibilan je instrument u okviru kojeg zemlje proizvođači na zahtjev mogu dobiti pomoć u obliku stručnog znanja o tehničkim zahtjevima, kao što su geolokacija, mapiranje korištenja zemljišta i sljedivost, s posebnim fokusom na maloposjednike. Te se aktivnosti blisko koordiniraju s delegacijama EU-a i usklađene su s postojećim projektima i programom SAFE kako bi se stvorile sinergije i izbjeglo udvostručavanje.

6.8. Kako je inicijativa Tima Europa povezana s Direktivom o dubinskoj analizi za održivo poslovanje? (AŽURIRANO)

Centar inicijative Tima Europa blisko će surađivati s Navigacijskom službom EU-a za dubinsku analizu za partnerske zemlje¹² u vezi s Direktivom o dubinskoj analizi za održivo poslovanje, posebno kad je riječ o poljoprivrednim lancima vrijednosti vrlo velikih poduzeća obuhvaćenih tom direktivom i maloposjednicima na koje će utjecati i Uredba i ta direktiva.

¹¹ [factsheet-tei-deforestation-free-value-chains-05122023_en.pdf](#).

¹² [Navigacijska služba EU-a za dubinsku analizu za partnerske zemlje – Međunarodna partnerstva](#).

6.9. Kako možemo smanjiti rizik od toga da gospodarski subjekti izbjegavaju određene lance opskrbe ili određene zemlje/regije proizvođače koji su ocijenjeni kao visokorizični?

Gospodarski subjekti koji nabavljaju robu iz zemalja standardnog i visokog rizika ili njihovih dijelova podliježu istim standardnim obvezama dužne pažnje. Jedina je razlika to što će pošiljke iz zemalja visokog rizika biti pod pojačanim nadzorom nadležnih tijela (9 % gospodarskih subjekata koji nabavljaju robu iz područja visokog rizika). U tom smislu nisu opravdane i ne očekuju se drastične promjene lanaca opskrbe. Nadalje, razvrstavanje u kategoriju visokog rizika uključivat će poseban dijalog s Komisijom radi zajedničkog rješavanja temeljnih uzroka deforestacije i degradacije šuma i smanjenja njihove razine rizika.

6.10. Kako će se EU pobrinuti za transparentnost?

Postupak koji vodi do sustava ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima bit će transparentan. Na sastancima Platforme s više dionika o deforestaciji redovito će se predstavljati promjene i provoditi savjetovanja o metodologiji ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima, a uz 27 država članica EU-a u radu platforme sudjeluju i brojne treće zemlje. Komisija će redovito informirati o promjenama u pristupu i metodologiji.

Nadalje, Komisija će u skladu sa svojim obvezama iz Uredbe pokrenuti poseban dijalog sa svim zemljama koje jesu ili bi mogle biti razvrstane u kategoriju visokog rizika (prije razvrstavanja) kako bi im pomogla smanjiti razinu rizika. To će spriječiti iznenadne objave statusa rizika i omogućiti temeljitije rasprave. Taj će dijalog zemljama proizvođačima pružiti priliku da dostave dodatne relevantne informacije.

oooo

7. Digitalna provedba (informacijski sustav Uredbe EU-a o deforestaciji)

7.1. Što je informacijski sustav i jedinstveno sučelje EU-a?

Informacijski sustav je sustav koji sadržava izjave o postupanju s dužnom pažnjom koje podnose gospodarski subjekti i trgovci radi ispunjavanja zahtjeva Uredbe. Informacijski sustav je operativan i korisnicima pruža funkcionalnosti navedene u članku 33. stavku 2. Uredbe. Njegove su funkcionalnosti dodatno utvrđene u Provedbenoj uredbi Komisije¹³.

Okruženje jedinstvenog sučelja EU-a za carinu (EU SWE-C) uspostavljeno Uredbom (EU) 2022/2399 okvir je koji omogućuje interoperabilnost između carinskih sustava i necarinskih sustava, kao što je informacijski sustav uspostavljen člankom 33. Uredbe. Središnja komponenta okruženja EU SWE-C, poznata kao sustav razmjene potvrda u okviru jedinstvenog sučelja EU-a za carinu (EU CSW-CERTEX), povezat će informacijski sustav s nacionalnim carinskim sustavima i omogućiti razmjenu i obradu podataka koje gospodarski subjekti podnose carinskim i necarinskim tijelima. Na taj će način jedinstveno sučelje EU-a za

¹³ Provedbena uredba Komisije 2024/3084 trenutačno je u postupku izmjene, a upućivanje na izmijenjenu Provedbenu uredbu Komisije bit će navedeno kad bude dostupno.

carinu omogućiti razmjenu informacija u stvarnom vremenu i digitalnu suradnju carinskih tijela i nadležnih tijela odgovornih za provedbu necarinskih formalnosti, među ostalim u području zaštite okoliša.

7.2. Koje će mjere zaštite sigurnosti podataka imati?

Informacijski sustav i njegova međupovezanost s okruženjem jedinstvenog sučelja EU-a za carinu bit će usklađeni s relevantnim i primjenjivim odredbama u smislu zaštite podataka i zaštitnih mjera za kibernetičku sigurnost. U skladu s Unijinom politikom otvorenih podataka Komisija široj javnosti mora omogućiti pristup potpuno anonimiziranim skupovima podataka informacijskog sustava u otvorenom formatu koji može biti strojno čitljiv i kojim se osiguravaju interoperabilnost, ponovna upotreba i dostupnost. Ti će se skupovi podataka primjereno agregirati i anonimizirati.

7.3. Kako se gospodarski subjekti, gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovci koji nisu MSP-ovi mogu registrirati? (AŽURIRANO)

Što gospodarski subjekti, gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci mogu upotrebljavati kao identifikacijski broj / registracijski broj poduzeća za informacijski sustav? Kako bi se domaći gospodarski subjekti / gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe / trgovci koji nemaju EORI broj i možda nemaju PDV broj trebali registrirati za informacijski sustav?

Pri registraciji u informacijskom sustavu gospodarski subjekti koji uvoze ili izvoze relevantnu robu i relevantne proizvode moraju dostaviti svoj valjani **registracijski i identifikacijski broj gospodarskog subjekta** (EORI) koji je izdala država članica EU-a ili Ujedinjena Kraljevina u odnosu na Sjevernu Irsku (XI). Domaći dionici, uključujući gospodarske subjekte, gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i trgovce koji nisu MSP-ovi, koji nemaju EORI broj mogu se registrirati koristeći neku drugu jedinstvenu identifikacijsku oznaku prihvaćenu u tom sustavu, kao što su PDV broj, porezni identifikacijski broj ili, u određenim slučajevima, globalni lokacijski broj ili drugi nacionalni identifikacijski broj naveden u padajućem izborniku koji omogućuje jedinstvenu i pojedinačnu identifikaciju gospodarskog subjekta ili trgovca.

7.4. Može li sustav pohraniti često korištene podatke? (AŽURIRANO)

Hoće li biti moguće „pohraniti” često korištene podatke (npr. često korištene oznake HS i znanstvene nazive) u informacijskom sustavu kako bi se jednostavno automatski ispunili i kako se ne bi morali ponovno unositi za svaku novu izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu?

Informacijski sustav trenutačno nema tu funkcionalnost. Međutim, moći će se kopirati izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave koje su već izrađene ili podnesene, što će skratiti vrijeme potrebno za popunjavanje nove izjave. Kako bi se zajamčila usklađenost, gospodarski subjekti i trgovci bit će odgovorni za unos izmjena u kopiranoj izjavi. Osim toga, sustav sadržava gumb „uvoz”, koji će gospodarskim subjektima omogućiti uvoz informacija o mjestu proizvodnje iz unaprijed definirane datoteke GeoJSON.

7.5. Može li sustav pomoći poljoprivrednicima da utvrde geolokaciju? Hoće li u alatu za mapiranje u informacijskom sustavu biti dostupne ortofotografije ili satelitske snimke? (AŽURIRANO)

Informacijski sustav služi kao repozitorij pojednostavnjenih izjava i izjava o postupanju s dužnom pažnjom koje podnose gospodarski subjekti u skladu s člankom 4. stavkom 2. Uredbe.

Informacijski sustav koristi Open Street Map (OSM) kao izvor za pohranu geografskih informacija povezanih s različitim zemljama u sustavu. Međutim, to nije sveobuhvatan alat geografskog informacijskog sustava (GIS) s naprednim značajkama kao što su pozadinske satelitske snimke. Sustav ima funkcije za odabir, unos, prilagodbu i vizualizaciju geolokacijskih koordinata. Informacijski sustav korisnicima pruža platformu za upravljanje njihovim geolokacijskim podacima, a oni mogu provjeriti točnost tih podataka uz pomoć drugih alata, uključujući besplatne usluge internetskih karata.

7.6. Može li se izjava o postupanju s dužnom pažnjom izmijeniti? (AŽURIRANO)

U skladu s člankom 5. Provedbene uredbe Komisije 2024/3084¹⁴ podnesena izjava o postupanju s dužnom pažnjom može se povući ili izmijeniti u roku od 72 sata nakon što informacijski sustav korisniku stavi na raspolaganje referentni broj izjave. Povlačenje ili izmjena neće biti mogući ako je referentni broj izjave već upotrijebljen u carinskoj deklaraciji, ako je odgovarajući proizvod već stavljen na tržište EU-a, stavljen na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvezen ili ako je gospodarski subjekt obaviješten o namjeri provjere izjave, pri čemu neće biti dostupna tijekom razdoblja provjere.

7.7. Tko može pregledavati geolokacijske podatke pohranjene u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)

Nadležna tijela koja izvršavaju Uredbu tako što provjeravaju informacije koje su gospodarski subjekti dostavili na temelju Uredbe imat će pristup dostavljenim geolokacijskim podacima. Osim toga, sudionici u lancu opskrbe koji imaju pristup izjavi o postupanju s dužnom pažnjom (ili pojednostavnjenoj izjavi) putem referentnog broja (ili identifikacijske oznake izjave) i verifikacijskog broja imat će pristup geolokaciji ako je korisnik koji je podnio izjavu dopustio njezino otkrivanje.

7.8. U kojem se formatu geolokacija učitava u informacijski sustav?

Gospodarski subjekti mogu navesti geolokacije u informacijskom sustavu ručnim unosom ili učitavanjem datoteke. Format podržanih datoteka u informacijskom sustavu je GeoJSON. Informacijski sustav trenutačno podržava format koordinata WGS-84, s projekcijom EPSG-4326.

¹⁴ Upućivanje na izvor bit će ažurirano kad postane dostupno.

7.9. Je li informacijski sustav spreman? (AŽURIRANO)

Informacijski sustav kako je utvrđen u članku 33. Uredbe pokrenut je 4. prosinca 2024. Registracija (za korisnike sustava) započela je u studenom 2024.

Informacijski sustav će se usavršavati kako bude napredovala provedba. Rad sustava privremeno je prekinut u prvoj polovini 2026. radi nužnih ažuriranja u skladu s izmjenama Uredbe iz 2025.

7.10. (IZBRISANO)

7.11. Hoće li informacijski sustav uvijek biti dostupan ili se mogu očekivati opetovana razdoblja prekida rada sustava? (AŽURIRANO)

Informacijski sustav kreiran je tako da bude pouzdan i kontinuirano dostupan. Kako bi sustav uvijek bio optimalno učinkovit, predviđena su kratka razdoblja održavanja u svrhu nužnih ažuriranja. Ta se ažuriranja pravodobno objavljuju u odjeljku Novosti i planiraju se na način da ne utječu na iskustvo korisnika.

Komisija će objaviti mjere za izvanredne situacije kako bi se ublažili i ograničili učinci neplanirane nedostupnosti sustava.

7.12. Koja su ograničenja pri unosu podataka u izjavu o postupanju s dužnom pažnjom? Drugim riječima, koja je najveća količina sadržaja koju korisnik može unijeti u jednu izjavu o postupanju s dužnom pažnjom? (AŽURIRANO)

Izjava o postupanju s dužnom pažnjom ima niz podatkovnih polja. Podatkovni elementi povezani s proizvodom organizirani su i grupirani po relevantnim proizvodima, za koje se navode oznake HS. Jedna izjava o postupanju s dužnom pažnjom može sadržavati najviše 200 redaka relevantnih proizvoda (narančasti okvir). U svakom retku relevantnog proizvoda utvrđena su sljedeća najveća dopuštena ograničenja: 500 redaka za bilježenje znanstvenih naziva / uobičajenih naziva (plavi okvir) i 1000 redaka za unos „mjesto proizvodnje” (zeleni okvir), što uključuje i sve geolokacijske koordinate povezane sa zemljišnim česticama na kojima je relevantni proizvod proizveden u relevantnoj zemlji proizvodnje. „Ime proizvođača” i „Opis mjesta proizvodnje” neobvezna su polja u koja korisnik može unijeti informacije kao internu referencu. Korisnik isto tako može prijaviti sve geolokacijske koordinate u jednoj zemlji proizvodnje pod jednim „mjestom proizvodnje”. U jednoj izjavi o postupanju s dužnom pažnjom može se navesti do 10 000 mjesta proizvodnje.

6. Commodity(ies) or Product(s)

Totals:	Net Mass (Kg)	Volume (m3)	Supplementary Units	Area (ha)
	123.34	419.32	0	4.00

1 **44 WOOD AND ARTICLES OF WOOD; WOOD CHARCOAL**
4401 Fuel wood, in logs, in billets, in twigs, in faggots or in similar forms; wood in chips or particles; sawdust and wood waste and scrap, whether or not agglomerated in logs, briquettes, pellets or similar forms

Commodity(ies) or Product(s) Description *	Net Mass (Kg)	Volume (m3)	Supplementary Units	Total Area (ha)
Head puud	123.34	419.32	Se	4.00

#	Scientific Name	Common Name
1	Abies sibirica	Fir

1 Producer Name: EPMK Country of Production: Estonia (EE) Total Area (ha): 4.00

#	Production Place Description	Area (ha) *	Type *	Actions
1		4	Point	

Fizička ili pravna osoba koja je registrirana u informacijskom sustavu u svakom trenutku može imati najviše 50 aktivnih nacрта izjava o postupanju s dužnom pažnjom.

7.13. Je li moguće prijaviti mjesto proizvodnje koristeći datoteku GeoJSON koja se sastoji od više koordinata u više zemalja?

Ako se relevantni proizvod proizvodi u više zemalja, korisnik mora unijeti geolokacijske koordinate zasebno za svaku zemlju, kako je propisano točkom 3. Priloga II. Uredbi.

Na primjer, zamislite proizvod proizveden na dvije zemljišne čestice, jednoj u Belgiji i jednoj u Mađarskoj. U tom slučaju korisnik mora dodati mjesta proizvodnje zasebno za svaku zemlju i unijeti „Mjesto proizvodnje” s povezanim geolokacijskim koordinatama zasebno za zemljišne čestice u Belgiji i Mađarskoj.

+ Add Production Place **Import** **Export**

1

1 Producer Name: Soya plot Farm 1 Country of Production: Hungary (HU) Total Area (ha): 5.70

#	Production Place Description	Area (ha) *	Type *	Actions
1	Nemetker 1	5.7	Polygon	x +

2

2 Producer Name: Soya plot farm 2 Country of Production: Belgium (BE) Total Area (ha): 13.81

#	Production Place Description	Area (ha) *	Type *	Actions
1	Labiau 1	13.81	Polygon	x +

7.14. Koliko će dugo podaci iz izjave o postupanju s dužnom pažnjom biti pohranjeni u informacijskom sustavu? Je li potrebno izvoziti i pohranjivati podatke u svrhu arhiviranja? (AŽURIRANO)

Pohrana osobnih podataka vremenski je ograničena Provedbenom uredbom Komisije o funkcioniranju informacijskog sustava. Predviđeno razdoblje pohrane može se dodatno produljiti na pojedinačni zahtjev korisnika informacijskog sustava ili relevantnih tijela ako je to potrebno za ispunjavanje njihovih odgovornosti i obveza na temelju Uredbe. U skladu s tim, podaci koji nisu osobni podaci, kako su definirani, također se pohranjuju i dostupni su u informacijskom sustavu u istom razdoblju.

Korisnici informacijskog sustava imaju mogućnost izvoza sadržaja izjave o postupanju s dužnom pažnjom u obliku PDF datoteke, kao i izdvajanja geolokacijskih koordinata u zasebnu datoteku radi internog vođenja evidencije.

7.15. Kako se geolokacijske koordinate mogu dijeliti duž lanca opskrbe ako prethodni dobavljači nisu odobrili dijeljenje geolokacijskih informacija putem referentnog broja u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)

Uredba ne sadržava pravnu obvezu dijeljenja geolokacijskih informacija duž lanca opskrbe.

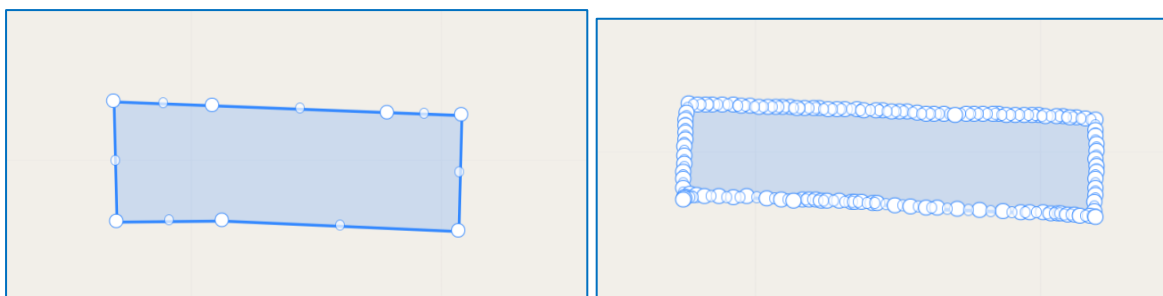
Razmjena podataka među zainteresiranim stranama nije ograničena na informacijski sustav. Informacije sadržane u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom mogu se dijeliti na druge načine izvan sustava. Stranke mogu organizirati razmjenu podataka na način koji odgovara njihovim potrebama, u skladu s primjenjivim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom.

7.16. Što ako je izjava o postupanju s dužnom pažnjom veća od najveće dopuštene veličine datoteke od 25 MB?

Ograničenje veličine datoteke od 25 MB omogućuje više od milijun točaka geolokacijskih koordinata ili vrhova poligona.

Ako ukupna veličina datoteke prelazi ograničenje od 25 MB, datoteka se može smanjiti na više načina. Preporučuje se navođenje točaka umjesto poligona za područja manja od četiri hektara i za proizvode u lancu opskrbe govedima. Nadalje, korisnici mogu odabrati rezoluciju pri kojoj će se prikazivati približne vrijednosti s manje detalja, a prikaz će ostati legitiman i potpun, primjerice s točkom samo na početku i na kraju ravne linije koja predstavlja stranu nekog područja ili isticanjem bitnih kutnih točaka umjesto točke svakih 0,5 metara kako bi se približno odredila linija.

U praksi se pri opisivanju oblika pravokutnika geolokacija može opisati s pomoću sedam kutnih točaka umjesto 168 kutnih točaka:

Postoje besplatna ili komercijalna rješenja za pojednostavnjenje komprimiranja datoteka poligona. Nadalje, korisnici bi trebali nastojati točno odrediti mjesto podrijetla svojih proizvoda i ograničiti prijavljivanje viška lokacija na najmanju moguću mjeru. Dodatne informacije i zaobilazna rješenja za glavna tehnička pitanja dostupni su u opisu datoteke GeoJSON¹⁵.

7.17. Što ako datoteka s geolokacijom ima drukčiji broj znamenki od broja propisanog Uredbom? (AŽURIRANO)

U skladu s člankom 2. točkom 28. geolokacijske koordinate navode se uz upotrebu najmanje šest decimalnih znamenaka za koordinate geografske širine i dužine. Kad korisnik unese datoteke s geolokacijom u informacijski sustav, sustav automatski potvrđuje broj znamenaka. Kako bi učitavanje podataka bilo nesmetano, sustav je fleksibilan i automatski prilagođava broj na šest znamenaka i, ako je navedeno manje od šest znamenaka, preostale ispunjava nulama.

7.18. Mora li se pri uvozu ili izvozu proizvoda deklarirati neto masa iako se proizvodom obično trguje u drugim jedinicama? (AŽURIRANO)

U skladu s točkom 2. Priloga II. i točkom 2. Priloga III. Uredbi, za proizvode koji ulaze na tržište Unije u okviru carinskog postupka „puštanje u slobodni promet” ili izlaze s tržišta Unije u okviru carinskog postupka „izvoz” količina mora biti izražena u kilogramima neto mase i, prema potrebi, u dodatnoj jedinici utvrđenoj u Prilogu I. Uredbi (EEZ) br. 2658/87. Dodatne jedinice također su obvezne ako su dosljedno definirane za sve moguće podbrojeve pod oznakom Harmoniziranog sustava navedene u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom. Te su vrijednosti ujedno dio carinske deklaracije.

7.19. Mogu li izjava o postupanju s dužnom pažnjom i pojednostavnjena izjava sadržavati tekst koji nije na engleskom jeziku (npr. na jeziku države članice)? (AŽURIRANO)

Uz engleski, informacijski sustav dostupan je na svim službenim jezicima EU-a kako bi se prevladale jezične prepreke.

Mnoga polja i opcije navedene su u prevedenim padajućim popisima, što korisnicima omogućuje da odaberu informacije na željenom jeziku. Većina potrebnih informacija može se unijeti u obliku numeričkih ili kodiranih vrijednosti, čime je potreba za prijevodom svedena na najmanju moguću mjeru.

¹⁵ https://green-business.ec.europa.eu/deforestation-regulation-implementation/information-system-deforestation-regulation_en#the-eudr-information-system.

Kako bi postupci prošli nesmetano, a komunikacija s relevantnim tijelima bila učinkovita, preporučuje se da se korisnici služe službenim jezikom države članice koja će obrađivati izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu. To će olakšati razumijevanje i obradu dostavljenih informacija.

7.20. Je li potrebno izraditi zasebnu izjavu o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenu izjavu za svako tržište na koje se proizvod izvozi? (AŽURIRANO)

Pri podnošenju izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave za „izvoz” nije potrebno unositi zemlju odredišta. Stoga nije potrebno podnositi zasebnu izjavu o postupanju s dužnom pažnjom u slučaju više odredišnih zemalja.

7.21. Je li referentni broj ili identifikacijsku oznaku izjave na temelju Uredbe potrebno navesti u otpremnim dokumentima, kao što su dostavnica ili račun, i slati dokumente zajedno s pošiljkama? Je li to obvezno za carinjenje uvoza/izvoza? (AŽURIRANO)

U skladu s člankom 26. stavkom 4. Uredbe referentni broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili identifikacijska oznaka pojednostavnjene izjave povezana s proizvodom koji ulazi na tržište Unije ili izlazi s njega mora se staviti na raspolaganje carinskim tijelima, osim kad proizvod izvozi gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe. Kako bi ispunili taj zahtjev, uvoznici ili izvoznici proizvoda moraju na carinskoj deklaraciji navesti povezane referentne brojeve izjava o postupanju s dužnom pažnjom ili identifikacijske oznake izjava.

Kad je riječ o drugim otpremnim dokumentima, među ostalim za prijevoz unutar EU-a, Uredba ne sadržava posebnu odredbu kojom se zahtijeva navođenje referentnih brojeva izjava o postupanju s dužnom pažnjom ili identifikacijskih oznaka izjava.

7.22. Odnosi li se „neto masa” u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenoj izjavi na masu cijelog proizvoda, samo na dio relevantne robe unutar proizvoda ili na cijelu pošiljku (tj. proizvod i paletu/ambalažu)? (AŽURIRANO)

U izjavi o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenoj izjavi navodi se neto masa koja se odnosi na masu cijelog proizvoda bez ambalažnog materijala (vidjeti pitanje 2.5. o ambalaži). Drugim riječima, riječ je o težini proizvoda bez težine spremnika, ambalaže ili drugih ambalažnih materijala korištenih tijekom prijevoza ili skladištenja.

7.23. Mogu li se u informacijskom sustavu dijeliti dodatne informacije, kao što su pravni dokumenti? (AŽURIRANO)

Informacijski sustav Uredbe nema funkcije za razmjenu dokumentacije u lancu opskrbe osim podatkovnih elemenata utvrđenih u Prilogu II. Uredbi.

Korisnici mogu dostaviti dodatne informacije nadležnim tijelima, no one nisu vidljive drugim sudionicima u lancu opskrbe koji nisu MSP-ovi i koji bi mogli imati pristup toj izjavi o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjenoj izjavi. Drugim riječima, dodatne informacije koje korisnici dostave bit će dostupne samo nadležnim tijelima i neće se dijeliti s drugim dionicima.

7.24. Koju razinu oznaka HS treba navesti u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)

Prilikom izrade izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili pojednostavnjene izjave korisnik mora unijeti oznake HS za proizvode za koje se mora podnijeti izjava. Obvezno je navesti oznake HS barem s brojem znamenaka navedenim u Prilogu I. Uredbi. Povrh obvezne razine znamenaka, korisnici mogu navesti i detaljniju oznaku HS do šest znamenaka. Na primjer, može se odabrati HS 1201 za „Soja, neovisno je li lomljena ili ne”. Međutim, moguće je navesti i podbrojeve do šest znamenaka:

The screenshot shows a hierarchical selection of HS codes. At the top, a minus sign is next to the code '12' with the description 'OIL SEEDS AND OLEAGINOUS FRUITS; MISCELLANEOUS GRAINS, SEEDS AND FRUIT; INDUSTRIAL OR MEDICINAL PLANTS; STRAW AND FODDER'. Below this, a plus sign is next to '1201' with the description 'Soya beans, whether or not broken'. Further down, there are two more options, each preceded by a plus sign: '1201 10' with the description 'Seed' and '1201 90' with the description 'Other'. To the right of each code and description is an empty square checkbox.

Slično tome, ako Prilog I. Uredbi sadržava oznaku HS od šest znamenaka, korisnik ne može odabrati tarifni broj HS-a od četiri ili manje znamenaka.

7.25. Je li u informacijskom sustavu moguće provjeriti valjanost referentnih i verifikacijskih brojeva izjava o postupanju s dužnom pažnjom? (AŽURIRANO)

Da, informacijski sustav ima namjensku funkciju koja omogućuje provjeru valjanosti referentnog broja izjave o postupanju s dužnom pažnjom ili identifikacijske oznake pojednostavnjene izjave i povezanih verifikacijskih brojeva. Ta funkcija dostupna je i ako se upotrebljavaju datoteke CSV, a korisniku omogućuje da unese referentne brojeve, identifikacijske oznake izjava i povezane verifikacijske brojeve. Sustav potom provjerava valjanost referentnih brojeva izjava o postupanju s dužnom pažnjom, identifikacijskih oznaka pojednostavnjenih izjava i povezanih verifikacijskih brojeva i daje povratne informacije o njihovoj valjanosti.

7.26. Zašto je za učitavanje geolokacijskih podataka u obliku datoteke dopušten samo format GeoJSON?

GeoJSON je opći standard i jedini nevlasnički sustav koji omogućuje podnošenje potrebnih dodatnih svojstava, u kojem se koristi vrlo specifičan koordinatni sustav. Upotreba više formata u informacijskom sustavu povećala bi rizik od pogrešnih ili netočnih informacija. Isključiva upotreba formata GeoJSON najavljena je u travnju 2024., što je svim dionicima omogućilo da u skladu s time pripreme svoje sustave.

7.27. Koji se popis znanstvenih naziva koristi u informacijskom sustavu? Je li dovoljno navesti samo rod ili se mora navesti određena vrsta? Je li znanstveni naziv obavezan za sve proizvode obuhvaćene robom „drvo”, kao što su proizvodi od papirne mase ili papira? (AŽURIRANO)

U Prilogu II. Uredbi zahtijeva se navođenje znanstvenih naziva samo za proizvode iz lanca opskrbe drvom. Dobrovoljno se mogu unijeti i znanstveni nazivi za drugu robu i proizvode. Sustav podržava unos znanstvenih naziva iz baze podataka EPPO-a (globalna baza podataka EPPO-a).

U članku 9. stavku 1. točki (a) Uredbe naveden je „uobičajeni naziv vrste i njezin puni znanstveni naziv”, a u točki 2. Priloga II. „puni znanstveni naziv”. Znanstveni naziv obvezan je za sve relevantne proizvode navedene u Prilogu I. Uredbi za robu „drvo”.

7.28. (IZBRISANO)

7.29. Koji su zahtjevi u pogledu računa gospodarskog subjekta za osobu koja obavlja više funkcija, kao što su gospodarski subjekt, gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe koji nije MSP, trgovac koji nije MSP i ovlašteni zastupnik? Može li se račun jednog subjekta upotrebljavati za sve funkcije ili svaka funkcija mora imati namjenski račun gospodarskog subjekta u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)

U okviru informacijskog sustava fizička ili pravna osoba (npr. poduzeće) može upotrebljavati jedan račun gospodarskog subjekta i dodati više funkcija tom računu gospodarskog subjekta. Time se vlasniku računa gospodarskog subjekta omogućuje obavljanje više funkcija, uključujući podnošenje podataka u svojstvu gospodarskog subjekta, registriranje kao gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe koji nije MSP ili trgovac koji nije MSP ili ovlašteni zastupnik, prema potrebi.

7.30. Što bi trebalo učiniti u slučaju tehničkog problema s informacijskim sustavom?

Posjetite internetske stranice informacijskog sustava Uredbe: https://green-business.ec.europa.eu/deforestation-regulation-implementation/deforestation-due-diligence-registry_en. Ondje možete pronaći relevantnu dokumentaciju za učinkovito snalaženje u sustavu, uključujući vodič za korisnike, edukativne videozapise i kontaktne podatke za tehničku podršku.

ooo

8. Vremenski okvir

8.1. Kad Uredba stupa na snagu i kad se počinje primjenjivati? (AŽURIRANO)

Uredba je objavljena u *Službenom listu Europske unije* 9. lipnja 2023. Na snagu je stupila 29. lipnja 2023. U skladu s člankom 38. stavkom 2., kako je zadnje izmijenjen Uredbom (EU) 2025/2650, materijalne odredbe Uredbe primjenjuju se od 30. prosinca 2026. (prijelazno razdoblje od 42 mjeseca). Međutim, u skladu s člankom 38. stavkom 3. Uredbe, za mikropoduzeća i mala poduzeća te se odredbe primjenjuju od 30. lipnja 2027. (prijelazno razdoblje od 48 mjeseci). Posebna pravila primjenjuju se i na proizvode koji su navedeni u Prilogu Uredbi EU-a o drvu (vidjeti članak 37. i članak 38. stavak 3. Uredbe).

8.2. Što je s razdobljem između tih datuma? (AŽURIRANO)

Hoće li proizvodi koji se stavljaju na tržište Unije između stupanja na snagu Uredbe i njezina datuma početka primjene trebati biti usklađeni sa zahtjevima Uredbe?

Predviđa se da će početak primjene za gospodarske subjekte i trgovce koji su velika i srednja poduzeća biti 42 mjeseca nakon stupanja na snagu Uredbe (30. prosinca 2026.). To znači da se gospodarski subjekti i trgovci ne trebaju uskladiti sa zahtjevima za proizvode koji se stavljaju na tržište Unije prije tog datuma. Za mala poduzeća i mikropoduzeća to je razdoblje produljeno (48 mjeseci od stupanja na snagu Uredbe, odnosno 30. lipnja 2027.).

8.3. Kako dokazati da je proizvod proizveden prije stupanja Uredbe na snagu? Koja su pravila za proizvodnju proizvoda dobivenih od goveda?

Tko snosi teret dokazivanja da je relevantna roba ili relevantni proizvod koji gospodarski subjekt želi staviti na tržište EU-a ili izvoziti proizveden prije stupanja na snagu i da Uredba nije primjenjiva?

Uredba se primjenjuje kako je utvrđeno u članku 1. stavku 1., osim ako su ispunjeni uvjeti iz članka 1. stavka 2., tj. osim ako je roba koja je sadržana u proizvodu ili koja je upotrijebljena za proizvodnju proizvoda proizvedena prije 29. lipnja 2023., kako je utvrđeno u članku 2. točki 14. Relevantan datum proizvodnje za goveda je datum kad se govedo otelilo, što znači da se Uredba ne primjenjuje na goveda i proizvode dobivene od goveda ako su goveda oteljena prije stupanja na snagu.

Gospodarski subjekt snosi teret dokazivanja za tu iznimku i mora moći dostaviti relevantne informacije kao razuman dokaz da su ispunjeni uvjeti iz članka 1. stavka 2. Uredbe. Iako u tom slučaju gospodarski subjekt nije obavezan podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom, trebao bi čuvati potrebne dokumente kojima se dokazuje neprimjenjivost Uredbe i u njoj propisanih obveza.

oooo

9. Druga pitanja

9.1. Koje su obveze gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i trgovaca kad stavljaju na tržište EU-a ili stavljaju na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvoze relevantni proizvod izrađen od relevantnog proizvoda ili relevantne robe koja je stavljena na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju (tj. razdoblju od stupanja na snagu Uredbe (29. lipnja 2023.) do početka primjene (30. prosinca 2026.))? (AŽURIRANO)

Takvu je situaciju najbolje objasniti u nekoliko konkretnih primjera:

1. Relevantna roba (npr. prirodni kaučuk – oznaka KN 4001) stavlja se na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju pa nije nužno geolokalizirana, a zatim se upotrebljava za proizvodnju relevantnog dobivenog proizvoda (npr. nove gume – oznaka KN 4011), koji se nakon toga stavlja na tržište EU-a (ili izvozi s njega) nakon 30. prosinca 2026.

Ako se roba stavlja na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju, tj. prije početka primjene Uredbe, pri stavljanju dobivenog proizvoda na tržište EU-a nakon 30. prosinca 2026.

obveze gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe i sljedećih gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i trgovaca bit će ograničene na prikupljanje dostatno uvjerljivih i provjerljivih dokaza da je relevantna roba (kaučuk) koja je upotrijebljena za proizvodnju takvog relevantnog proizvoda (gume) stavljena na tržište EU-a prije početka primjene Uredbe. Time se ne dovodi u pitanje članak 37. stavak 2. Uredbe u pogledu drva i proizvoda od drva. Ako se roba (prirodni kaučuk) stavlja na tržište EU-a ili izvozi nakon prijelaznog razdoblja, tj. nakon 30. prosinca 2026., na gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe i sljedeće gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe i trgovce primjenjivat će se standardne obveze iz Uredbe. Isto tako, za dijelove relevantnih proizvoda koji su proizvedeni uz upotrebu robe stavljene na tržište EU-a nakon 30. prosinca 2026. na gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe i trgovce primjenjivat će se standardne obveze iz Uredbe.

2. Relevantni proizvod (npr. kakao maslac – oznaka KN 1804) stavlja se na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju pa nije nužno geolokaliziran, ali se zatim upotrebljava za proizvodnju drugog relevantnog dobivenog proizvoda (npr. čokolada – oznaka KN 1806), koju gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe stavlja na tržište EU-a (ili izvozi) nakon 30. prosinca 2026.

U tom će slučaju obveze gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe i sljedećih gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i trgovaca koji stavljaju na tržište EU-a, stavljaju na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvoze dobiveni proizvod (čokoladu) biti ograničene na prikupljanje dostatno uvjerljivih i provjerljivih dokaza da je relevantni dobiveni proizvod (kakao maslac) stavljen na tržište EU-a prije početka primjene Uredbe. Za dijelove krajnjeg relevantnog proizvoda koji su proizvedeni uz upotrebu drugih relevantnih proizvoda stavljenih na tržište EU-a nakon 30. prosinca 2026. na gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe i sljedeće gospodarske subjekte niže u lancu opskrbe ili trgovce primjenjivat će se standardne obveze iz Uredbe. Time se ne dovodi u pitanje članak 37. stavak 2. u pogledu drva i proizvoda od drva.

3. Gospodarski subjekt stavlja relevantnu robu ili proizvod na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju, koji zatim jedan ili više trgovaca „stavlja na raspolaganje” na tržištu nakon 30. prosinca 2026.

U tom će scenariju obveze trgovca i sljedećih gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i trgovaca biti ograničene na prikupljanje dostatno uvjerljivih i provjerljivih dokaza da je takva relevantna roba ili relevantni proizvod stavljen na tržište EU-a prije početka primjene Uredbe. Time se ne dovodi u pitanje članak 37. stavak 2. Uredbe u pogledu drva i proizvoda od drva.

Za fizičke osobe te mikro i male gospodarske subjekte (na početku lanca opskrbe) predviđen je odgođeni početak primjene Uredbe, kako je opisano u članku 38. stavku 3. Uredbe, u skladu s kojim gospodarski subjekti niže u lancu opskrbe i trgovci u tim lancima opskrbe imaju ograničene obveze.

Primjer: gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe (poduzeće B) stavlja na tržište EU-a proizvod izrađen od relevantne robe koju je na tržište EU-a stavio gospodarski subjekt koji je fizička osoba ili malo poduzeće ili mikropoduzeće (osoba/poduzeće A) prije 30. lipnja 2027. U tom slučaju obveze poduzeća B bile bi ograničene na prikupljanje dostatno uvjerljivih i provjerljivih dokaza da je relevantna roba ili relevantni proizvod koji je upotrijebljen za proizvodnju relevantnog proizvoda stavljen na tržište EU-a prije odgođenog početka primjene Uredbe za osobu/poduzeće A (tj. 30. lipnja 2027.).

9.2. Koji su dokazi potrebni kako bi se dokazalo da je proizvod stavljen na tržište EU-a prije datuma početka primjene (tj. koji su dokumenti prihvatljivi kao dokaz „stavljanja na tržište”)? Trebaju li takvi proizvodi biti navedeni u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)

U slučaju uvezenih proizvoda carinska deklaracija za relevantnu robu ili relevantne proizvode o kojima je riječ prihvaća se kao dokaz da su stavljeni na tržište EU-a prije datuma početka primjene. Za robu proizvedenu u EU-u kao dokaz bi trebala biti prihvatljiva druga dokumentacija, kao što je dokumentacija koja se odnosi na datum proizvodnje ako se podudara s vremenom stavljanja na tržište, npr. potvrda o sječi, ušna markica i putni listovi za goveda, računi ili druga dokumentacija koja se odnosi na datum proizvodnje ili prodaje robe. Datum stavljanja na tržište EU-a može se potkrijepiti, primjerice, ugovorima između stranaka, dokumentima o narudžbi proizvoda, popratnim dokumentima uz pošiljku o dostavi kupcu, među ostalim međunarodnim teretnim listovima u cestovnom prometu (Konvencija o ugovoru o međunarodnom prijevozu robe cestom), teretnicom, dostavnicama, zrakoplovnim tovarnim listovima i svim drugim dokumentima koji dokazuju da se roba prenosi između dvije strane i koji se mogu izravno povezati s predmetnim relevantnim proizvodom. Za pojedinosti o vremenu stavljanja na tržište EU-a vidjeti pitanje 5.20.

Za proizvode koji su stavljeni na tržište u prijelaznom razdoblju nije potrebno podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom u informacijski sustav. U slučaju izvoza ili ponovnog uvoza proizvoda koji je prvotno stavljen na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju (sam ili kao relevantni proizvod na početku lanca opskrbe) „konvencionalni referentni broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom”, odnosno univerzalni referentni broj koji se može navesti u carinskoj deklaraciji za proizvode obuhvaćene prijelaznim razdobljem, može se upotrijebiti u carinskoj deklaraciji za izvoz ili ponovni uvoz. Format konvencionalnog referentnog broja izjave o postupanju s dužnom pažnjom je 99EU9999999999. Više informacija o tome nalazi se ovdje. Treba napomenuti da konvencionalni broj nije potrebno navesti ako izvoz obavlja gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe. U toj situaciji bit će dostupna posebna certifikacijska oznaka TARIC (vidjeti pitanje 5.6.1.).

9.3. Mogu li se proizvodi stavljeni na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju miješati s proizvodima koji su u skladu s Uredbom i koji se stavljaju na tržište EU-a nakon prijelaznog razdoblja ako se može dokazati da je svaka serija stavljena na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju ili je usklađena s Uredbom?

Pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti navedeni u članku 3. točkama od (a) do (c) Uredbe, proizvodi koji se stavljaju na tržište EU-a nakon početka primjene i proizvodi stavljeni na

tržište EU-a u prijelaznom razdoblju (zbog čega su izuzeti), popraćeni dokazima da su stavljeni na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju, mogu se pomiješati prije stavljanja na tržište EU-a.

9.4. Kako će miješanje robe uskladištene u prijelaznom razdoblju s robom koja će se staviti na tržište EU-a nakon 30. prosinca 2026. funkcionirati u praksi, posebno u informacijskom sustavu? (AŽURIRANO)

Izjava o postupanju s dužnom pažnjom mora se učitati u informacijski sustav samo za relevantne proizvode koji podliježu obvezama dužne pažnje na temelju Uredbe. Ako gospodarski subjekti i trgovci miješaju robu stavljenju na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju s novijim zalihama (nakon prijelaznog razdoblja), samo bi informacije relevantne za robu koja je nedavno stavljena na tržište EU-a trebale biti uključene u izjavu o postupanju s dužnom pažnjom jer ta zaliha podliježe postupanju s dužnom pažnjom.

Za „prijelazne zalihe” vidjeti pitanje 9.3.

9.5. Kad prijelazno razdoblje počinje i završava u praksi?

Prijelazno razdoblje započelo je na dan stupanja Uredbe na snagu (29. lipnja 2023.) i završava na dan prije početka njezine primjene.

9.6. Kako bi nadležna tijela trebala provoditi provjere proizvoda koji su stavljeni na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju kako bi se zajamčila usklađenost s Uredbom?

Nadležna tijela mogu provoditi provjere relevantnih proizvoda kako bi utvrdila jesu li proizvodi stavljeni na tržište EU-a u prijelaznom razdoblju. U tom slučaju gospodarski subjekt snosi teret dokazivanja da je proizvod izuzet iz Uredbe, u skladu s pitanjem 8.3.

9.7. Hoće li Komisija izdati smjernice?

Komisija je objavila [Smjernice](#) kao Obavijest Komisije kako bi pojasnila određene aspekte Uredbe, npr. definiciju pojma „upotreba u poljoprivredne svrhe”, koja će riješiti probleme povezane s poljoprivredno-šumarskim sustavom i poljoprivrednim zemljištima, certificiranjem, zakonitošću i drugim aspektima bitnima brojnim dionicima na terenu.

Osim toga, Komisija prikuplja povratne informacije i promiče dijalog među dionicima u okviru Platforme s više dionika o zaštiti i obnovi svjetskih šuma kako bi izradila neformalne smjernice o nizu pitanja. Ovaj dokument već sadržava odgovore na najčešća pitanja koja je Komisija primila od relevantnih dionika i s vremenom će biti ažuriran. Po potrebi će se upotrijebiti dodatni instrumenti za olakšavanje provedbe.

Nisu potrebne nikakve druge smjernice za pridržavanje pravila. Komisija nastoji razraditi određene aspekte kako bi objasnila kako će Uredba funkcionirati u praksi, podijelila dobre primjere iz prakse itd.

9.8. Hoće li Komisija izdati smjernice za pojedinu robu? (AŽURIRANO)

Komisija iznosi dobre primjere iz prakse i praktične scenarije, među ostalim u smjernicama, koji u određenoj mjeri obuhvaćaju aspekte specifične za pojedinu robu.

Nadalje, Komisija je objavila dokument u kojem daje pregled načina na koji se obveze primjenjuju na lance opskrbe sedam vrsta roba obuhvaćenih Uredbom, ovisno o vrsti poduzeća (gospodarski subjekt / gospodarski subjekt niže u lancu opskrbe / trgovac), veličini i položaju u lancu opskrbe unutar EU-a, ilustriran različitim scenarijima za lance opskrbe na sljedećoj internetskoj stranici: infografike o lancu opskrbe na temelju Uredbe¹⁶¹⁷.

9.9. Koje obveze izvješćivanja imaju gospodarski subjekti?

Gospodarski subjekti koji nisu MSP-ovi trebat će jednom godišnje javno izvješćivati o svojem sustavu dužne pažnje. Je li za gospodarske subjekte koji su obuhvaćeni područjem primjene Direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti i koji pravodobno ispune standarde EU-a za izvješćivanje o održivosti dovoljno da objave svoje izvješće u skladu sa zahtjevima Direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti ili će postojati dodatni zahtjevi za izvješćivanje?

Kad je riječ o obvezama izvješćivanja, Uredbom se propisuje da gospodarski subjekti koji su obuhvaćeni i područjem primjene drugih zakonodavnih instrumenata EU-a u kojima se utvrđuju zahtjevi u pogledu dužne pažnje u lancu vrijednosti mogu ispuniti svoje obveze izvješćivanja na temelju Uredbe uključivanjem potrebnih informacija pri izvješćivanju u kontekstu drugih zakonodavnih instrumenata EU-a (članak 12. stavak 3. Uredbe).

9.10. Što je Opservatorij EU-a za deforestaciju i degradaciju šuma? (AŽURIRANO)

Opservatorij EU-a temelji se na postojećim alatima za praćenje, uključujući proizvode programa Copernicus i druge javno ili privatno dostupne izvore, radi podrške provedbi Uredbe pružanjem znanstvenih dokaza, među ostalim karata pokrova zemljišta na krajnji datum, u pogledu globalne deforestacije i degradacije šuma te povezane trgovine. Upotreba tih karata sama po sebi ne podrazumijeva usklađenost s uvjetima Uredbe, ali će poduzećima pomoći da se usklade s njom, na primjer da procijene rizik od toga da je na određenoj zemljišnoj čestici došlo do deforestacije nakon 2020. Poduzeća i dalje moraju postupati s dužnom pažnjom.

Opservatorij EU-a za deforestaciju i degradaciju šuma obuhvaća sve šume širom svijeta, uključujući europske šume, i razvijen je u skladu s drugim aktualnim kretanjima politika u EU-a, kao što su Akt o obnovi prirode te nadogradnja i poboljšanje Europskog sustava informiranja o šumama (FISE).

Karte koje izrađuje Opservatorij EU-a služe prvenstveno kao temelj za procjene rizika koje provode gospodarski subjekti, kao i za rad nadležnih tijela. Stoga te karte, uključujući kartu globalnog šumskog pokrova 2020. (vidjeti pitanje 9.10.1.), imaju sljedeće značajke:

- **neobvezne su:** gospodarski subjekti (ili nadležna tijela) nisu dužni upotrebljavati karte Opservatorija EU-a kao temelj za svoju procjenu rizika.
- **nisu isključive:** gospodarski subjekti (kao i nadležna tijela) mogu upotrebljavati druge karte koje su detaljnije ili detaljnije od karata koje je Opservatorij stavio na raspolaganje.

¹⁷ [Infografike o lancu opskrbe na temelju Uredbe \(3. izdanje\) – Okoliš.](#)

Uredba nije preskriptivna kad je riječ o načinu pribavljanja informacija za procjenu rizika. Opservatorij je jedan od brojnih dostupnih izvora koje Komisija nudi besplatno.

- **nisu pravno obvezujuće:** karte Opservatorija EU-a mogu se upotrijebiti za procjenu rizika. Međutim, činjenica da određena geolokacija pripada području koje se smatra šumom ne može automatski dovesti do zaključka o neusklađenosti. S druge strane, ne može se pretpostaviti da je proizvod usklađen ili da neće biti provjeren ako se geolokacija nalazi izvan područja koje je na karti označeno kao šuma. Razlog tome mogu biti drugi čimbenici rizika koji nisu obuhvaćeni kartom, ako karta nije dovoljno točna ili detaljna ili ako postoji mogućnost da proizvod nije usklađen s relevantnim zakonodavstvom zemlje proizvodnje. Nasumične provjere obuhvatit će i zemljišne čestice izvan područja koje je na karti označeno kao šuma.

9.10.1. Može li se karta globalnog šumskog pokrova za 2020. upotrijebiti kao konačni izvor informacija za usklađenost s Uredbom EU-a o deforestaciji ili su za dokazivanje usklađenosti potrebni dodatni koraci i izvori podataka?

Komisija je izradila kartu globalnog šumskog pokrova za 2020. kao jedno od sredstava potpore Europske komisije za provedbu Uredbe. Karta se nalazi na internetskim stranicama Opservatorija EU-a za deforestaciju i degradaciju šuma i prikazuje (ne)postojanje globalnog šumskog pokrova do 31. prosinca 2020. s prostornom rezolucijom od 10 m. Definicija šume na karti globalnog šumskog pokrova za 2020. u skladu je s definicijom šume iz članka 2. točke 4. Uredbe. Treba napomenuti da su svi nasadi relevantne robe (osim drva, kakaa, kave, palme uljarice, kaučuka i soje) isključeni iz definicije šume. To je prva ikad dostupna karta globalnog šumskog pokrova s tako visokom rezolucijom (10 m).

Podaci o šumskom pokrovu na krajnji datum 2020. važan su izvor informacija za gospodarske subjekte. Karta globalnog šumskog pokrova za 2020. jedan je od brojnih mogućih izvora informacija (vidjeti pitanje 9.10.). Iako nije pravno obvezujuća, karta bi mogla pomoći gospodarskim subjektima da ispune svoje obveze procjene rizika od deforestacije u skladu s Uredbom.

Osim toga, karta globalnog šumskog pokrova za 2020. može pomoći nadležnim tijelima u početnim fazama obavljanja dužnosti provedbe Uredbe. U članku 18. Uredbe u vezi s provjerama gospodarskih subjekata (koje provode nadležna tijela) spominju se „podaci o promatranju Zemlje kao što su podaci iz programa Copernicus” kao potencijalni izvor za provjere (među ostalim izvorima za provjeru usklađenosti). Ne navodi se konkretna karta koju treba upotrebljavati, a nadležna tijela možda će htjeti upotrebljavati globalne, regionalne ili nacionalne karte ili drugi izvor koji smatraju prikladnim. Karta globalnog šumskog pokrova za 2020. nije zamišljena kao konačni izvor informacija za utvrđivanje usklađenosti.

9.10.2. Koja se razina točnosti može očekivati od globalnih i nacionalnih prostornih karata i jesu li pouzdan izvor za postupke dužne pažnje i provjere usklađenosti? (AŽURIRANO)

Svaki skup prostornih podataka ima pogreške. Ukupna točnost globalnih prostornih proizvoda općenito je oko 85 % (ovisno o broju razreda i njihovoj prostornoj složenosti). Za nacionalne karte to može doseći 90 %. Nijedna od tih globalnih ili nacionalnih karata ne može se smatrati „referentnom kartom” ni za postupak dužne pažnje ni za postupak provjere jer je njihova

točnost na lokalnoj razini nepoznata. U odgovoru na pitanje 9.10.4. dodatno se objašnjava kombiniranje komplementarnih izvora podataka.

Vanjski dionici koji su zainteresirani za kartu globalnog šumskog pokrova za 2020. Opservatorija EU-a trebali bi razmotriti revidiranu verziju karte (verzija 3 iz prosinca 2025.) čija je ukupna povećana točnost iznad 92 %.

9.10.3. Je li roba automatski neusklađena ako je proizvedena na području označenom kao šuma na karti globalnog šumskog pokrova za 2020.?

Nabava robe koja potječe sa zemljišta označenog kao šuma na karti globalnog šumskog pokrova za 2020. ne upućuje automatski na neusklađenost. Međutim, može ukazivati na rizik od deforestacije. U takvim slučajevima bilo bi dobro dodatno istražiti zemljište pomoću drugih izvora informacija.

9.10.4. Mogu li dionici upotrebljavati nacionalne karte šuma zajedno s kartom globalnog šumskog pokrova za 2020.?

U okviru Uredbe karte šuma za 2020. mogu biti važan izvor informacija za procjenu rizika jesu li relevantna roba ili dobiveni proizvod proizvedeni na područjima na kojima je došlo do deforestacije nakon 2020., posebno ako ne postoje zamjenski točniji izvori informacija (vidjeti pitanje 9.10.2.).

Iako dionici nisu obvezni upotrebljavati tematske karte, analiza pokazuje da kombiniranje različitih komplementarnih izvora podataka, npr. različitih karata šuma, može pružiti korisne informacije za procjenu rizika od deforestacije nakon 2020.

9.10.5. Što je svjetska karta vrsta šuma za 2020.? (NOVO)

Komisija je izradila svjetsku kartu vrsta šuma za 2020. kao jedan od alata potpore Europske komisije za provedbu Uredbe. Karta se nalazi na internetskim stranicama Opservatorija EU-a za deforestaciju i degradaciju šuma, a prikazuje postojanje primarnih šuma, šuma koje se prirodno obnavljaju i zasađenih šuma (uključujući plantažne šume) do 31. prosinca 2020. s prostornom rezolucijom od 10 m. Vrste šuma usklađene su s definicijama iz članka 2. točaka od 8. do 11. Uredbe.

Podaci o vrstama šuma na krajnji datum 2020. važan su izvor informacija za gospodarske subjekte. Svjetska karta vrsta šuma za 2020. jedan je od brojnih mogućih izvora informacija (vidjeti pitanje 9.10.). Iako nije pravno obvezujuća, mogla bi pomoći gospodarskim subjektima da ispune svoje obveze procjene rizika od degradacije šuma u skladu s Uredbom.

Prema definiciji degradacije šuma kako je utvrđena u Uredbi potrebno je razlikovati samo tri vrste šuma za krajnji rok. Osim toga, svjetska karta vrsta šuma za 2020. može pomoći nadležnim tijelima država članica EU-a u početnim fazama obavljanja dužnosti provedbe Uredbe. U članku 18. Uredbe o provjerama gospodarskih subjekata (koje provode nadležna tijela država članica EU-a) spominju se „podaci o promatranju Zemlje kao što su podaci iz programa Copernicus” kao potencijalni izvor za provjere (među ostalim izvorima za provjeru

usklađenosti). Ne navodi se konkretna karta koju treba upotrebljavati, a nadležna tijela možda će htjeti upotrebljavati globalne, regionalne ili nacionalne karte ili drugi izvor koji smatraju prikladnim. Svjetska karta vrsta šuma za 2020. nije zamišljena kao konačni izvor informacija za utvrđivanje usklađenosti.

9.10.6. Koje alate mogu upotrebljavati za procjenu podudaraju li se moji geoprostorni podaci s lokacijom šume na karti? (NOVO)

Geografski informacijski sustavi mogu se koristiti za izradu presjeka podataka o točkama ili poligonima s prostorno eksplicitnim informacijama na kartama. Za to postoji mnoštvo besplatnih i otvorenih te vlasničkih aplikacija i internetskih sučelja. Na primjer:

- Zajednički istraživački centar (JRC) objavio je smjernice (Alati za geoprostornu analizu radi procjene rizika na temelju Uredbe o lancima opskrbe koji nisu povezani s deforestacijom – Ured za publikacije Europske unije) i nudi jednostavan alat za izradu prostornog presjeka: IMPACT Toolbox: praćenje šuma.
- Organizacija za hranu i poljoprivredu (FAO) nudi alat za izradu presjeka geoprostornih podataka s nekoliko karata: „What is in that plot?” (WHISP): <https://openforis.org/solutions/whisp/>.
- Svjetski institut za resurse (WRI) nudi sučelje za analizu geoprostornih lanaca opskrbe: Global Forest Watch Pro: <https://pro.globalforestwatch.org/>.

9.11. Što se smatra visokim rizikom i koliko dugo može trajati suspenzija?

Člankom 17. Uredbe nadležnim tijelima dopušta se hitno djelovanje, uključujući suspenziju, u situacijama koje predstavljaju visok rizik od neusklađenosti. Što se smatra visokim rizikom i koliko dugo može trajati suspenzija?

Nadležna tijela mogu utvrditi situacije u kojima relevantni proizvodi predstavljaju visok rizik od neusklađenosti sa zahtjevima Uredbe na temelju različitih okolnosti, među ostalim na temelju nenajavljenih provjera, ishoda njihove analize rizika u njihovim planovima koji se temelje na riziku ili rizika utvrđenih putem informacijskog sustava ili na temelju informacija dobivenih od nekog drugog nadležnog tijela, potkrijepljenih sumnji itd. Nadležna tijela u tim slučajevima mogu donijeti privremene mjere kako su definirane u članku 23. Uredbe, uključujući suspenziju stavljanja proizvoda na tržište ili njegova stavljanja na raspolaganje na tržištu. Ta bi suspenzija trebala završiti u roku od tri radna dana ili 72 sata kad je riječ o proizvodima koji su kvarljivi. Međutim, nadležno tijelo na temelju provjera izvršenih u tom razdoblju može zaključiti da je suspenziju potrebno produljiti za dodatna razdoblja od tri dana kako bi se utvrdilo je li proizvod usklađen s Uredbom.

9.12. Kako je Uredba povezana s Direktivom EU-a o energiji iz obnovljivih izvora?

Ciljevi Uredbe i Direktive (EU) 2018/2001 kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2023/2413 (Direktiva o energiji iz obnovljivih izvora) međusobno se nadopunjuju jer za krajnji cilj imaju borbu protiv klimatskih promjena i gubitka bioraznolikosti. Roba i proizvodi koji spadaju u područje primjene obaju akata podlijegeat će zahtjevima za opći pristup tržištu na temelju

Uredbe i mogu se obračunavati kao energija iz obnovljivih izvora na temelju Direktive o energiji iz obnovljivih izvora, pod uvjetom da ispunjavanju zahtjeve iz te direktive. Zahtjevi iz tih dvaju akata kompatibilni su i uzajamno se nadopunjuju. U konkretnom slučaju sustava certificiranja za nisku neizravnu promjenu upotrebe zemljišta u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2019/807 o dopuni Direktive (EU) 2018/2001 gospodarski subjekti i trgovci mogu upotrebljavati te sustave certificiranja u okviru svojih sustava dužne pažnje kako bi pribavili informacije propisane Uredbom radi ispunjenja nekih zahtjeva u pogledu sljedivosti i informacija utvrđenih u članku 9. Uredbe. Kao i u slučaju svakog drugog sustava certificiranja njihovom se upotrebom ne dovode u pitanje pravna odgovornost i obveze gospodarskih subjekata i trgovaca na temelju Uredbe da postupaju s dužnom pažnjom.

9.13. Kako se u Uredbi uzimaju u obzir države EFTA-e/EGP-a? (AŽURIRANO)

Norveška, Lihtenštajn, Island i Švicarska ugovorne su stranke Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) i ne podliježu pravilima Carinskog zakonika Unije (Uredba (EU) br. 952/2013). Stoga se ne nalaze na „carinskom području” kako je definirano u članku 2. točki 34. Uredbe i smatra ih se „trećim zemljama” u skladu s Uredbom (članak 2. točka 35. Uredbe).

Europski gospodarski prostor (EGP) povezuje države članice EU-a i tri od četiri države EFTA-e (Island, Lihtenštajn i Norvešku) u europsko jedinstveno tržište uređeno istim osnovnim pravilima. Uredba je označena kao akt značajan za EGP. Trenutačno se razmatra mogućnost njezina uključivanja u Sporazum o EGP-u odlukom Zajedničkog odbora EGP-a, što znači da države EGP-a, koje su ujedno i članice EFTA-e, razmatraju treba li ili na koji način pravne akte EU-a uključiti u Sporazum o EGP-u. Ako države EGP-a procijene da Uredbu treba uključiti u Sporazum o EGP-u te ako će naknadno biti donesen nacrt odluke Zajedničkog odbora EGP-a i ta odluka stupi na snagu nakon što se ispune ustavni zahtjevi, Uredba bi tek tada bila primjenjiva u Norveškoj, Lihtenštajnu i Islandu. Takve se odluke obično donose čak nekoliko godina kasnije jer postupak uključivanja započinje tek nakon objave akta i jer su postupci uključivanja akta u Sporazum o EGP-u i pravne sustave država EGP-a složeni.

Stoga se Norveška, Lihtenštajn i Island trenutačno smatraju trećim zemljama na temelju Uredbe. To znači da se, kao i u slučaju ostalih trećih zemalja, primarni proizvođači koji prodaju svoje proizvode na tržištu Norveške, Lihtenštajna ili Islanda ne smatraju mikro ili malim primarnim gospodarskim subjektima ni gospodarskim subjektima. Slično tomu, mikro ili mali primarni gospodarski subjekti sa sjedištem u Norveškoj, Lihtenštajnu ili Islandu koji prodaju robu iz trećih zemalja izravno na tržištu EU-a mogu ostvariti korist od pojednostavnjenog režima utvrđenog u članku 4.a Uredbe.

Švicarska se nije pridružila EGP-u, pa se prethodno navedeno ne primjenjuje na nju. To znači da se Uredba primjenjuje na Švicarsku i gospodarske subjekte s poslovnim nastanom u njoj na isti način kao i na ostale treće zemlje i gospodarske subjekte iz trećih zemalja.

ooo

10. Sankcije

10.1. Što znači da se sankcijama koje su utvrdile države članice EU-a ne dovode u pitanje obveze država članica na temelju Direktive 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća?

Države članice EU-a moraju utvrditi nacionalni okvir sankcija, koji bi trebao uključivati barem sankcije navedene u članku 25. stavku 2. Uredbe, i poduzeti sve potrebne mjere kako bi zajamčile provedbu pravila. Razina i vrsta sankcija ne smiju biti u suprotnosti s Direktivom o zaštiti okoliša putem kaznenog prava. Odredbe Direktive podliježu načelima pravnog poretka.

10.2. Koji je najveći iznos novčane kazne? (AŽURIRANO)

Države članice imaju diskrecijsko pravo odrediti sankcije, uključujući visinu novčane kazne. Za pravne osobe najveći iznos novčane kazne ne smije biti manji od 4 % ukupnog godišnjeg prometa gospodarskog subjekta, gospodarskog subjekta niže u lancu opskrbe ili trgovca na razini Unije u financijskoj godini koja prethodi odluci o izricanju novčane kazne, izračunanog u skladu s izračunom ukupnog prometa poduzeća iz članka 5. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004.

Iznos novčane kazne trebao bi se prema potrebi povećati, posebno u slučaju ponovljenih kršenja. Sankcije bi trebale biti takve da se odgovornim osobama djelotvorno oduzme ekonomska korist stečena kršenjima, u skladu s načelom da moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće.

10.3. Uzimajući u obzir Direktivu o javnoj nabavi, je li na državama članicama EU-a da pri provedbi Uredbe odluče treba li omogućiti samokorigiranje?

Osim zahtjeva iz članka 25. stavaka 1. i 2. Uredbe, države članice imat će diskrecijsku ovlast odlučiti žele li omogućiti samokorigiranje. Međutim, trebale bi utvrditi i primjenjivati jasna pravila o samokorigiranju kako takva odredba ne bi umanjila djelotvornost sankcija.

10.4. U skladu s člankom 25. stavkom 3. Uredbe „države članice obavješćuju Komisiju o pravomoćnim presudama” i sankcijama izrečenima pravnim osobama. Komisija će objaviti popis tih presuda na svojim internetskim stranicama. Odnosi li se to na sve upravne ili sudske odluke?

Ta odredba znači da bi države članice trebale obavijestiti Komisiju o pravomoćnim presudama protiv pravnih osoba, tj. o sudskim presudama.

10.5. Posjekao sam nekoliko malih stabala na svojoj nekretnini gdje sad uzgajam krave. Namjeravam prodavati drvo i meso krava na lokalnom tržištu u EU-u. Hoće li mi biti izrečene sankcije za prodaju zbog posječenih stabala? (AŽURIRANO)

Za provedbu odredaba općenito su odgovorne su države članice. Nadležna tijela država članica imaju diskrecijsko pravo zahtijevati od gospodarskih subjekata, gospodarskih subjekata niže u lancu opskrbe i trgovaca da poduzmu korektivne mjere, kako je utvrđeno u članku 24. Uredbe. Načelo proporcionalnosti jedno je od općih načela prava Unije koje se primjenjuje na tumačenje i provedbu zakonodavstva Unije.

Sječa stabala može predstavljati kršenje zahtjeva nepovezanosti s deforestacijom iz Uredbe samo ako su stabla dio šume kako je definirana u Uredbi. To je slučaj ako su stabla na zemljištu koje se ne upotrebljava pretežno u poljoprivredne svrhe ili kao urbano zemljište, a veće je od 0,5 hektara sa stablima višima od 5 metara i krošnjama koje pokrivaju više od 10 % površine, ili stablima koja mogu dosegnuti te vrijednosti *in situ*. Ako jedan od tih kriterija nije ispunjen, to područje nije šuma, pa se sječom stabala ne krši odredba zahtjeva o nepovezanosti s deforestacijom iz Uredbe.